

Mäkkylän koulukeskuksen ja kiinteistön Mäkkyläntie 22 rakennushistoriallinen selvitys

Julkaisutiedot

TILAAJA

Tilapalvelut-liikelaitos, Espoon kaupunki

TILAAJAN EDUSTAJA

Juha Iivanainen, hankekehityspäällikkö

KONSULTTI

WSP Finland Oy

Pasilan asema-aukio 1 A

00520 Helsinki

wsp.com

etunimi.sukunimi@wsp.com

TYÖRYHMÄ

Mervi Savolainen, arkkitehti SAFA, projektin vastuhenkilö

Mika Järvinen, FM (taidehistoria), rakennusarkkitehti, valokuvaus

Mikko Oja, sisustusarkkitehti, dokumentointi ja arkistomateriaali

Pirita Meskanen, TkK (maisema-arkkitehtuuri), ulkoasu

SUORITUSAJANKOHTA

maaliskuu – elokuu 2020

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	2
	1.1 Kohde	2
	1.2 Tehtävä	2
	1.3 Perustiedot	5
2	MÄKKYLÄN ALUE JA LEPPÄVAARA	6
	2.1 Leppävaaran kehitys	6
	2.2 Mäkkylän sotilasvirkatalo	6
	2.3 Asutustoiminta Mäkkylän sotilasvirkatalon mailla	7
	2.4 Mäkkylän asemakaavoitus	7
	2.5 Nykytilanne	11
3	KOULUKESKUKSEN RAKENNUSHISTORIA JA MUUTOSVAIHEET	12
	3.1 Koulutilanne Leppävaarassa ennen 1950-luvun puoliväliä	12
	3.1.1 <i>Alberga svenska folkskola</i>	12
	3.1.2 Suomenkielinen kansakoulu	12
	3.1.3 <i>Opettajien asunnot</i>	12
	3.2 Uusien koulurakennushankkeiden käynnistyminen	13
	3.3 Rakennusvaiheet	14
	3.3.1 <i>Alberga svenska folkskola (Boställsskolan, nykyinen Taiteilijatalo)</i>	14
	3.3.2 <i>Asuntola</i>	36
	3.3.3 <i>Päiväkoti</i>	46
	3.3.4 <i>Mäkkylän koulu (nykyinen Boställsskolan)</i>	62
	3.3.5 <i>Tontti</i>	78
	3.4 Käyttö- ja muutosvaiheet	78
	3.4.1 <i>Boställsskolan (nykyinen Taiteilijatalo)</i>	78
	3.4.2 <i>Päiväkoti</i>	79
	3.4.3 <i>Asuntola</i>	79
	3.4.4 <i>Mäkkylän koulu (nykyinen Boställsskolan)</i>	79
	3.5 Arkkitehtuuri	79
	3.6 Arkkitehti	80
4	NYKYTILA JA SÄILYNEISYYS	81
	4.1 Mäkkylän koulukiinteistöt	81
	4.2 Taiteilijatalo (entinen Boställsskolan)	81
	4.3 Päiväkoti	81
	4.4 Asuntola	81
	4.5 Boställsskolan (entinen Mäkkylän koulu)	81
5	ARVOTTAMINEN	82
	5.1 Koulukeskus	82
	5.2 Taiteilijatalo (entinen Alberga svenska folkskola, Boställsskolan)	82
	5.3 Päiväkoti	82
	5.4 Asuntola	82
	5.5 Boställsskolan, Boställs daghem och förskola (entinen Mäkkylän koulu)	82
6	MÄKKYLÄNTIE 22	83
	6.1 Taustaa	83
	6.2 Rakennus	86
	6.3 Julkisivut ja ulkotilat	87
	6.4 Sisätilat	91
	6.5 Tekniset järjestelmät	96
	6.6 Muutoksia alkuperäisiin sisätiloihin	96
	6.7 Muutoksia julkisivuissa ja ulkotiloissa	96
	6.8 Asemakaavallinen tilanne ja tontti	97
	6.9 Rakennussuunnitelmat	97
	6.10 Säilyneisyys	97
	6.11 Rintamamiestalo rakennustyyppinä	98
	6.12 Arvottaminen	98
7	LÄHTEET	99
	7.1 Haastattelut, sähköpostikeskustelut	99
	7.2 Arkistot	99
	7.3 Kirjallisuus	99
	7.4 Kartat ja kuvat	99

1 JOHDANTO

1.1 Kohde

Mäkkylän koulukeskuksen rakennushistoriallinen selvitys on laadittu Espoon kaupungin Tilapalvelut-liikelaitoksen toimeksiannosta. Arkkitehti Kaj-Erik Saleniuksen suunnitteleman koulukeskuksen kokonaisuuteen kuuluu kaksi koulurakennusta, päiväkotiki sekä asuntolarakennus. Selvitystyöhön on myöhemmin liitetty myös viereisellä Mäkkyläntie 22 tontilla oleva asuinrakennus.

Kohde sijaitsee Espoon Mäkkylässä Leppävaaran kaupunginosassa Mäkkyläntien ja Kehä I:n välisellä alueella korttelissa 51271. Alue on rakentunut pääasiassa 1940- ja 1950-luvuilla sotien jälkeisen valtakunnallisen asutustoiminnan myötä.

Rakennukset ovat pääasiassa edelleen alkuperäisessä käytössään. Päiväkotirakennusta on laajennettu v. 1990.

1.2 Tehtävä

Selvityksen tavoitteena on dokumentoida kohde ja tuottaa riittävät tiedot mahdollisen suojelutarpeen arvioimiseksi. Erityisesti asuinrakennuksen Mäkkyläntie 22 suojelutarpeen määrittely on ollut esillä.

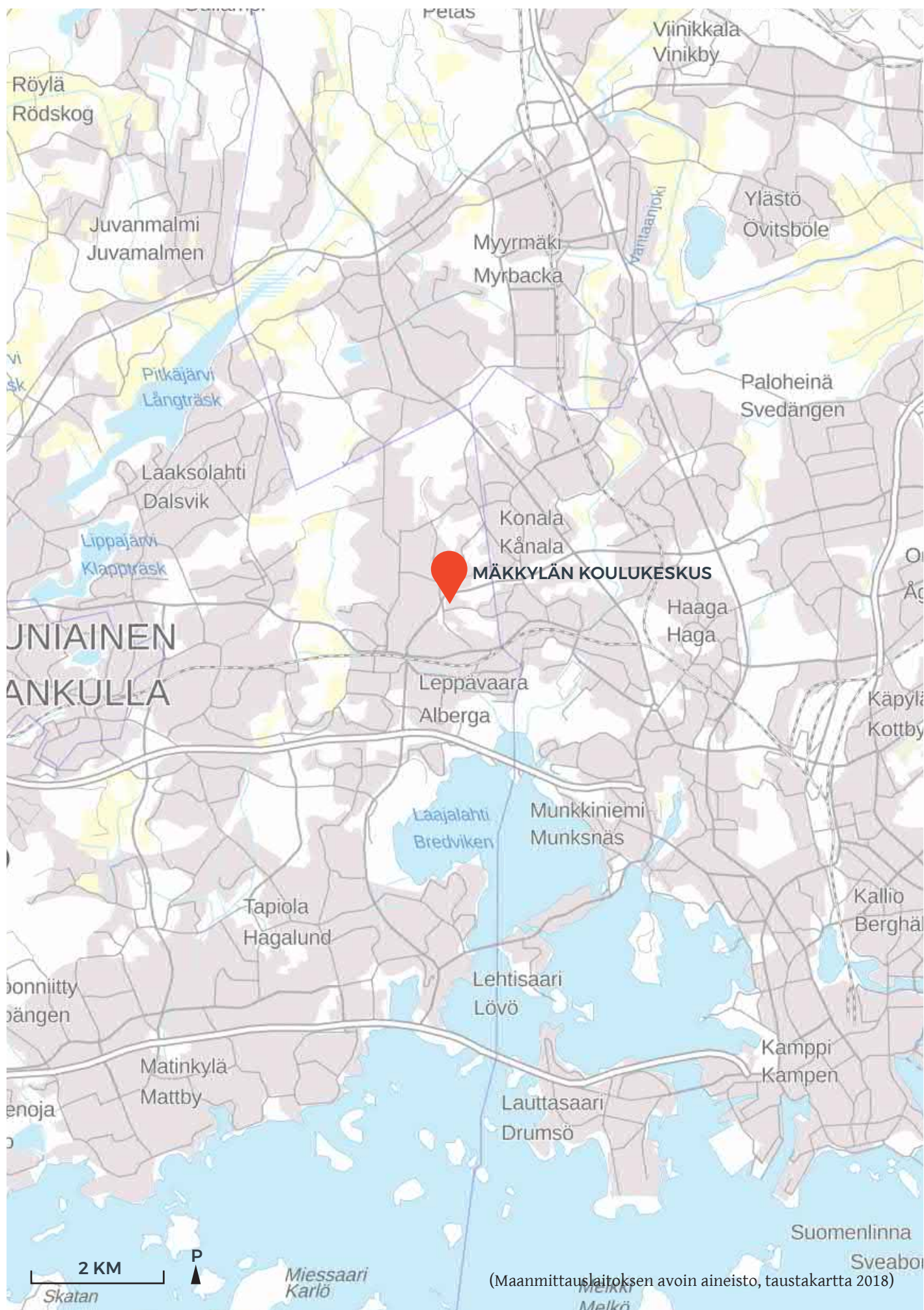
Selvityksessä on käsitelty koulukeskusta omana osanaan ja Mäkkyläntie 22 asuinrakennusta omana osanaan. Mäkkylän alueen rakentumista koskeva esitys liittyy kumpaankin osioon.

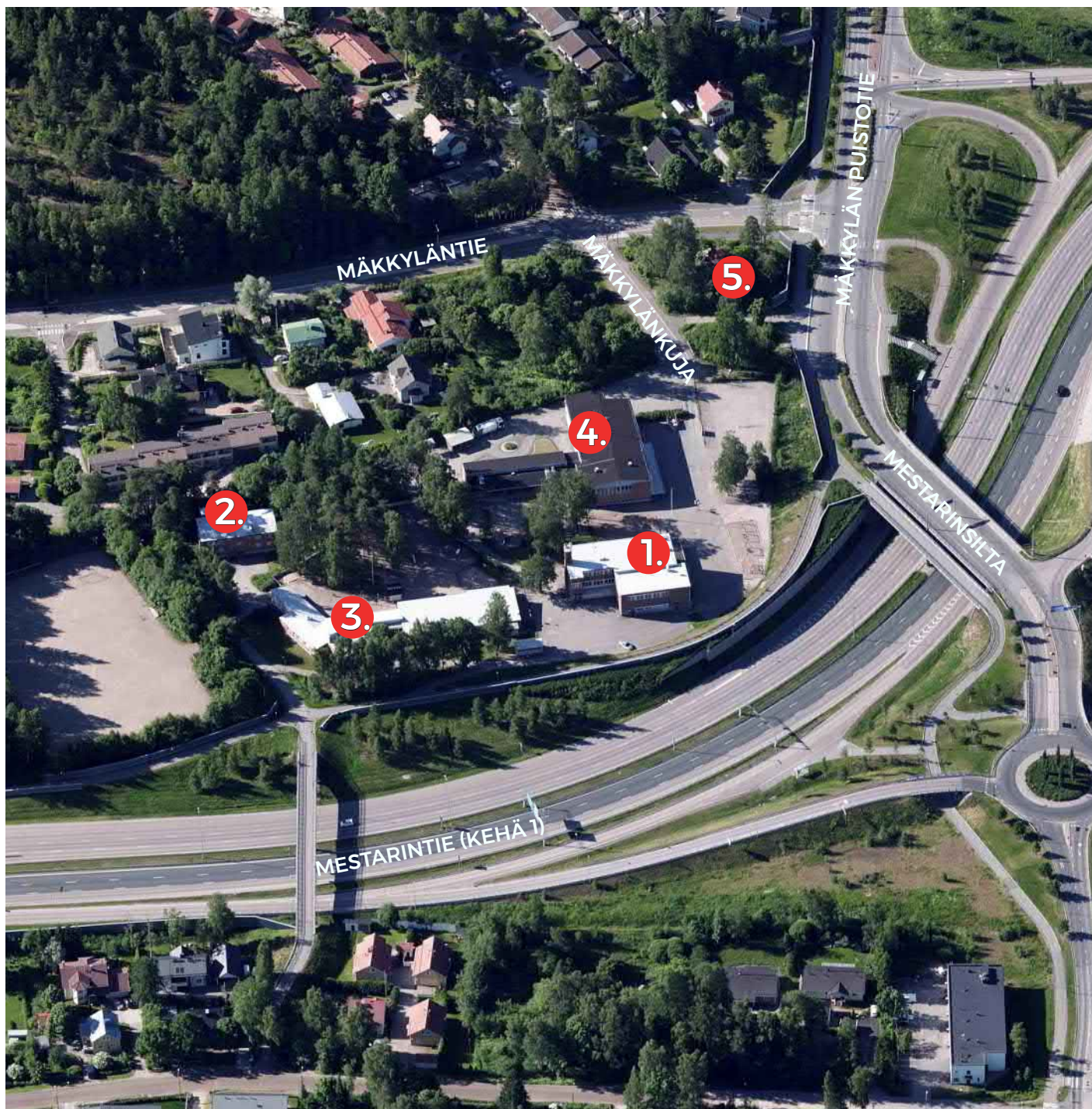
Koulukorttelin rakennushistoriaa on selvitetty pääasiassa arkistotutkimuksen ja kirjallisuuden avulla. Arkkitehti Saleniuksen arkistoa ei ole käytettävissä, joten hänen muuhun tuotantoonsa liittyvä tarkastelu on suppea, lähinnä viitataan Saleniuksen suunnitteleman virastotalo Haapaniemenkatu 4 rakennushistoriallisessa selvityksessä esitettyihin tietoihin¹. Rakennusten nykytilaa on tarkasteltu kohdekäynneillä.

Asuinrakennus Mäkkyläntie 22 kohdalla keskeinen kysymys on liittynyt rakentamisen ajankohtaan ja rakennuksen säilyneisyyteen. Rakennuksen muutostavaiheita ja ominaisuuksia on kartoitettu yksityiskohtaisesti ja lisäksi on haastateltu sekä talon nykyistä että aiempaa asukasta.

Selvitystyön tekoon pandemia-aikana on vaikuttanut arkistojen ja kirjastojen aukiolo- ja käyttörajoitukset sekä rajoitettu pääsy kohteisiin.

¹ Haapaniemenkatu 4 virastotalo. Rakennushistoriaselvitys 2013.

1. TAITEILIJATALO
2. ASUNTOLA
3. PÄIVÄKOTI
4. BOSTÄLLSKOLAN
5. MÄKKYLÄNTIE 22

Koulukeskuksen rakennusten ja Mäkkyläntie 22 rakennuksen sijainnit. Viistoilmakuva etelään. (Espoon kaupunki 2020, karttapalvelu, kuvausajankohta 8.-10.7.2017)

1.3 Perustiedot

RAKENNUKSEN NIMI	Taiteilijatalo	Asuntola	Päiväkoti	Boställsskolan	Mäkkyläntie 22
Rakennuksen entinen nimi	Boställsskolan, Alberga svenska folkskola			Mäkkylän koulu	
Osoite	Mäkkylänkuja 3	Mäkkylänpolku 6	Mäkkylänkuja 3	Mäkkylänkuja 3	Mäkkyläntie 22
Tontti	51271/9	51271/9	51271/9	51271/9	51271, 6:80
Arkkitehti	Kaj Salenius	Kaj Salenius	Kaj Salenius	Kaj Salenius	ei tietoa
Rakennesuunnittelija	Ilmari Packalén	Ilmari Packalén	Ilmari Packalén	Ilmari Packalén	
LVI-suunnittelija	Ekono	Ekono	Ekono	ei tietoa	
Sähkösuunnittelija	Ins.tsto Risto Mäenpää	Ins.tsto Risto Mäenpää	Ins.tsto Risto Mäenpää	Ins.tsto Risto Mäenpää	
Valmistumisvuosi	1958	1959	1959	1962	1947-48
Alkuperäinen käyttötarkoitus	koulu	asuinrakennus	päiväkoti	koulu	asuinrakennus
Nykyinen käyttötarkoitus	työ- ja näyttelytila	asuinrakennus	päiväkoti	koulu	asuinrakennus
Omistaja	Espoon kaupunki	Espoon kaupunki	Espoon kaupunki	Espoon kaupunki	Espoon kaupunki
Suojelutilanne	ei	ei	ei	ei	ei
Kerrosala k-m2	1726	440	344 + 385	2050	114
Kerrosuku	2	2	1	2	2
Tilavuus m3	5686	1882	1625 + 1850	7400	
Urakoitsija	Espoon kunta	Espoon kunta	Espoon kunta	Espoon kunta	ei tietoa
Sähkötyöt	M.A. Kohtasen Sähköliike Oy	Espoon Asennus Oy	Espoon Asennus Oy	ei tietoa	ei tietoa
LVI-työt	Radiator Oy	Radiator Oy	Radiator Oy	ei tietoa	ei tietoa
Ikkunat ja ovet	ei tietoa	SOK:n Rakennus-puusepäntehdas	SOK:n Rakennus-puusepäntehdas	ei tietoa	ei tietoa
Kalusteet	Metsämaan Puutyötehdas	Metsämaan Puutyötehdas	Metsämaan Puutyötehdas	ei tietoa	ei tietoa
Maalaustyöt	Helsingin Osuusmaalaamo	Maalaamo Långström	Maalaamo Långström	ei tietoa	ei tietoa

2 MÄKKYLÄN ALUE JA LEPPÄVAARA

2.1 Leppävaaran kehitys

Leppävaara on nykyisin yksi Espoon viidestä aluekeskuksesta, jonka kasvu ja kehitys on ollut huomattavaa koko sotien jälkeisen ajan.

Leppävaaran alueella oli paljon asutusta jo 1800-luvun lopulla ja kun rantarata rakennettiin 1900-luvun alussa ja Leppävaaran rautatieasema avattiin liikenteelle v. 1904, kasvoi taajama edelleen ripeästi aina 1900-luvun loppupuolelle asti. Leppävaaran sijainti itäisessä Espoossa Helsingin kupeessa liitti sen tuolloin ennemmin Helsinkiin kuin tuon aikaiseen Espoon pitäjään.

2.2 Mäkkylän sotilasvirka-talo

Mäkkylän seutu on Leppävaaran vanhinta asutettua aluetta ja nykyiseltä Puustellinmäen alueelta on löydetty jälkiä asutuksesta jo 1100-luvulta saakka².

Valtiolle kuulunut, vuodesta 1711 toiminut Mäkkylän sotilasvirka-talo eli puustelli oli 1900-luvun alussa yksi Leppävaaran alueen suurista maanomistajista. Mäkkylän sotilasvirka-talon maat ulottuivat etelästä Laajalahdelta aina pohjoiseen Vantaan rajalle asti.

Mäkkylän alueella tehtiin vallitustöitä v. 1914 -1917, joiden yhteydessä syntyi myös kattava tykkitieverkosto alueelle. Nämä tykkitiet muodostavat alueen nykyisen tieverkoston pohjan.

Mäkkylän ja muunkin Leppävaaran alue kehittyi voimakkaasti 1950-luvulta eteenpäin. Alueelle muutti paljon uusia asukkaita ja rakennustoiminta oli vilkasta.

² Leppävaaran alkukoti. Tarinoita ja kuvia Mäkkylän virka-talon mailta 2017, s. 19

2.3 Asutustoiminta Mäkkylän sotilasvirkatalon mailla

Mäkkylän sotilasvirkatalon mailta vuokrattiin 1920-luvulta lähtien asutustontteja, v. 1930 mennessä yhteensä 116 kpl.³ Näitä tontteja oli myös nykyisen Mäkkyläntien varrella useita ja nykyinen tonttijako noudattelee pääosin tätä vanhaa tonttijakoa.⁴ Tonttien pohjoispuolella oli peltoalue, jonka eteläreunassa näkyy vuoden 1950 ilmakuvassa pitkänomainen rakennus, jossa ehkä oli navetta, koska alueella laidunnettiin lehmii.⁵ Alueella on nykyisin Mäkkylän koulukeskus.

Jatkosodan päättymisen jälkeen maahan säädettiin uusi maanhankintalaki, jolla myönnettiin viljelysmaata ja rakennuspaikkoja luovutetun alueen asukkaille sekä myös rintamalla palvelleille ja heidän perheilleen. Mäkkylän virkatalon maista noin puolet otettiin rintamamiestonteiksi. Alueelle

laadittiin v. 1946 Rakennushallituksessa (asemakaavaa vastaava, mutta yksinkertaisempi) rakennussuunnitelma, joka vahvistettiin v. 1947.⁶ Aiemmin vuokralla olleet tontit olivat mukana lohkomisessa ja tonttijaossa.

2.4 Mäkkylän asemakaavoitus

Mäkkylän asemakaavallinen rakenne pohjautuu pitkälti 1940-luvun rakennussuunnitelmaan. Uutta koulurakennusta varten varattiin tontti Mäkkyläntien ja nykyisen Kehä I:n väliselle alueelle, joka siihen asti oli puistoksi tarkoitettua peltomaata.

Alueen luonne muuttui suuresti 1970-luvulla, kun Kehä I linjattiin koulutontin luoteispuolelta. Tässä yhteydessä luontevat yhteydet koululta ja Mäkkyläntieltä pohjoispuolen asutukseen heikkenivät.

³ Leppävaaran alkukoti. Tarinoita ja kuvia Mäkkylän virkatalon mailta 2017, s. 19

⁴ Vanhoista ilmakuvista ja vuoden 1930 kartasta on nähtävissä Mäkkyläntien varressa rivissä rakennuksia ja näiden pienehköt tontit.

⁵ Leppävaaran alkukoti. Tarinoita ja kuvia Mäkkylän virkatalon mailta 2017, s. 105

⁶ Maisala 2008

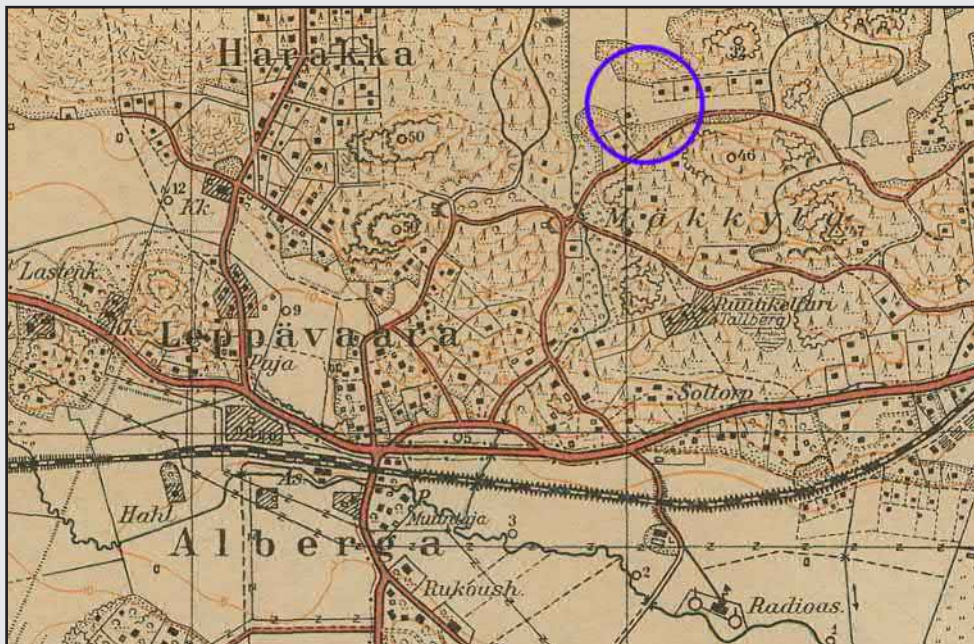

Mäkkylän rakennussuunnitelma (Rakennushallitus. Hyhkö Erkki 1946)

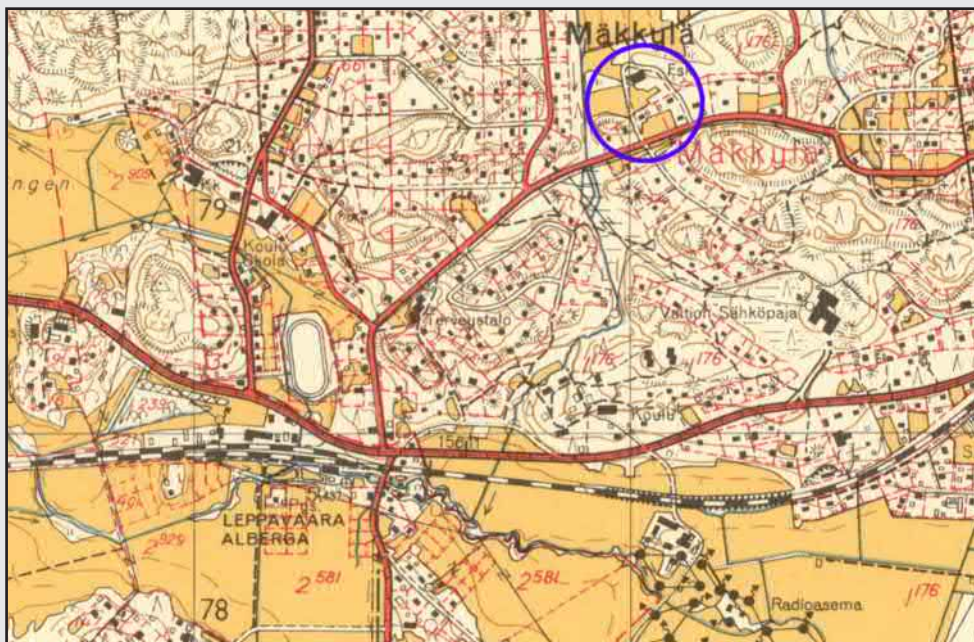
Vanhoissa karttakuvissa on esitetty alueen kehittymistä 1930-luvulta 1990-luvun alkuun. Alue kehittyi merkittävästi 1960-luvun tienoilla, jolloin myös Mäkkylän koulukeskuksen rakennukset on rakennettu. Myös tieverkosto kehittyi tuohon aikaan. Kehä I:n rakentaminen muutti merkittävästi infrastuktuuria ja alueen maisemakuvaa 1980-luvulla.

(Kartat: peruskarttaruutu 203403, Maanmittauslaitoksen avoin aineisto)

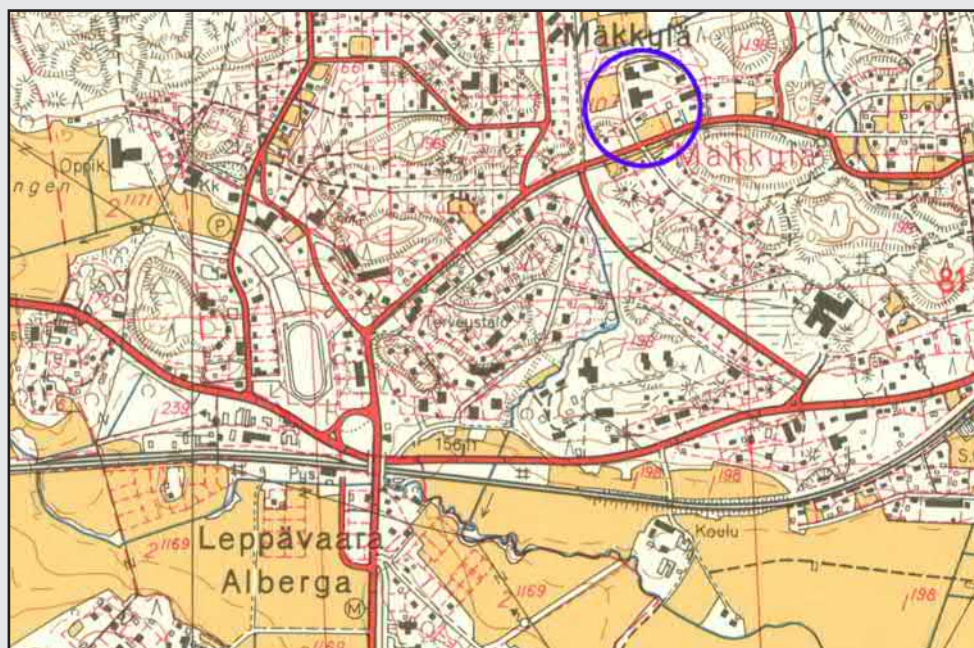
1932

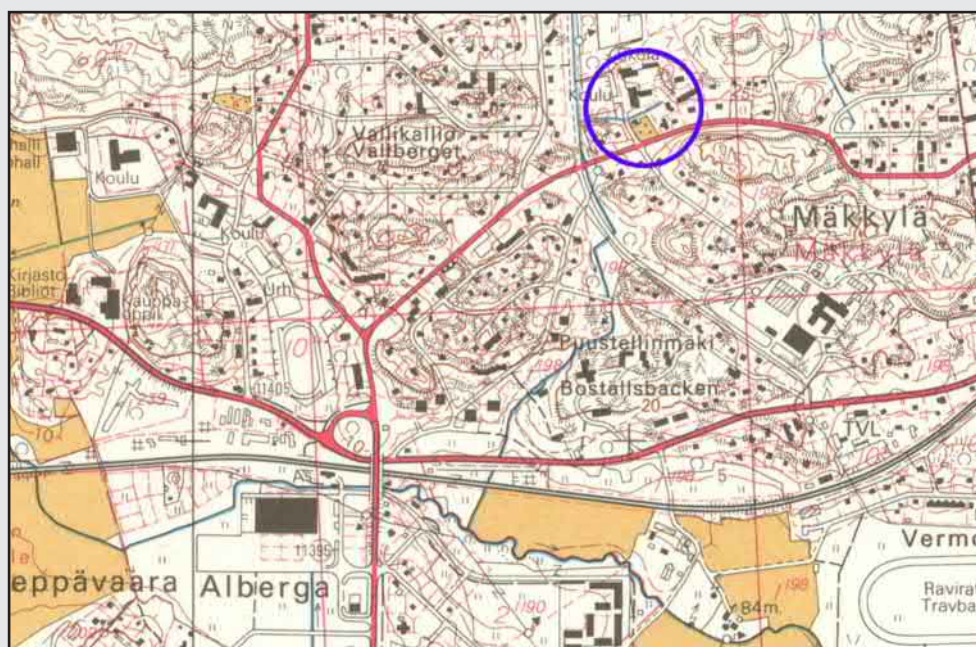
1960

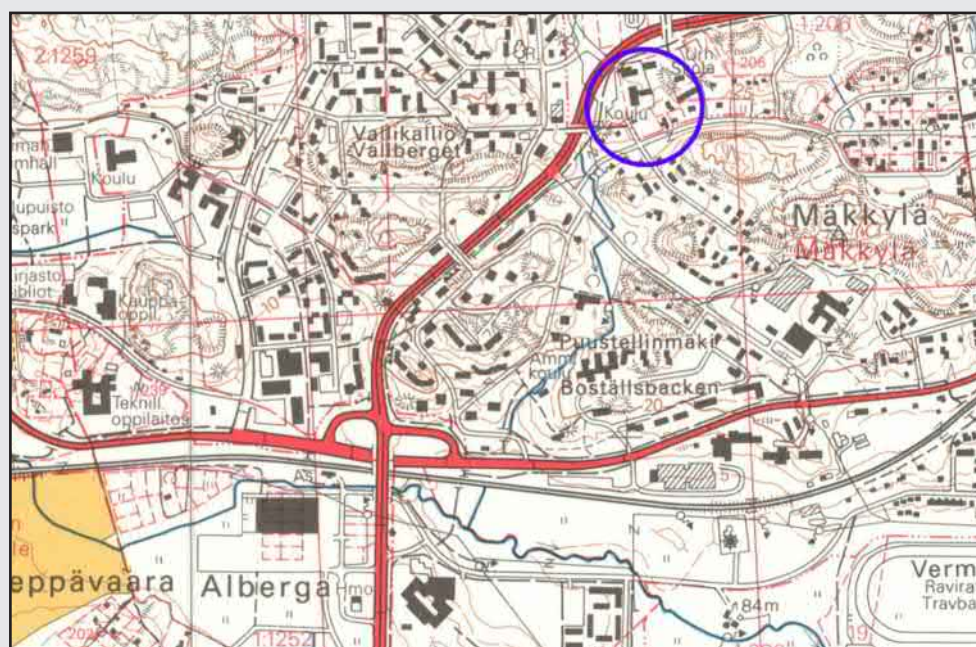
1967

1979

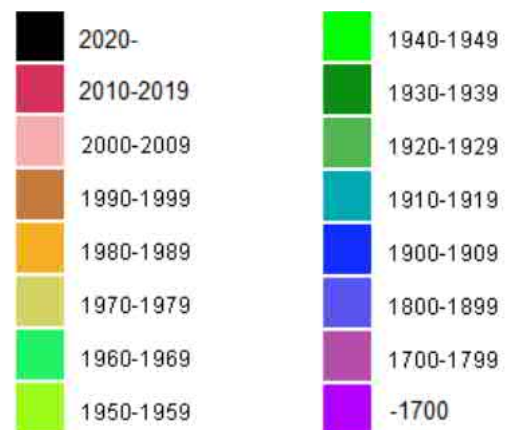

1991

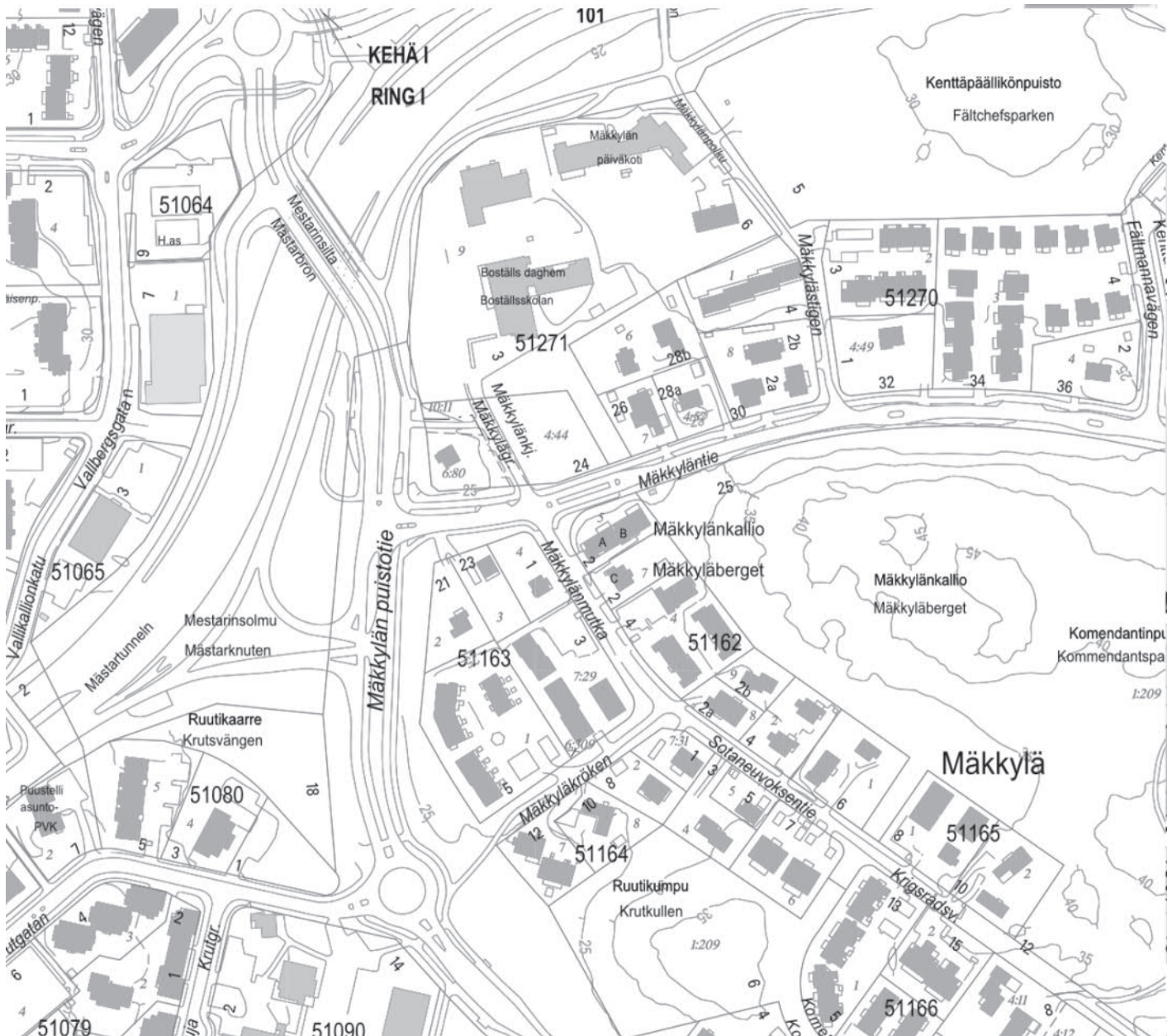
Rakennusvuodet (Espoon kaupunki 2020, karttapalvelu)
Mäkkyläntie 22 rakentamisajasta on kartassa virheellinen
tieto. ks. 6.2.

2.5 Nykytilanne

Mäkkylässä on rakennuskanta suuressa määrin uusiutunut viime vuosikymmenien aikana. Mäkkyläntien alueella on edelleen jäljellä muutamia 1950-luvulla tai sitä aiemmin rakennettuja taloja.

Kehä I:n uudistus kymmenisen vuotta sitten uusine liittymineen muutti alueen ilmettä edelleen huomattavasti. Uudistettu tie linjattiin aiempaa alempaan korkeustasoon. Uusien liittymäjärjestelyjen takia Mäkkyläntie 20:n tontti joutui katualueen alle ja koulukiinteistöt rajattiin melumuurin taakse niin, ettei niitä juuri kehätietä ajava havaitse. Mäkkyläntie 22 rakennuksen sijainti uusien katujen risteyksessä ei ole enää yhtä luonteva kuin aiemmin.

Alueen kartta, nykytilanne (Espoon kaupunki 2020, karttapalvelu)

3 KOULUKESKUKSEN RAKENNUSHISTORIA JA MUUTOSVAIHEET

3.1 Koulutilanne Leppävaarassa ennen 1950-luvun puoliväliä

3.1.1 Alberga svenska folkskola

Espoon Leppävaarassa oli aloitettu kansakoulupetus vuonna 1881 yksityisessä Alberga svenska folkskola -nimisessä kaksikielisessä koulussa, joka oli tarkoitettu lähinnä Albergan kartanon työntekijöiden lapsille. Vuodesta 1893 alkaen koulu siirtyi kunnan ylläpitämäksi ja samalla opetuskieleksi tuli ruotsi. Alkuvuosina koulu toimi vanhassa Albergassa, mutta v. 1902 otettiin käyttöön kunnan rakentama uusi koulurakennus nykyisen Vanhan Maantien varrella.

3.1.2 Suomenkielinen kansakoulu

Leppävaarassa toimi suomenkielinen kansakoulu v. 1939 valmistuneessa koulurakennuksessa, joka edelleen on osa Veräjätien koulukokonaisuutta. Arkkitehtien Kitty ja Lauri-Erik Hansténin suunnittelemaa koulurakennusta on laajennettu ja muutettu useaan otteeseen vuosikymmenien kuluessa⁷, mm. jo 1940-luvun lopulla sotien jälkeisen muutto liikkeen ja oppilasmäärän kasvun takia.⁸

3.1.3 Opettajien asunnot

Kansakoulujen yhteyteen oli tarpeellista järjestää asuntoja opetushenkilökuntaa varten, sillä asuntopula oli sotien jälkeisessä tilanteessa suuri. Leppävaaran suomenkielisen kansakoulun opettajista oli v. 1952 vain pienellä osalla kunnan tarjoama asunto, mikä aiheutti suurta tyytymättömyyttä.⁹

⁷ Espoon koulut. Sektori-inventointi 2017, s. 32.

⁸ Majjala, ”Leppävaaralaisten opintie”, Albergasta Leppävaaraan 2011 s. 146

⁹ Espoon kunnanvaltuusto 6.3.1952

3.2 Uusien koulurakennushankkeiden käynnistyminen

1940-luvun lopulla ruotsinkielisessä koulussa oli jo yli 100 oppilasta ja tilat kävivät vähitellen ahtaiksi. Uuden, laajemman koulurakennuksen hankinta käynnistettiin 1950-luvun alkuvuosina, kun kunnanvaltuusto päätti v. 1952 laatia rakennusohjelman ja julistaa kilpailun Albergas svenska folkskola -rakennuksen luonnossuunnitelmien hankkimiseksi.¹⁰ Hanke eteni kuitenkin hitaasti mm. lopullisen sijaintipaikan päätöksen osalta.

Vuonna 1955 uuden koulun sijoituspaikaksi päätettiin Mäkkylästä tontti, jolla rakennukset nykyisin sijaitsevat. Mäkkylän virkatalon maille ja lähistölle oli syntynyt 1940- ja 1950-luvuilla uutta asutusta ja siten uuden koulurakennuksen sijoittaminen alueelle oli luonteva ratkaisu.

Alkuvuodesta 1956 kunnanhallitus oli kehottanut rakennuslautakuntaa ottamaan huomioon, että Mäkkylän ruotsalaisen kansakoulun suunnitelmissa tulee ottaa huomioon, että samalle tontille tulisi sopia ruotsalaisen kansakoulun, päiväkodin ja asuntolan lisäksi myös suomenkielinen kansakoulu.¹¹

Kunnanvaltuuston kokouksessa kesällä 1956 tuotiin esille, että Leppävaaran suomalaisen kansakoulun johtokunta oli laatinut rakennusohjelman 10-luokkaiselle suomenkieliselle kansakoululle, joka rakennettaisiin Mäkkylän ruotsinkielisen koulun tontille.¹²

Kaksikielisillä paikkakunnilla ei ollut harvinaista, että suomen- ja ruotsinkieliset kansakoulut sijoitettiin samaan kiinteistöön ainakin osittain, näin samoja liikunta- ym. tiloja ja fasilitetteja voitiin hyödyntää.

¹⁰ Espoon kunnanvaltuuston pöytäkirjat 1952, 498

¹¹ Kunnanvaltuusto 29.6.-3.7.1956

¹² Kunnanvaltuusto 29.6.-3.7.1956

Märtas första klass. Kuva rehtori Maria Lauren-Lindholmin esityksestä Boställsskolanin juhlassa v. 2007, jolloin koulu siirtyi Mäkkylän koulun tiloihin. Opettaja Märta Lindgård 1958.

3.3 Rakennusvaiheet

3.3.1 Alberga svenska folkskola (Boställsskolan, nykyinen Taiteilijatalo)

Keväällä 1954 Espoon kunnanhallitus käsitteli Leppävaaran ruotsinkielisen kansakoulun tila-asiaa ja totesi, että ”tilanpuute k.o. koululla parhaiten poistetaan rakentamalla uusi koulutalo Leppävaaran ruotsalaista kansakoulua varten”.¹³

Kunnanhallitus hyväksyi uuden kuusiluokkaisen ruotsinkielisen kansakoulurakennuksen rakennusohjelman tammikuussa 1955. Koulurakennuksen suunnitelmat laati arkkitehti Kaj-Erik Salenius. Suunnitelmat toimitettiin kouluhallitukseen hyväksyttäväksi huhtikuussa 1956 ja rakennustyöt aloitettiin syksyllä 1956.¹⁴

Pohjaratkaisu perustui sivukäytävätyyppiseen malliin, jossa käytävän toisella puolelle sijoitettiin voimistelusaliksi hieman matalampana osana. Sisäänkäyntikerroksessa (kellarikerros) olivat kirjasto, veistoluokka, keittiö, liikunnan pukeutumishuoneet sekä pannuhuone ja hiilivarasto. Lisäksi kellarikerroksen kuuluivat oppilaiden wc-tilat, joihin oli käynti ulkokautta, sekä vahtimestarin asunto.

Ensimmäisessä varsinaisessa kerroksessa oli kolme luokkahuonetta sekä voimistelusaliksi varastoineen.

Ylimpään kerrokseen sijoittui kolme luokkahuonetta. Jo syksyllä 1956 suunnitelmaa muutettiin niin, että kellarikerrokseen tuli ruokasali hiilivaraston paikalle, vaikka kouluhallitus oli alkuvuodesta poistanut ruokasalin rakennusohjelmasta.

Rakennuksen arkkitehtuurissa on 1950-luvun tyyppillisen suomalaisen kouluarkkitehtuurin piirteitä, kuten punatiiliverhous, valkoiset vaakalinjat, nauhaikkunat, tammipaneeliovet ja loiva pulpettikatto. Punatiilen käyttö sisätiloissa oli runsasta, muuten detaljimaailma oli varsin niukkaa.¹⁵

Rakennuksessa on betoniperustus ja betonisokkeli. Ulkoseinissä on 1-kiven kantava tiilirunko tai betonia noin 20 cm. Välipohjissa on luokkahuoneiden kohdalla ylälaattapalkisto ja käytävillä massiivinen betonilaatta. Portaikko on mosaiikkibetoniaskelmainen.

Sisäänkäyntien tasot laatoitettiin liuskekivellä. Pääsisäänkäynnin yhteyteen oli suunniteltu katos, jota kannattivat tiilipilarit.

Uusi koulu otettiin aikalaistietojen mukaan käyttöön jo koulun alkaessa syksyllä 1957.¹⁶ Ripeä käyttöönotto johti kuitenkin siihen, ettei kaikkia kalusteita ja varusteita oltu ehditty hankkia eikä koulussa aluksi ollut edes pulpetteja.¹⁷

Koulurakennuksen rakennuskustannusten loppusummaksi tuli 63 milj. markkaa.

¹³ Espoon kaupunginarkisto

¹⁴ Espoon kaupunginarkisto

¹⁵ Opintiehellä. Helsingiläisiä koulurakennuksia 1880-1980

¹⁶ Från Alberga folkskola till Boställsskolan, s 141

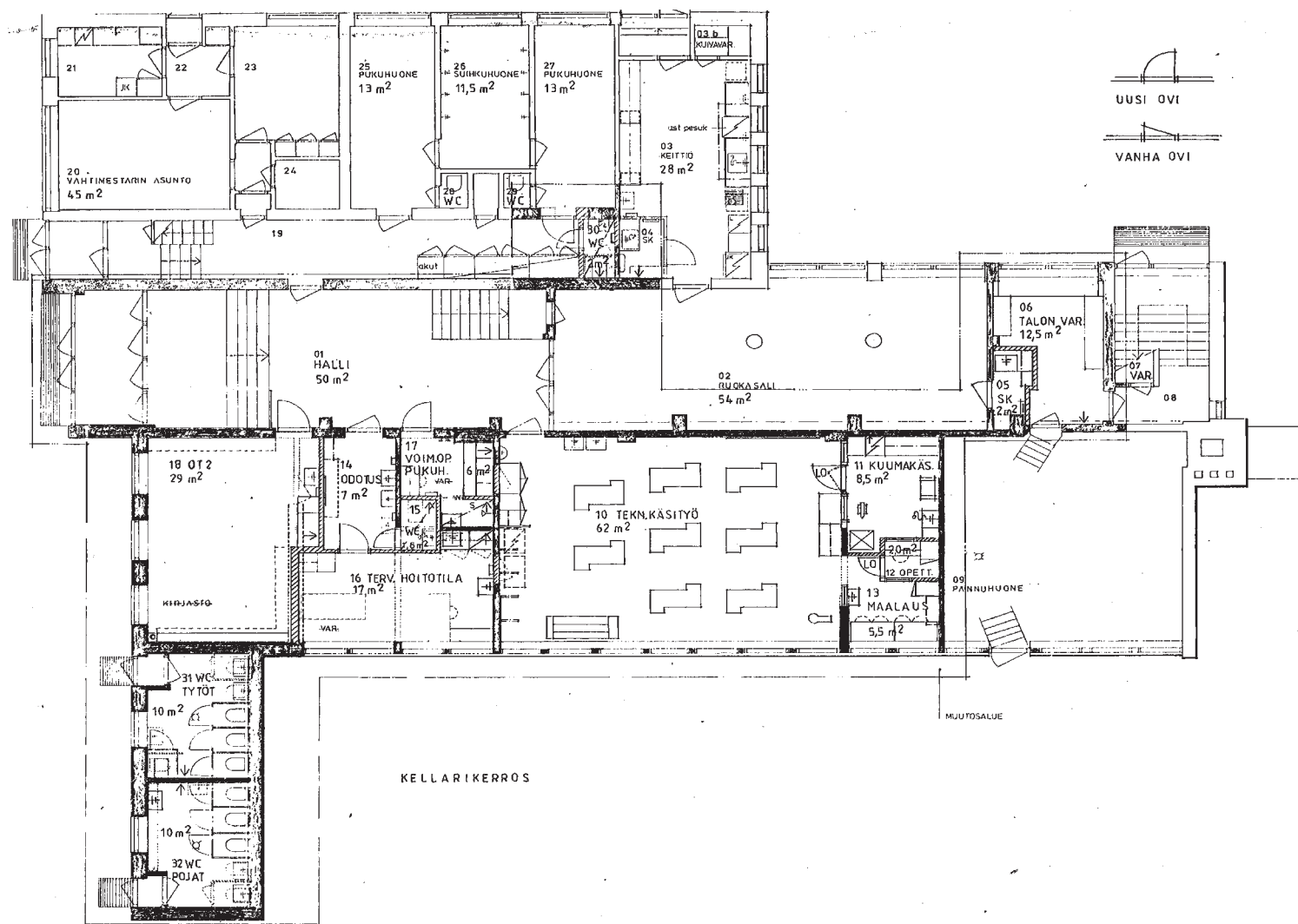
¹⁷ Från Alberga folkskola till Boställsskolan, s 141

Taiteilijatalo

Taiteilijatalon sisäänkäynti kuvattuna etelästä.

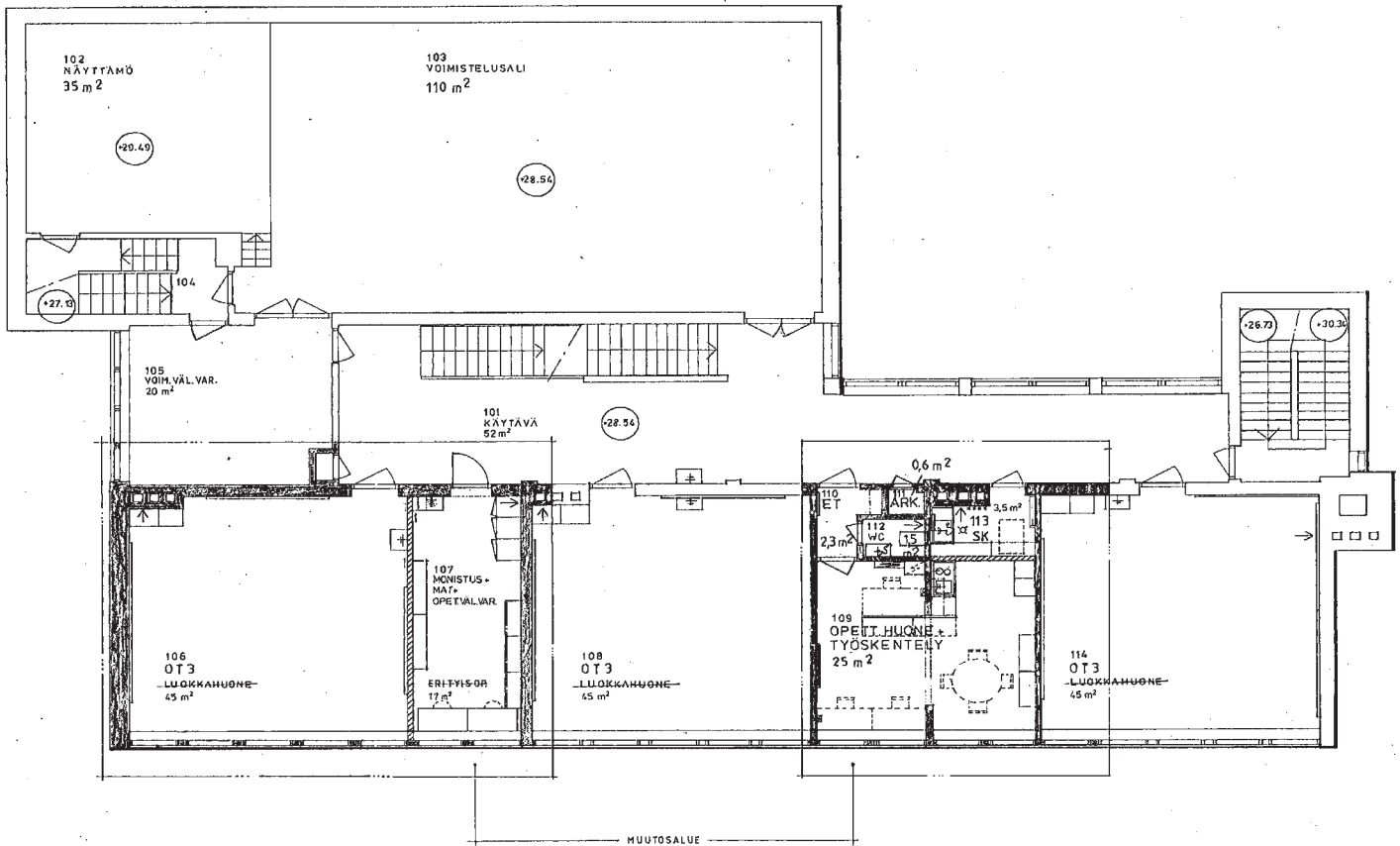
Kellarikerros (maantaso) Vuoden 1987 muutostöissä pohjakerrokseen lisättiin terveydenhoitajan työtilat pienentämällä kirjastoa ja siirtämällä veistoluokan erikoistyötilat puutavaravaraston paikalle

Rakennusvalvontavirasto
Byggnadstillsynsverket
Espoo - Esbo

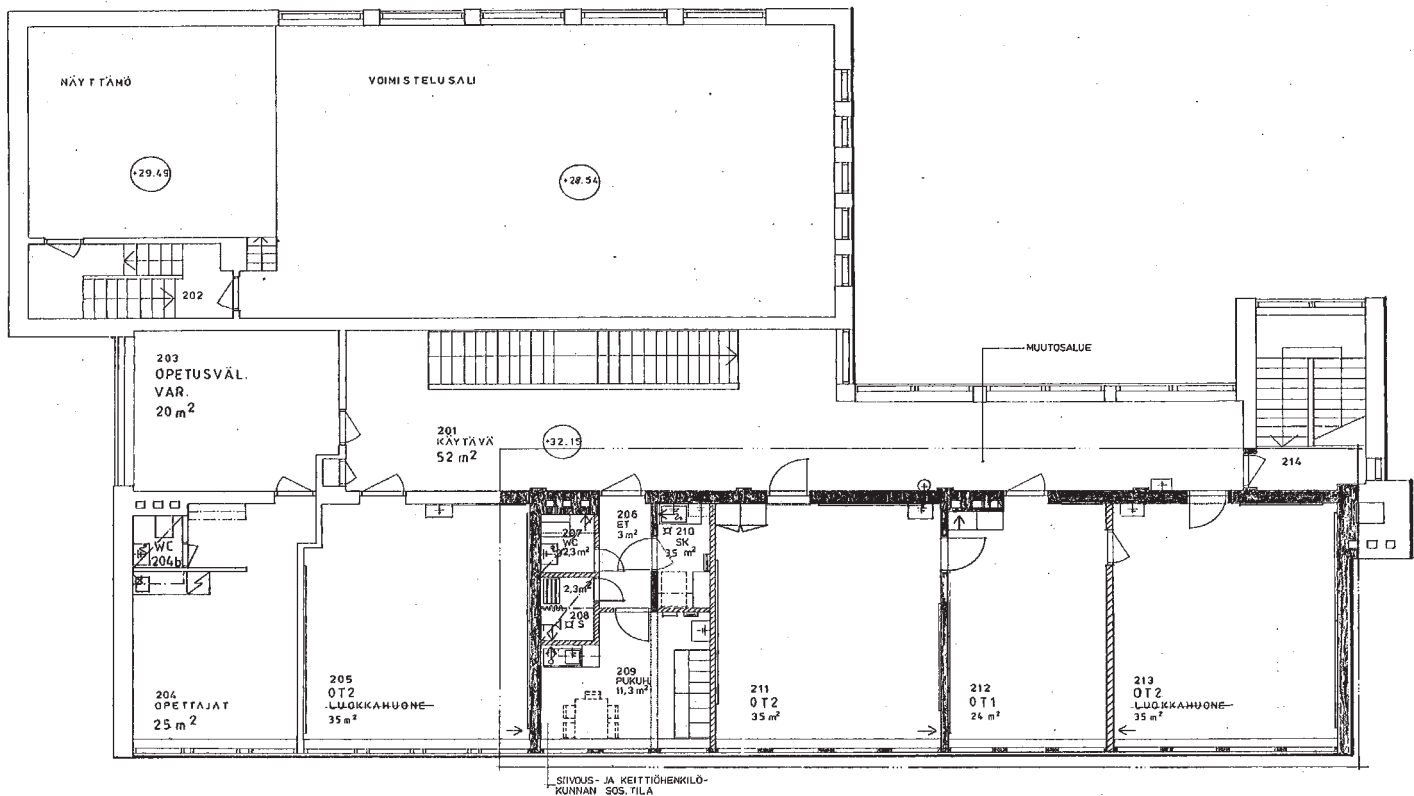
Turnus: 78-C-86

 BOSTÄLLSSKOLAN		PÄIVÄS 11.4-85
PIIRUSTUS MUUTOSPIIRUSTUS KELLARIKERROS		MITTAKAAVA 1/100
PÄÄPIIRUSTUS		PIIRT.
KALURÖGÄ KYLÄ MÄKKYLÄ	KORITTEL TILA K 25	SUUNN.
OSOITE SOTANEUVOKSENTIE 2	RAKENNE RN 2 10:6 ESPOO 60	PIIR. N.O.
ESPOON KAUPUNGIN TEKNINEN VIRASTO TALONSUUNNITTELUOSASTO ESBO STADS TEKNISKA VERK HUSPLANERINGSAVDELNINGEN		KIINTEISTÖ N.O. 40020 ARK 2 c

Vuoden 1987 tilamuutosten lupapiirustuksen nimiö.

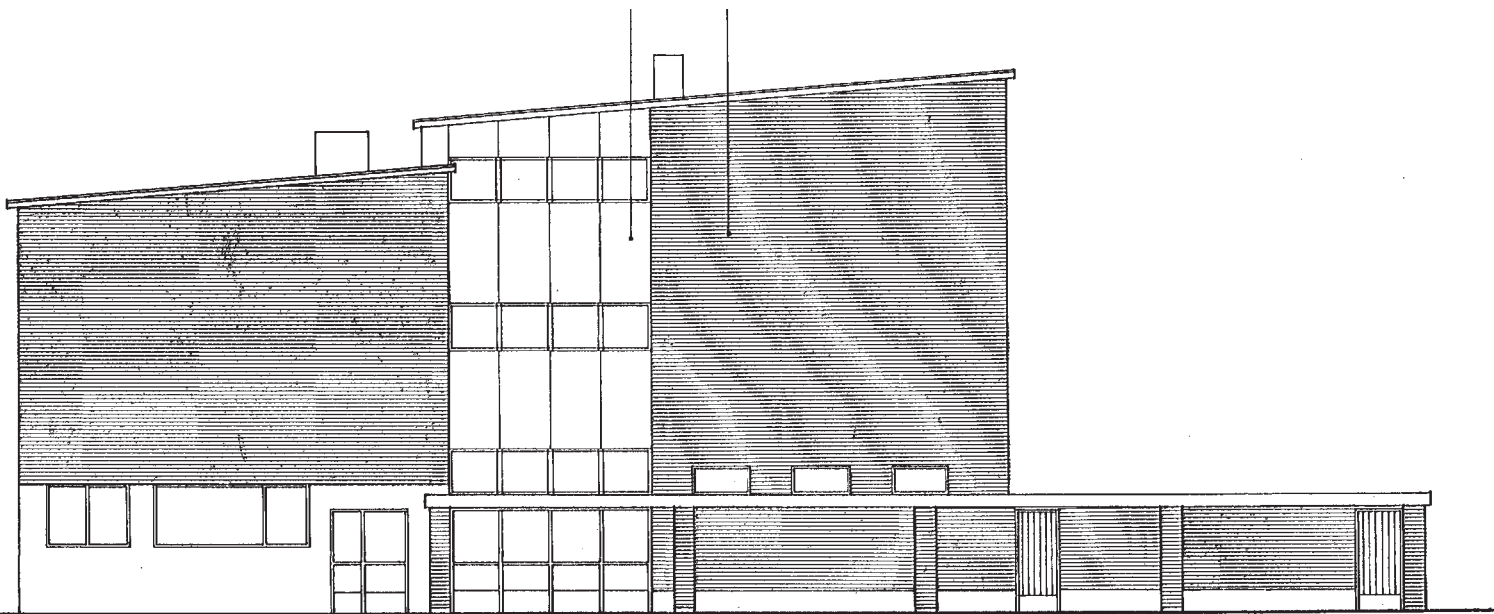
1. kerroksen eteläsivulla on kolme luokkahuonetta, joista kuvassa vasemmanpuoleisimmasta on v. 1987 muutostöissä lohkaistu osa varastoksi. Oikeanpuoleisen muutosalueen kohdalla on alkuperäinen opettajienhuone ja karttavaraisto yhdistetty opettajien työtilaksi.

2. kerroksen eteläsivulla oli alunperin kolme isoja n. 60 m² luokkahuonetta. Vuoden 1987 muutossuunnitelmassa oikeanpuoleisin luokka jaettiin kahdeksi opetustilaksi ja keskimmäisestä luokkahuoneesta rajattiin tilaa keittiöhenkilökunnan sosiaalitalalle. Kuvassa vasemmanpuoleisimmasta luokkahuoneesta oli erotettu jo aiemmin tila opettajille.

Pääsisäänkäynti lännestä nähtynä. Käynti koulun tiloihin katoksen alta, vasemmalla entisen talonmiehen asunnon ikkunat.

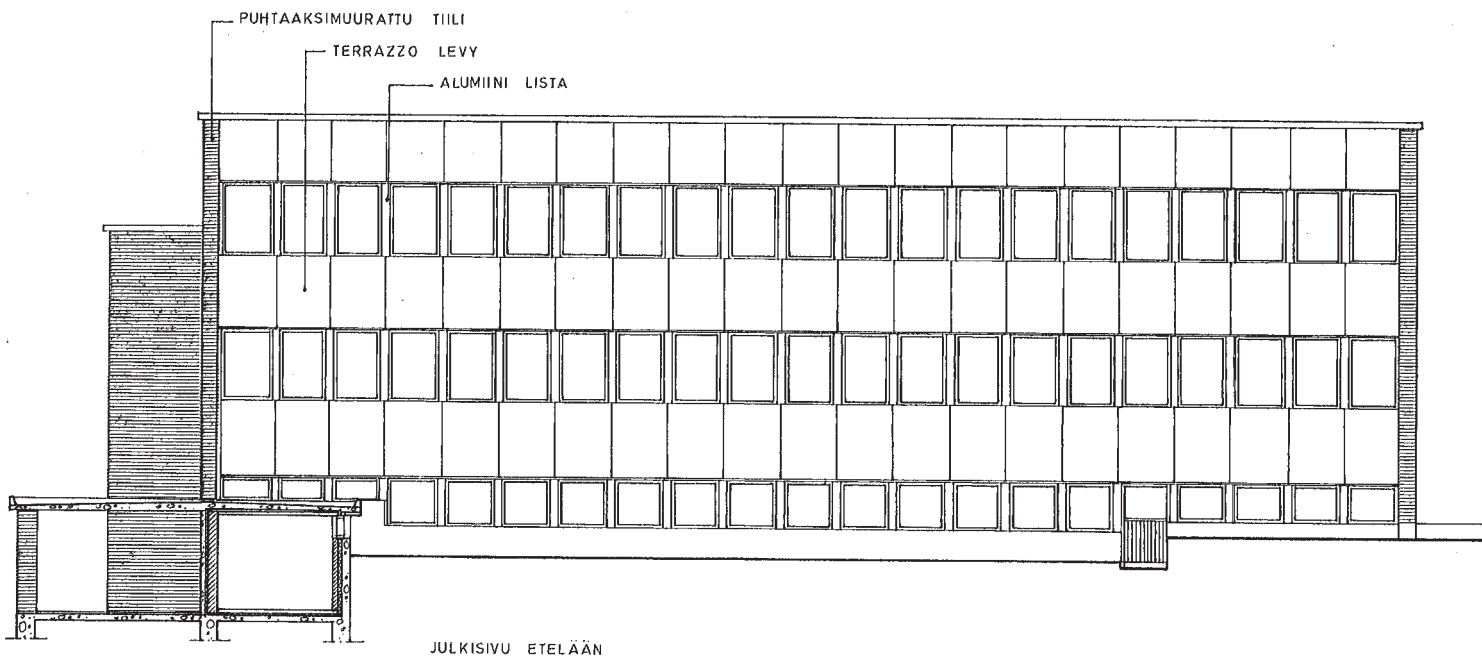
Julkisivu länteen. Arkkitehdin alkuperäinen suunnitelma länsijulkisivuksi. Toteutus on noudattanut tätä suunnitelmaa varsin hyvin; oleelliset erot lienevät sokkelilinjan pudotus kuvan vasemmassa osassa sekä katoksen ohuet metallitoppat suunnitelman tiilipilareiden sijaan.

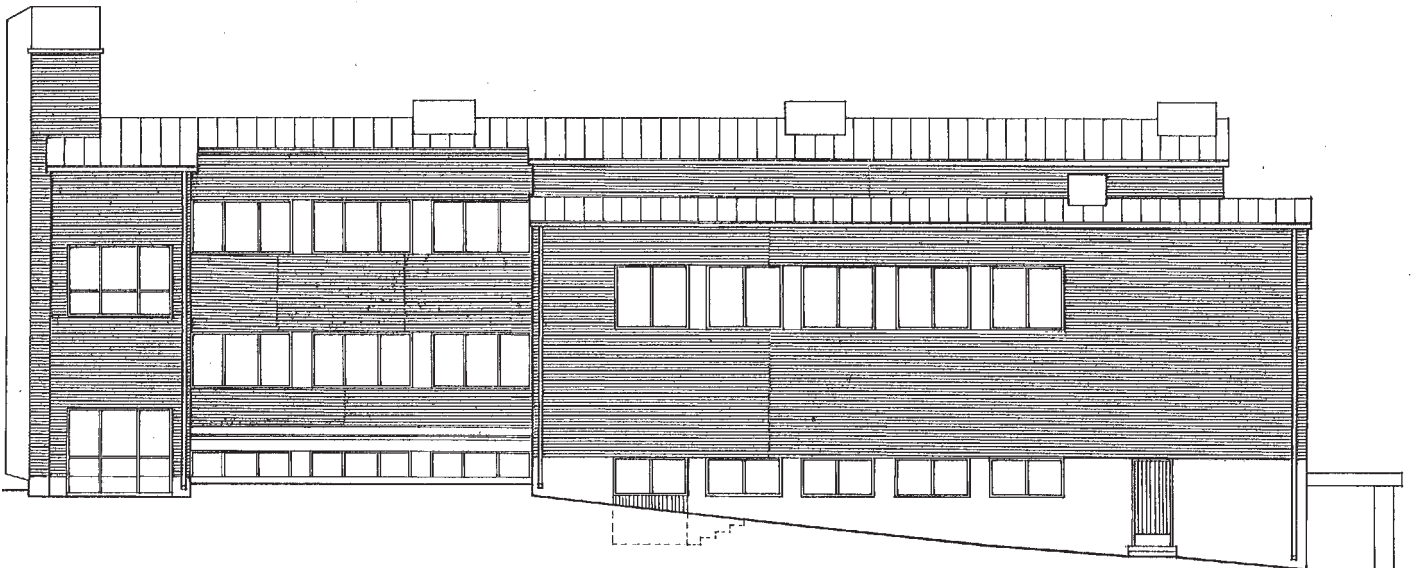
Yläkuvissa katoksen detaljeja sekä tammipaneloitu umpiovi. Alemmassa kuvassa näkyy käymäläsiiven liittyminen katokseen.

Rakennuksen länsipääty ja sisäänkäyntikatos etelän suunnasta kuvattuna. Eteläsivun luokkahuoneiden nauhaikkunajulkisivu poikkeaa ilmeeltään muista julkisivuista.

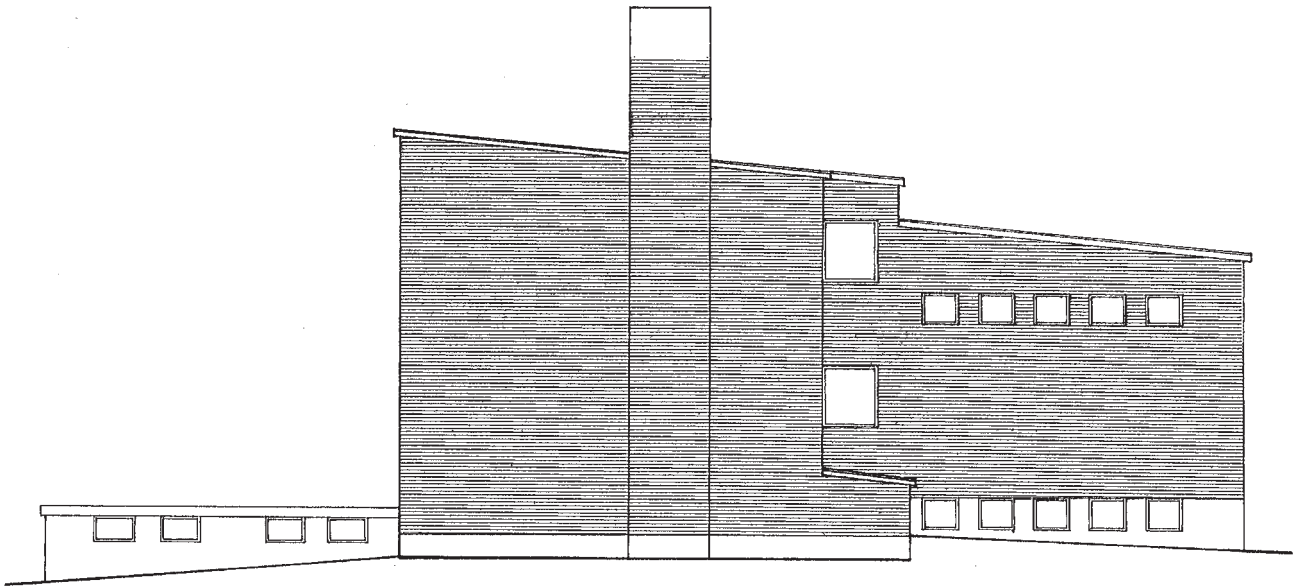
Julkisivu etelään. Arkkitehdin suunnitelma, v.1956.

Julkisivu pohjoiseen. Arkkitehdin suunnitelma, v.1956.

Taiteilijatalon pohjoissivulla on käytävän ikkunat kahdessa kerroksessa ja niiden alla ruokala. Kuvan vasermmassa reunassa näkyy porrastorni, joka viereisessä kuvassa näkyy päädyn puolelta.

JULKISIVU ITÄÄN

Julkisivu itään. Arkkitehdin julkisivupiirustukset vuodelta 1956. Rakennus toteutettiin noudattaen suunnitelmia varsin tarkkaan. Yksi muutos on savupiipun vieressä oleva pystysuuntainen ikkunanauha, jota ei piirustuksissa ole. Samoin maanpinnan korkeus-
asemat sokkelin vieressä eivät kaikkialla noudattele alkuperäisiä suunnitelmia.

Kuvassa kellarikerroksen ikkunoita länsipäädyssä. Ikkunaväleissä on levytys luomassa nauhamaista vaikutelmaa. Talonmiehen asunto on muutettu opetustilaksi ja ovi on samalla poistettu käytöstä. Oveen on myöhemmin lisätty ilmanvaihtoventtiili.

Keittiön ulko-ovessa on kapea ikkuna puupaneelin suuntaisesti. Puurakenteinen, metallitolpilla tuettu katos on lisätty oven yläpuolelle jälkeempään.

Pääsisäänkäynnin aulassa tuulikaapin ovet ovat lakattuja puuovia, joissa on pystysuuntaiset raot, pyöreät puiset vetimet ja messinkiset potkupellit, kun taas ulko-ovet ovat metalli-lasiovia. Aulassa on mosaiikkibetonilaatoitus ja luonnonvalo yläikkunoiden kautta.

Ruokalan ovet ovat samantapaiset puuovet kuin aulan tuulikaapissa.

ESPOON KAUPUNGINARKISTON KUVAMATERIAALIA VUODEN 1987 KORJAUSTÖIDEN YHTEYDESTÄ.

Ruokala, taustalla siivouskomero.

Ruokalan keittiö.

ESPOON KAUPUNGINARKISTON KUVAMATERIAALIA VUODEN 1987 KORJAUSTÖIDEN YHTEYDESTÄ.

Kouluterveydenhoitajan vastaanottohuone

Opettajien huone.

ESPOON KAUPUNGINARKISTON KUVAMATERIAALIA VUODEN 1987 KORJAUSTÖIDEN YHTEYDESTÄ.

Luokkahuone

Ylimmässä kerroksessa on ovi naapuriluokkien välillä. Luokkahuonejakoa on muutettu vuosien varrella ja uusia väliseiniä eiv enää tehty punatiilisinä; tässä seinä maalattua kahitiiltä.

Itäpäädyssä olevan porrashuoneen portaat ovat maalattua betonia. Kaidedetaljit ovat alkuperäiset, väritys on muutettu.

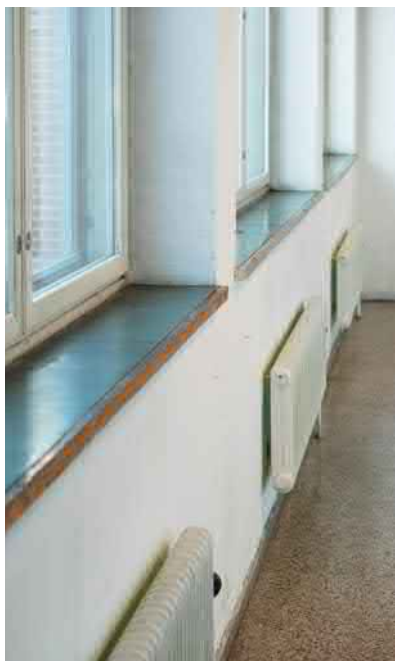
Itäpäädyn porrashuoneen ulko-oven vedin.

Ensimmäisen kerroksen käytävänäkymä. Päädyistä on käynti itäpäädyn porrashuoneeseen. Kattoon on myöhemmin lisätty akustiikkalevyjä.

Luokkahuoneen ja varastotilan ovet. Ovimalli on alkuperäinen, mutta ovien pinta on kuitenkin ilmeisesti alunperin ollut lakattu puuviilu, joka myöhemmin on peittomaalattu. Tähän viittaa myös messinki potkupeltien materiaalina. Oven yläpuolella on myöhemmin asennettu korvausilmaventtiili.

Toisen kerroksen käytävän ikkunalaudat ovat alkuperäiset, materiaaleina linoleum-laatat ja mäntylistat

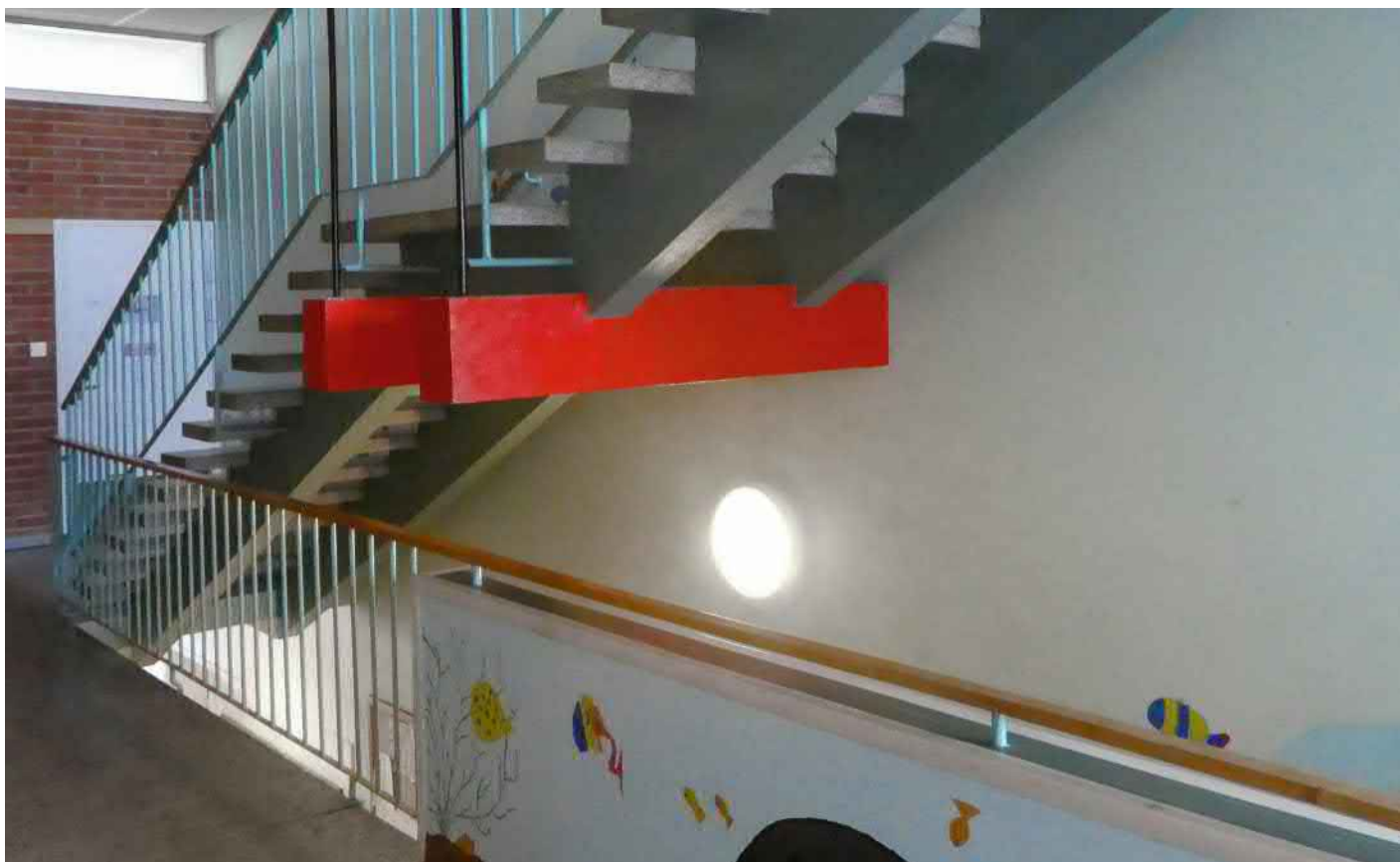
Toisen kerroksen välikö, jossa WC-tilat. Tiloissa mahdollisesti alkuperäiset materiaalit.

Toisen kerroksen käytävänäkymä. Käytävän päädyssä on käynti itäpäädyn portaikkoon. Ikkunalaudat alkuperäiset.

1. ja 2. kerroksen yhdistävä pääporras.

Kerrosaulat yhdistävien portaiden betoniset kannatinrakenteet ovat näyttävät.

Pääportaikon seinämaalaukset on toteutettu vuonna 2000.

Ensimmäisen kerroksen alkuperäinen käytävänau-lakko ja listoitus.

Juomapiste toisen kerroksen käytävällä.

Keskusradion alkuperäinen kaiutin veistoluokassa.

Luokkahuoneen katto. Ylälaattapalkiston väliin lisätty uusia akustiikkalevyjä alkuperäisten päälle. Luokkahuoneen oven karmi.

Entinen luokkahuone on nykyään taiteilijan työhuoneena.

Voimistelusalali on nykyisin jaettu useaksi työtilaksi.

Voimistelusalalin ovi on samaa tyyppiä kuin muut yhteisten tilojen ovet koulussa, vetimet kuitenkin poikkeavat.

Entisessä ruokalassa on nykyisin näyttelytila.

Keittiön väliovi huolto-oven tuulikaappiin.

Ruokasalin ovi keittiöön.

3.3.2 Asuntola

Koulurakennuksen yhteyteen suunniteltiin asuin-kerrostalo opettajia ja heidän perheitään varten. Kunnanvaltuusto oli kesällä 1956 päättänyt muuttaa edellisenä vuonna hyväksymäänsä Mäkkylän ruotsalaisen kansakoulun asuntolan rakennusohjelmaa siten, että ajatellun kuuden asuinhuoneiston sijaan opettajien asuntolassa tulisi olla yhteensä 18 asuinhuoneistoa.¹⁸ Toteutetussa rakennuksessa on kuitenkin alkuperäisen tavoitteen mukaisesti kuusi asuinhuoneistoa, sillä kouluhallitus ei koulun kokoon vedoten antanut lupaa suuremmalle huoneistomäärälle.¹⁹ Kaksikerroksinen rakennus valmistui keväällä 1959.²⁰ Rakennustöiden loppusumma oli 19 milj. markkaa.²¹

Asuinhuoneistojen tyypit ovat 2 huonetta ja keittokomero (41 m²), 2 huonetta ja keittiö (56 m²) sekä 3 huonetta ja keittiö (73 m²). Jokaista asuntotyyppiä on kaksi kappaletta, yksi kummassakin asuinker-

roksessa. Pienin asuntotyyppi on keskellä runkoa ja isot päädyissä. Kaikkiin asuntoihin on käynti yhteisestä porrashuoneesta. Asunnot edustavat ajalle tyyppillistä, toimivaa ja taloudellisesti mitoitettua asuntosuunnittelua.²²

Kellarikerroksessa sijaitsee saunaosasto sekä varastotiloja.

Rakennuksen kappalemainen massa ja ulkoarkkitehtuuri edustavat hyvin maltillista aikansa suunnittelua. Pohjoispuolen julkisivussa ja päädyissä on sileä punatiilimuuraus ja porrashuoneen suhteen symmetrisesti asetellut ikkuna-aukot. Ulko-oven yläpuolelle on myöhemmin lisätty kevyt katosrakennelma. Eteläjulkisivulla ikkunat ovat isompia ja nauhamaisesti toisiinsa liittyviä. Ikkunoiden ylä- ja alapuolelle jäävät kentät ovat valkoisia ja rapattuja, sokkeli on maalamatonta betonia. Rakennuksessa ei ole parvekkeita eikä asuntokohtaisia ulkotiloja.

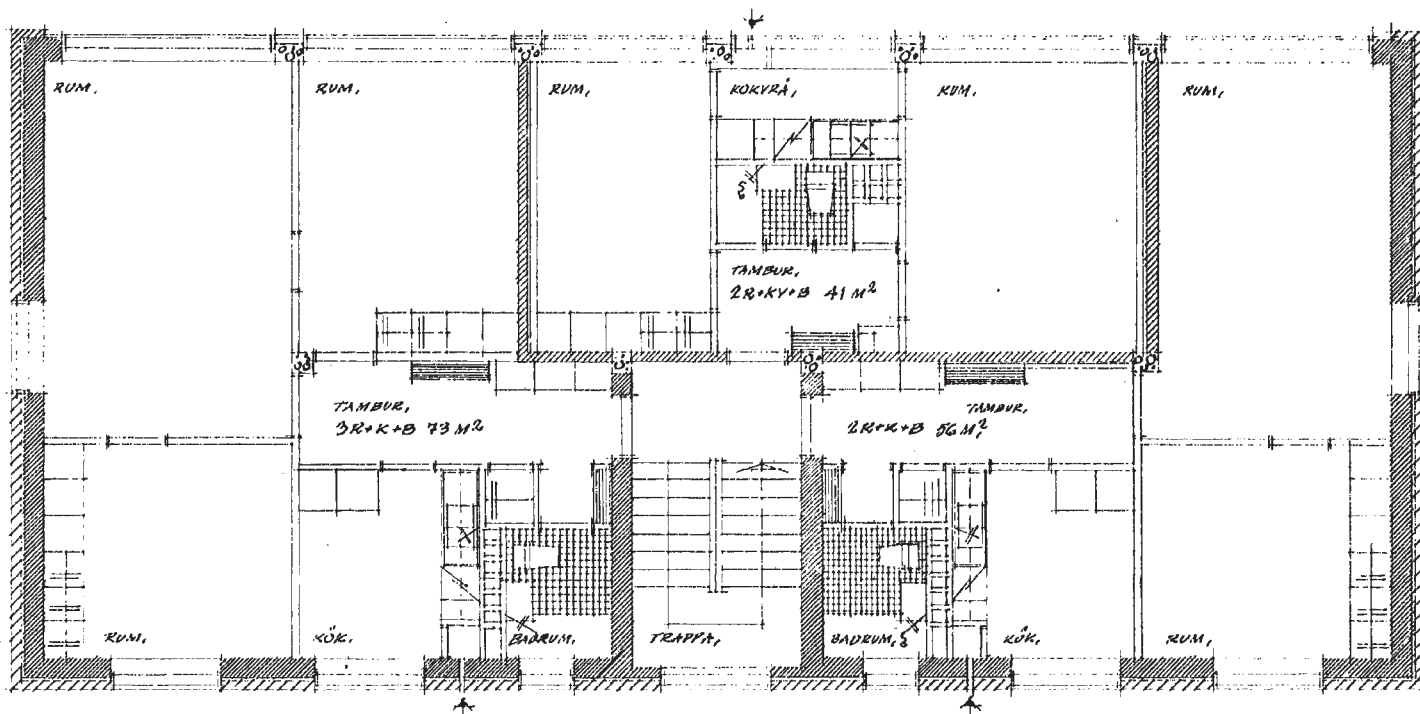
¹⁸ Kunnanvaltuusto 29.6.-3.7.1956

¹⁹ Skolstyrelsens resolution 9.10.1956, Espoon kaupunginarkisto

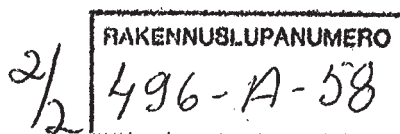
²⁰ Rakennuslautakunnan päätös 10.6.1959. Espoon kaupunginarkisto.

²¹ Errittely Leppävaaran ruotsalaisen kansakoulun opettaja-asuntolan rakennuskustannuksista 23.6.1959. Espoon kaupunginarkisto

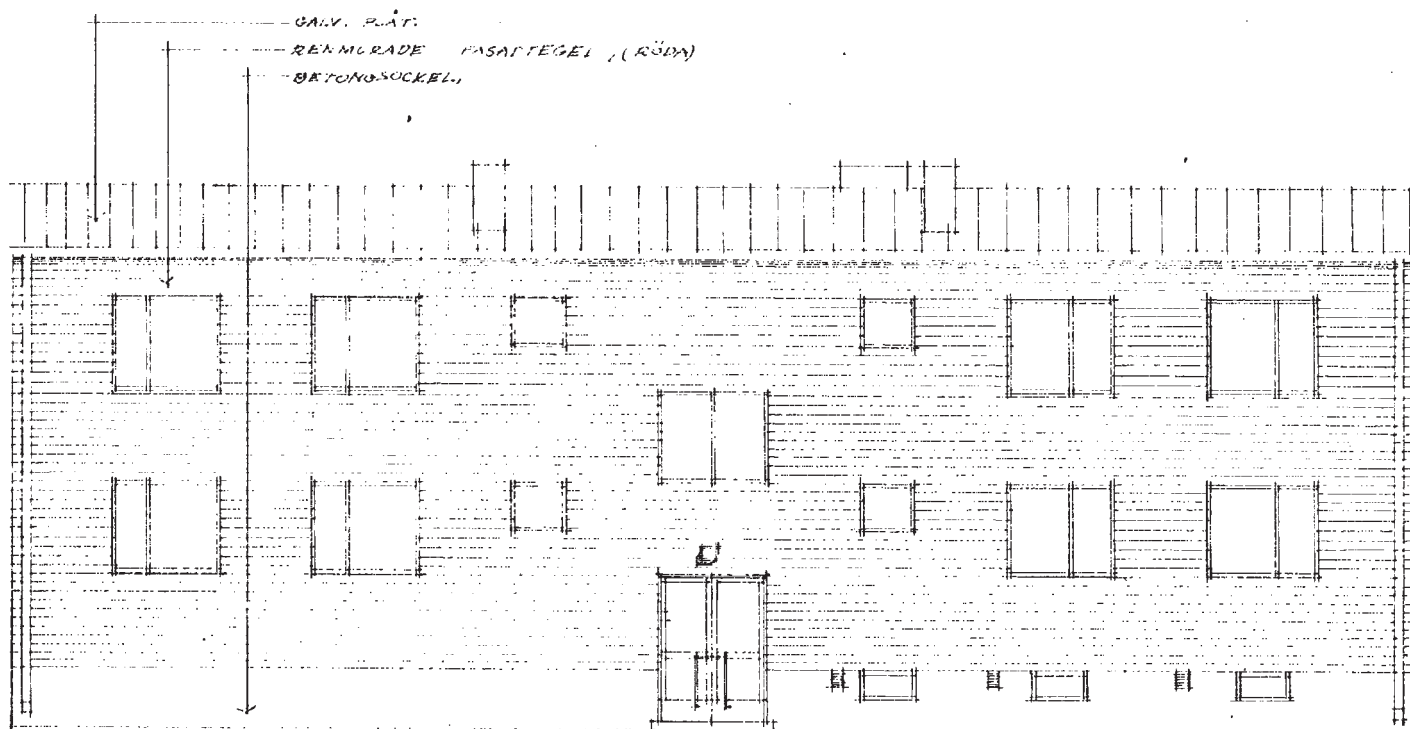
²² Espoon kaupunginmuseo KAUKO 19.3.2020

1. ja 2. kerroksen pohjapiirros

HÄLSINGFORS 2.10.1956.
Kaj SALENIUS ARK. SAKA,
Kaj Salenius

Pohjoinen julkisivu. Arkkitehdin suunnitelma vuodelta 1958

Pohjoinen julkisivu

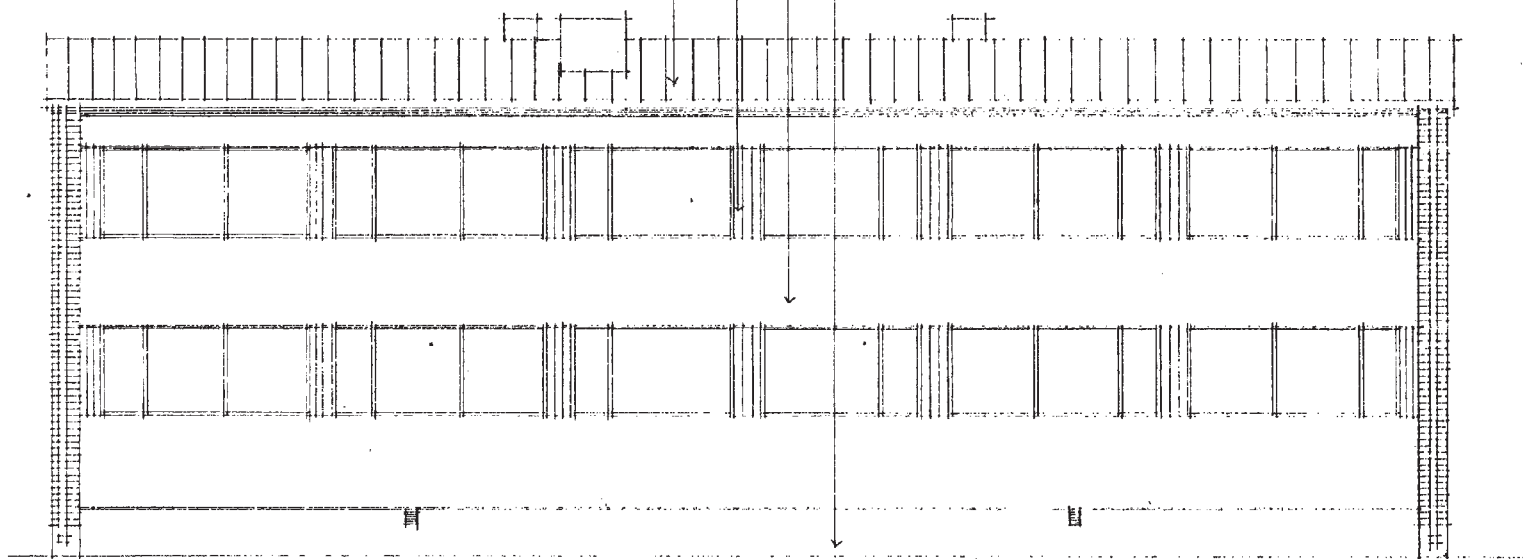
Asuntolarakennus luoteen suunnasta sekä sisäänkäyntiovi detaljeineen

KÄLLÄRVÄNING 1/100.

— GALV, PLÅT
 — ALUMINIUMPLÅT
 — VITRAPPAD YTA,
 — BETONGSÖKKEL

a

FASAD MOT SÖDER 1/100.

2/2

RAKENNUSLUPANUMERO

496-A-58

HÄLSINGFORS 2.10.1956.
 KAJ SALENIUS ARK. SAKH.
 Kaj Salenius

Julkisivu etelään. Arkkitehdin suunnitelma. Kuvassa alla asuntolarakennus kaakon suunnasta kuvattuna.

Alkuperäiset ulko-ovet ulkoa porrashuoneeseen. Lattiassa muovimatto. Portaat mosaiikkibetonia. Alakuvissa alkuperäinen viilupintainen huoneisto-ovi sekä porrashuoneen, että asunnon puolelta nähtynä.

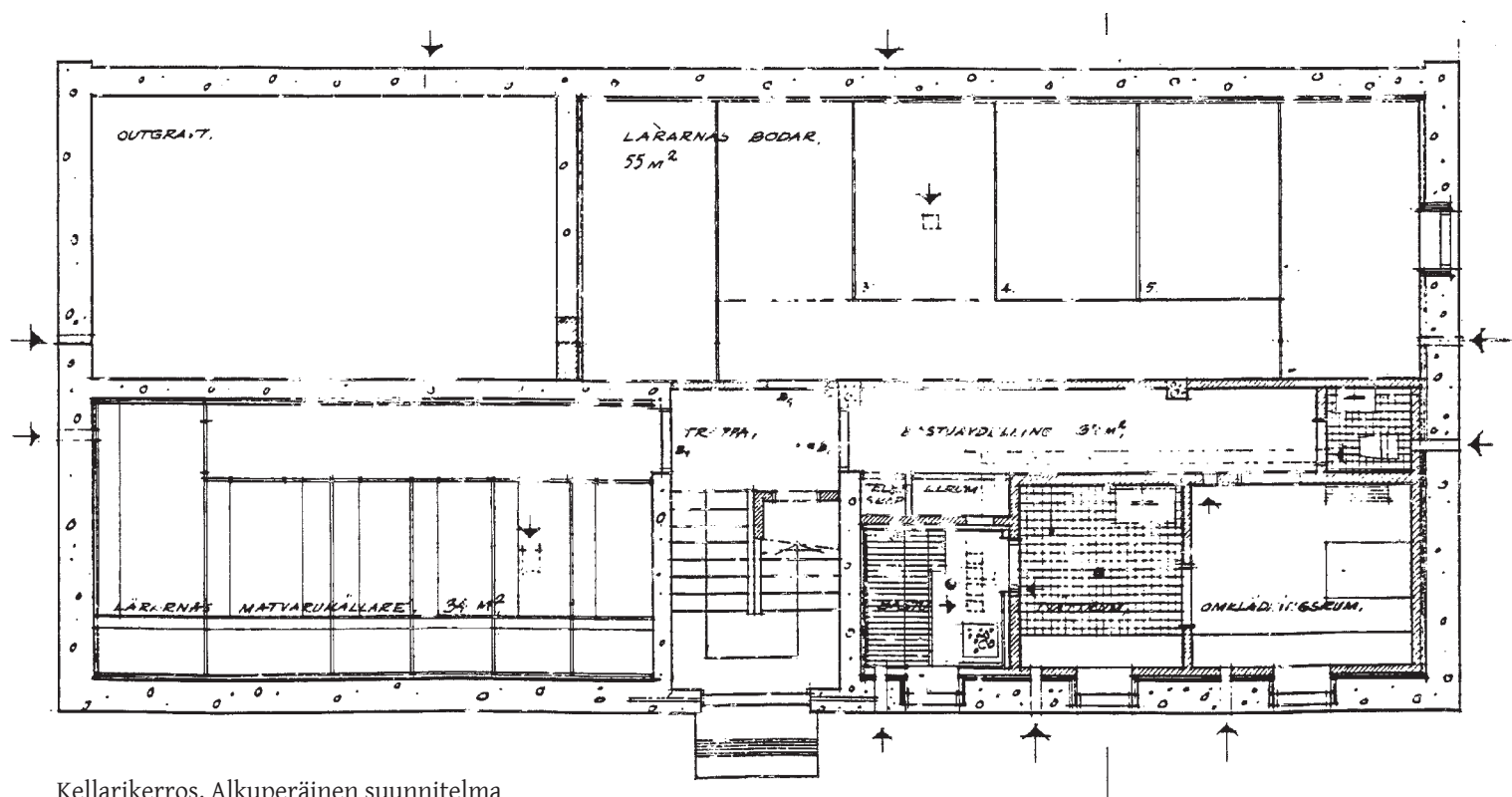
Ovi kellaritiloihin pohjakerroksessa.

Kellaritilat ovat lähes alkuperäisessä asussaan. Uudet ilmanvaihtoputket on vedetty kellarikäytävän katossa.

Kuvassa uusia LVI-asennuksia kellarikerroksessa.

Kellarikerros. Alkuperäinen suunnitelma

Huoneistojen keittiöt on uusittu vuonna 1986.

Huoneistojen ikkunat on uusittu kolmilasisiksi. Mosaiikkibetoniset Ikkunapenkit ovat alkuperäiset.

Kylpyhuonetilat on saneerattu vuonna 1986.

Eteläsivun asuinhuoneiden ikkunat ulottuvat seinästä seinään ja tilat ovat valoisia ja avaria.

Makuuhuoneen kaapisto alkuperäisine painikkeineen.

Kylpyhuoneen oven painike.

Eteisen komeron oven lukko.

Alkuperäinen lasisisäovi.

ESPOON KAUPUNGINARKISTON KUVAMATERIAALIA VUODEN 1986 KORJAUSTÖIDEN YHTEYDESTÄ.

Työmaakatselmus 1986. (Espoon kaupunginarkisto)

Kylpyhuoneen saneeraus 1986. (Espoon kaupunginarkisto)

ESPOON KAUPUNGINARKISTON KUVAMATERIAALIA VUODEN 1986
KORJAUSTÖIDEN YHTEYDESTÄ.

Keittösaneeraus 1986. (Espoon kaupunginarkisto)

3.3.3 Päiväkoti

Keväällä 1956 kunnanhallitus päätti, että Mäkkylään rakennettavan Leppävaaran ruotsalaisen kansakoulun yhteyteen rakennetaan 75-paikkainen lastentalo ja että tämä rakennetaan arkkitehti Pekka Pitkäsen laatimien Harakan lastentalon piirustusten mukaisesti.²³ Syksyllä 1957 kunnanvaltuusto hyväksyi kuitenkin arkkitehti Kaj-Erik Saleniuksen laatimat Mäkkylään lastentarha-lastenpäiväkoti-rakennuksen suunnitelmat (päiväty 3.6.1957 ja 26.8.1957).

Päiväkotiä laajennettiin lähes kaksinkertaiseen laajuuteen v. 1989-90 ja samalla alkuperäinen osa peruskorjattiin. Arkkitehtina toimivat Pirkko ja Carel van Bruggen.

Päiväkodin alkuperäistä piirustusmateriaalia ei ole kaupungin arkistoissa saatavilla. Laajennuksen ja peruskorjauksen suunnitelmista voidaan kuitenkin päätellä, että alkuperäisen osan tilajako on säilynyt lähes ennallaan ja että muutoksia on peruskorjauksen yhteydessä tehty lähinnä eteiseen ja keittiöön. Alun perin päiväkodissa oli kolme ryhmähuonetta ja sali sekä aputilat. Liittymä uudisosaan tehtiin entisen keittiön kohdalla ja uudisosaan rakennettiin uusi keittiö. Laajennusosaan tuli lisäksi neljä ryhmähuonetta sekä henkilökunnan tiloja.

Alkuperäinen rakennusmassa oli hahmoltaan yksinkertainen suorakaiteen muotoinen punatiilirakennus. Laajennus puolestaan on huomattavasti

monimuotoisempi ja poikkeaa siten selkeästi koulukeskuksen muista rakennuksista. Laajennus jatkaa alkuperäisen osan linjaa samassa koordinaatistossa muiden rakennusten kanssa, mutta sisäänkäynnin kohdalla koordinaatisto kääntyy noin 60°. Arkkitehti Carel van Bruggenin kertoman mukaan tällä ratkaisulla haluttiin ohjata kulku kohti sisäänkäyntiä ja toisaalta yhdistää visuaalisesti asuntolarakennus samaan pihapiiriin.²⁴

Uudisosan sisätilat ovat monimuotoisia ja osassa tiloja on vesikatteen suuntainen vino sisäkatto. Tiloiissa on värikkäitä, tähän rakennukseen suunniteltuja kalusteita ja osassa väliovia on rakennukselle omaleimainen porrasmainen kuvio. Tuon tunnusomaisen detaljin kertoi arkkitehti kuvaavan lasten kasvua ”porras portaalta”.²⁵ Esim. sisäovissa lapsen oli mahdollista huomata oma pituuskasvunsa, kun ulottuu katsomaan aiempaa ylemmältä lasiruudusta.

Alkuperäisen rakennuksen julkisivusommittelussa on käytetty samoja aiheita kuin ruotsinkielisessä kansakoulussa. Selkeät punatiilipinnat, nauhaikkunat ja loiva pulpettikatto jatkoivat viereisen koulurakennuksen linjaa ja loivat yhtenäisyyttä alueelle. Vanhan osan sisäänkäynnin edessä oleva katos ei todennäköisesti ole alun perin ollut samanlainen kuin nyt. Sisäänkäynnin lasiaukkoiset puuovet ja niiden vetimet ovat todennäköisesti alkuperäiset ja peruskorjausvaiheessa kunnostetut.

²³ Espoon kaupunginarkisto

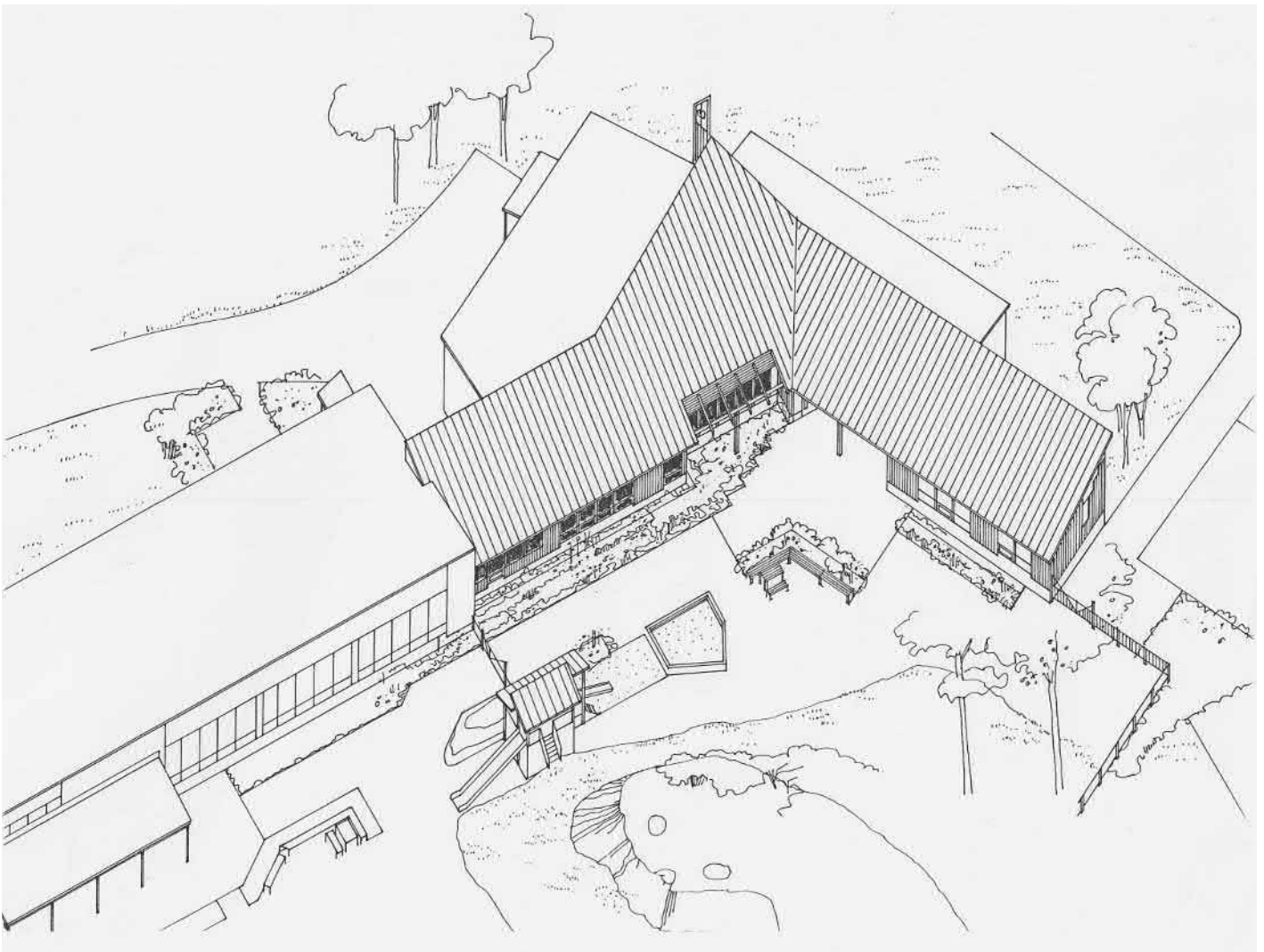
²⁴ Arkkitehtien Pirkko ja Carel van Bruggenin haastattelu 17.8.2020.

²⁵ Arkkitehtien Pirkko ja Carel van Bruggenin haastattelu 17.8.2020.

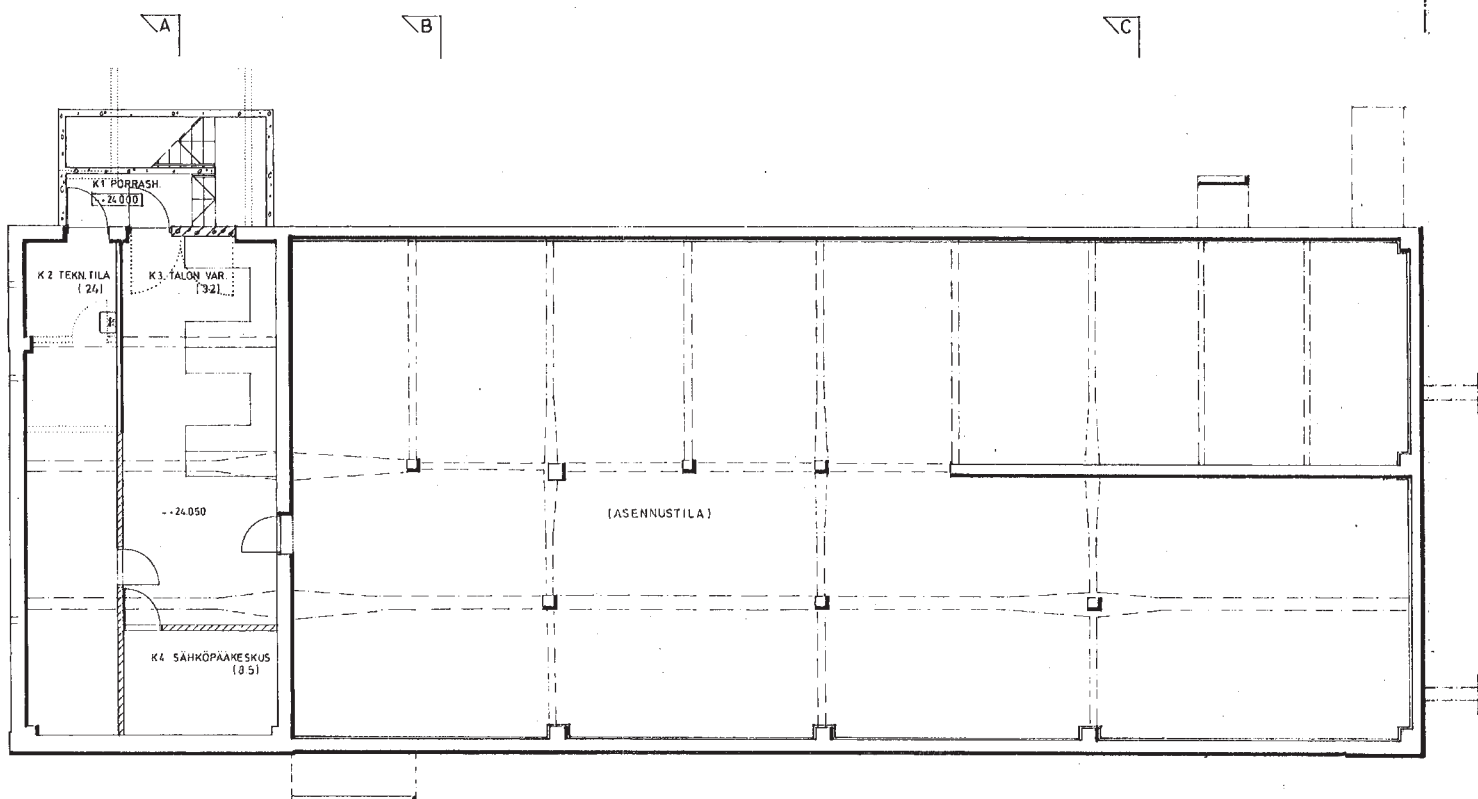
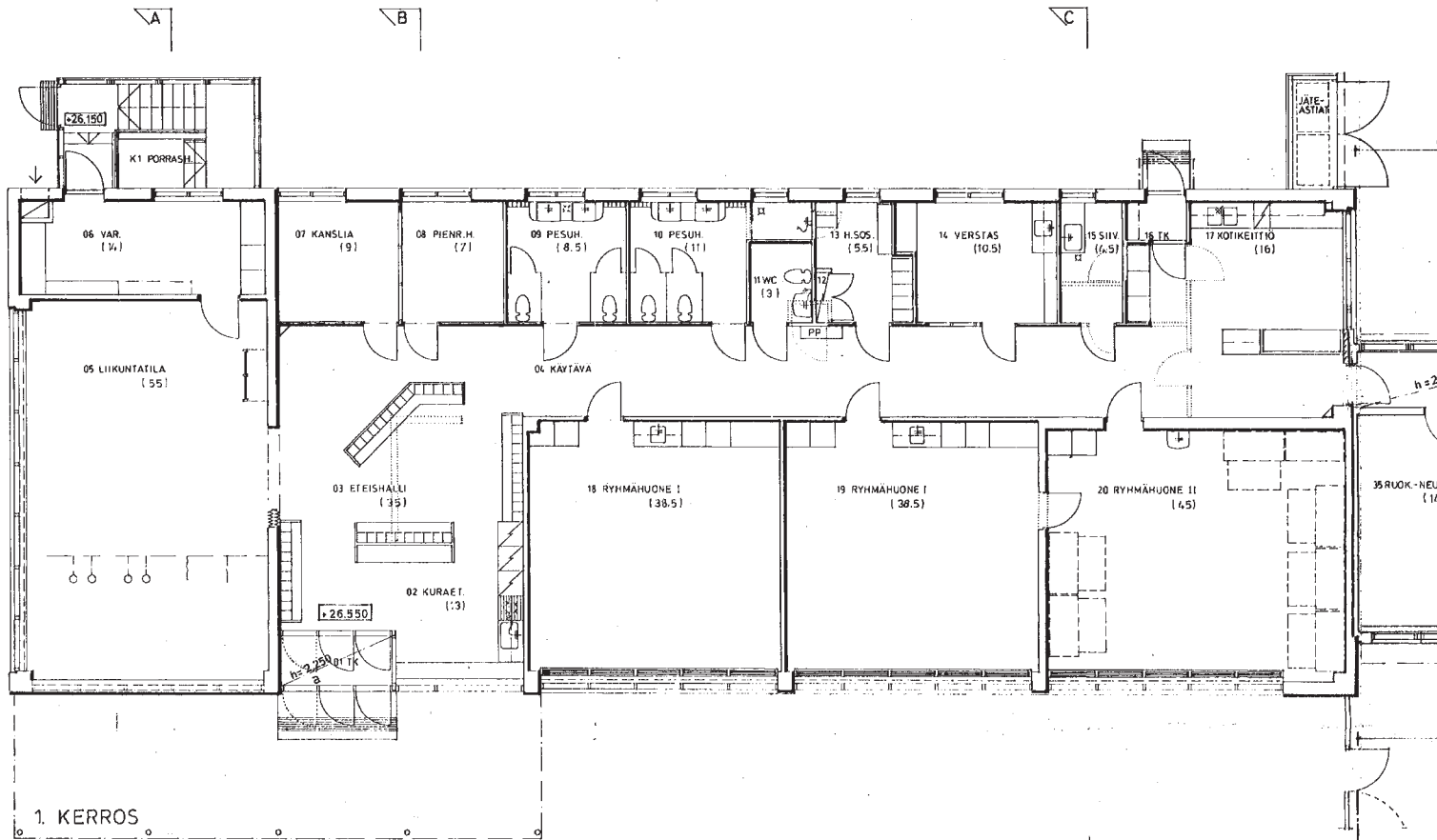
Laajennuksen ulkoasu poikkeaa selvästi alkuperäisestä osasta erityisesti puuverhouksen ja detajiensä ansiosta. Vaaleaa punertavaa pystylomalaudoitusta on pihaa rajaavilla etelä- ja lounaissivulla, pohjoisen takapihan puoli on samaa punatiiltä kuin vanha osa. lapekatto on jyrkempi kuin alkuperäisen osan katto. Julkisivuissa on enemmän detajeja kuin vanhoissa rakennuksissa, kuten tiili- ja puuverhouksen porrastettu rajausta, värikkäät ovet ja rakennuksen koillisnurkassa oleva tuuliviiri.

Vanhaa ja uutta osaa sidottiin visuaalisesti yhteen verhoamalla vanhan osan yhteyteen tehtyjä pieniä laajennuksia (kellarin portaikko, jätekatos) samantyyppisellä puuverhouksella kuin uudessa osassa.

Päiväkodin laajennuksen yhteydessä myös päiväkodin pihaa uusittiin ja se jaettiin pienten ja isompien lasten pihaksi.

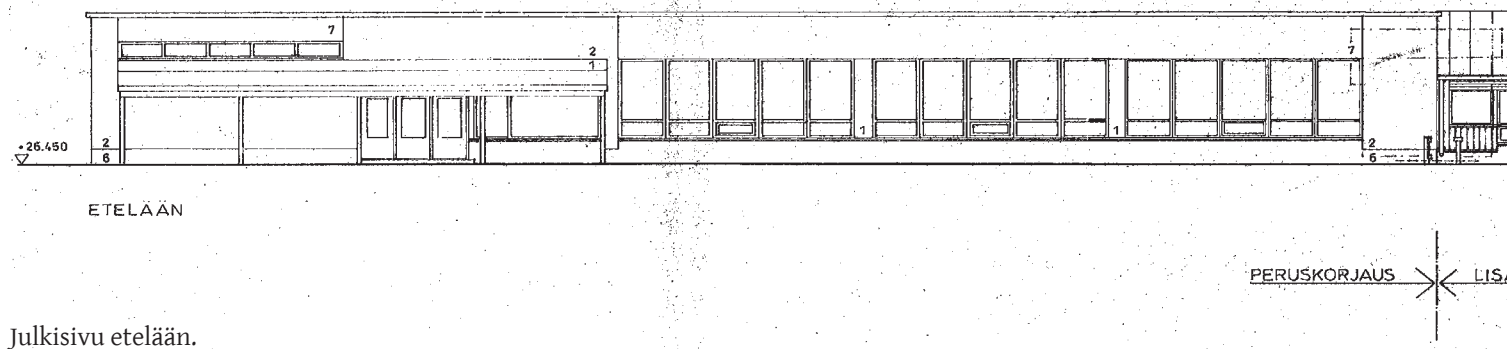

Päiväkodin laajennuksen aksometriapiirros vuodelta 1990.
(Arkkitehdit Pirkko ja Carel van Bruggen)

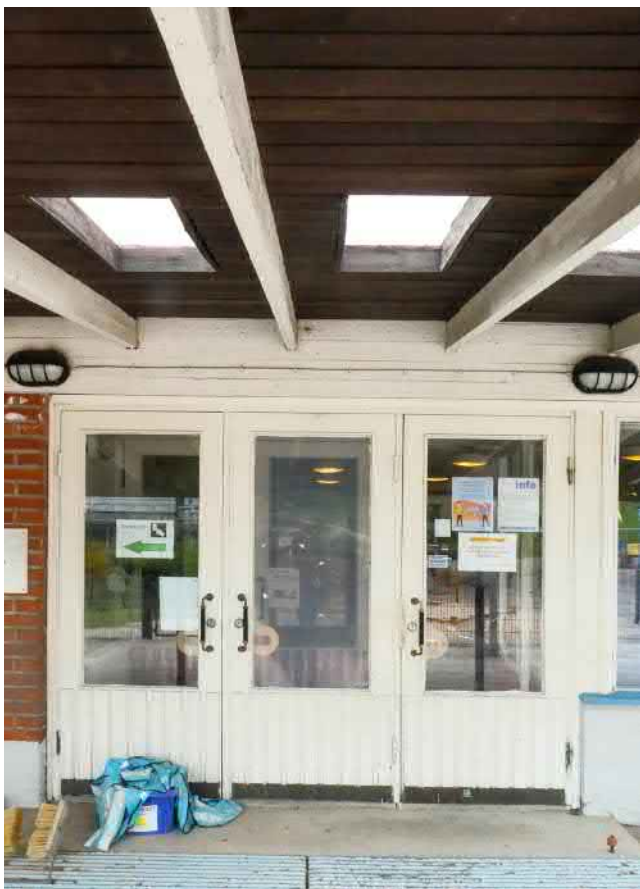

a = ÄÄNENVAIMENNUSLEVY
b = METALLISÄLEET
c = KIPSILEVY
d = PUUPANEELIT

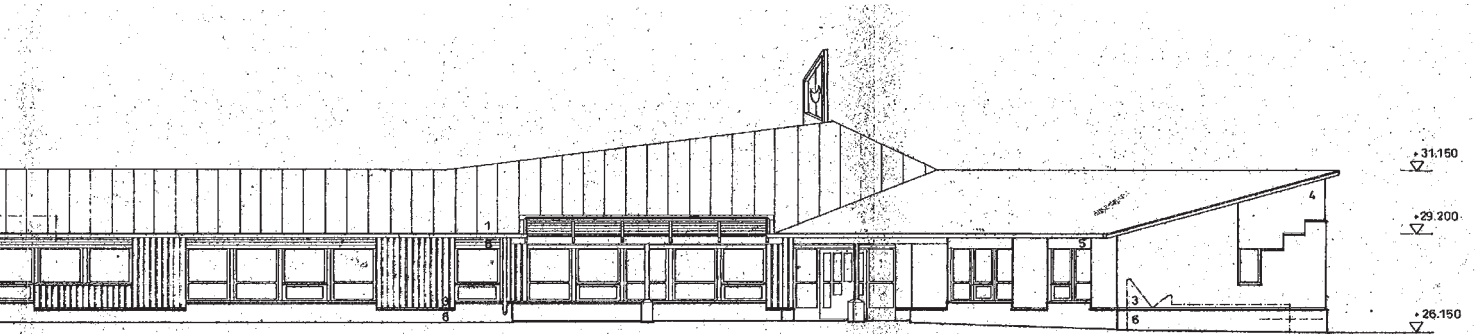
- RAKENNUS VARUSTETAAN KONEELLISELLA ILMAVAIHDOLLA
- POISTUMISTIET VARUSTETAAN MERKKIVALOIN

Julkisivu etelään.

Vasemmalla päiväkodin vanhan osan sisäänkäynti. Oikealla ylhäällä rakennuksen länsipääty, alhaalla eteläjulkisivua ja sisäänkäyntikatos.

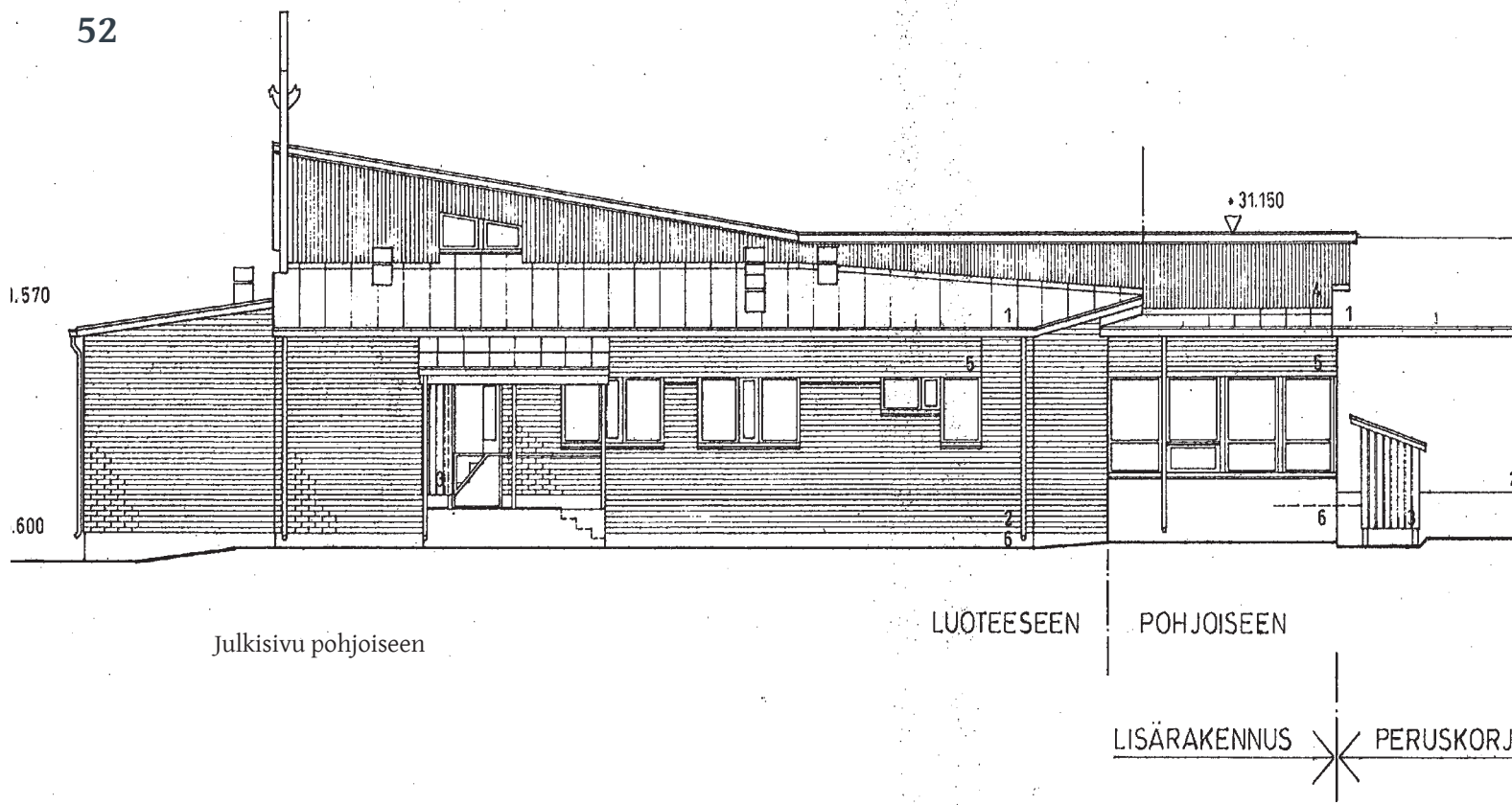
ARAKENNUS

JULKISIVUJEN MATERIAALIT JA VÄRIT

1	PELTI	MAALATTU, VAALEANHARMAA
2	PUNATIILI	
3	PYSTYLOMALAUDOITUS	PEITTOMAAALATTU, PUNERTAVA HIEKANVÄRI
4	PYSTYPANEELI	" VAALEA HIEKANVÄRI
5	VAAKAPANEELI	" " "
6	BETONI	MAALATTU, HARMAA
7	SIPOREX	" VALKOINEN
	IKKUNAT	PEITTOMAAALATTU, VALKOINEN
	VESIPELLIT	MUOVIPINNOITETTU, SININEN

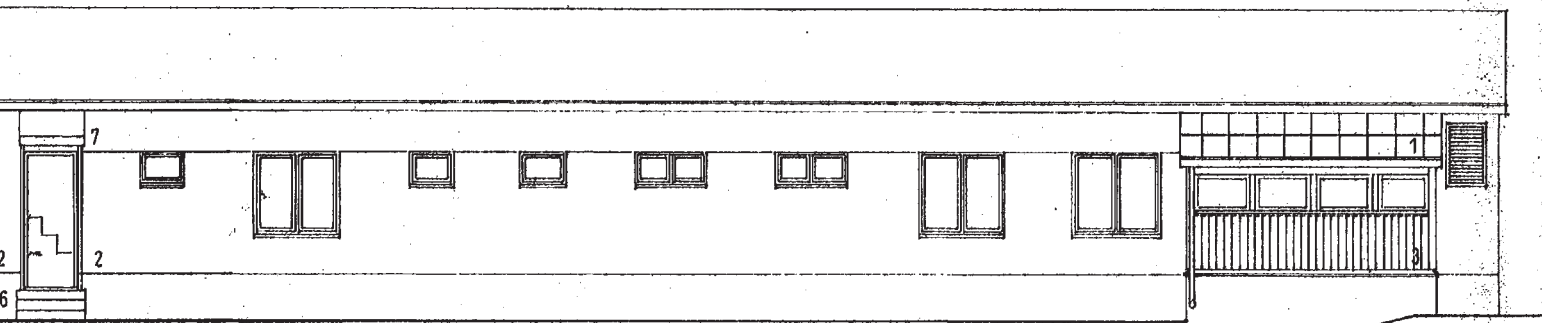

Vasemmalla päiväkodin uuden osan sisäänkäyntiovi, jonka porrasaihe esiintyy useissa uudisosan kohdissa. Oikealla uudisosan eteläjulkisivua. Suunnitelmissa pergolana esitetty ryhmähuoneen edusta sisäänkäynnin vieressä on toteutettu umpikatoksena.

Kuvassa yllä yleisnäkymä tontin itäpuolella kulkevalta kevyen liikenteen väylältä. Alla vanhan ja uuden osan liittymäkohta.

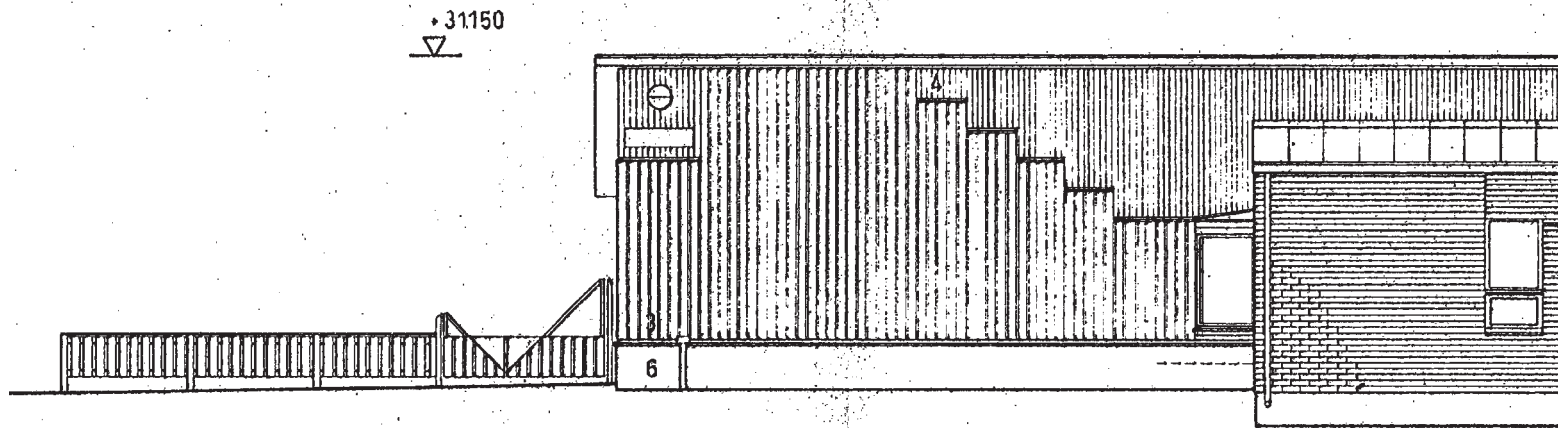

AUS

Päiväkodin pohjoissivulla on laajennuksen yhteydessä lisätty puuverhottu kellariin johtava porras. Alemmassa kuvassa laajennuksen pohjoissivu ja puuverhottu jäteka-

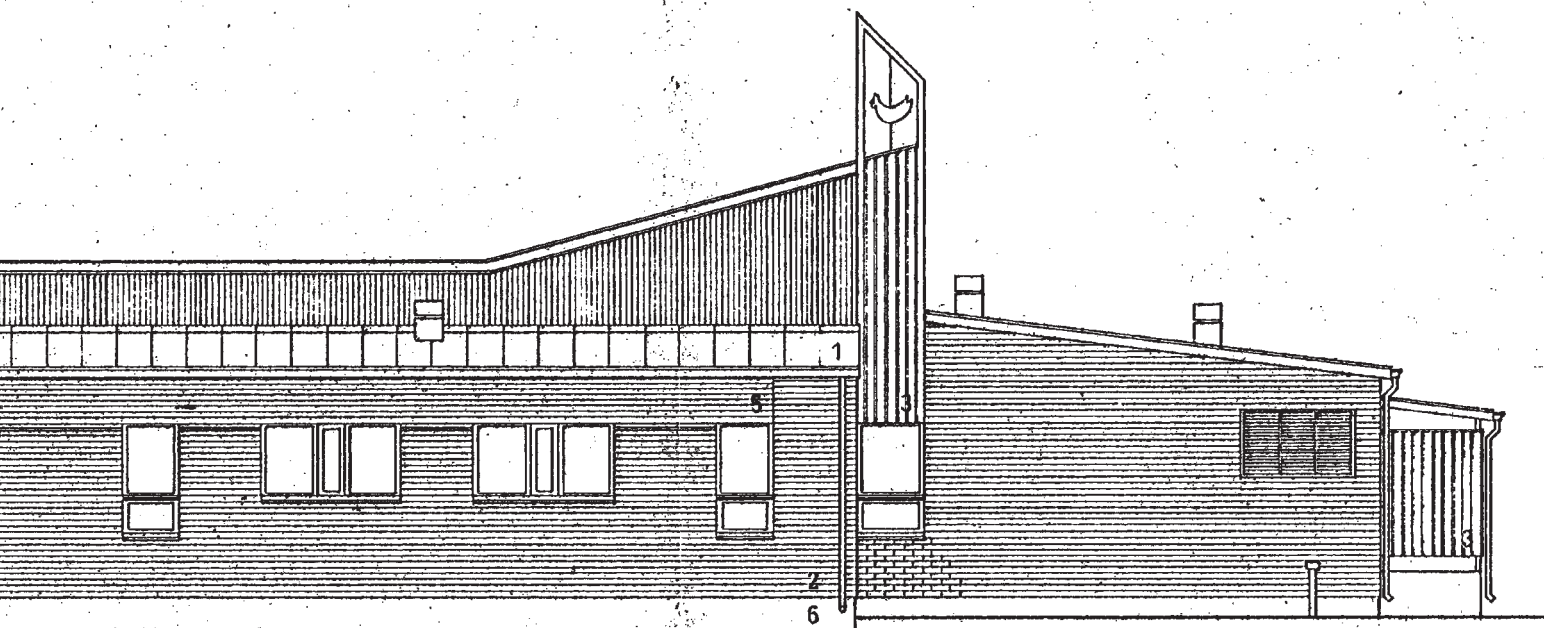

KOILLISEEN

Laajennuksen julkisivu koilliseen

Laajennuksen itäpäädyssä on käytetty julkisivuaiheena rakennuksessa muuallakin toistuvaa porrasteemaa.

Laajennuksen itäpäädyssä oleva tuuliviiri, jossa on rakentamivuosi, on rakentamisajalle tyypillinen detajli.

Päiväkodin vanhan puolen salin yläikkunat ja muuratut seinäpinnat ovat tyypillistä 1950-luvun arkkitehtuuria. Pinnat ja valaistus on uusittu peruskorjauksen yhteydessä.

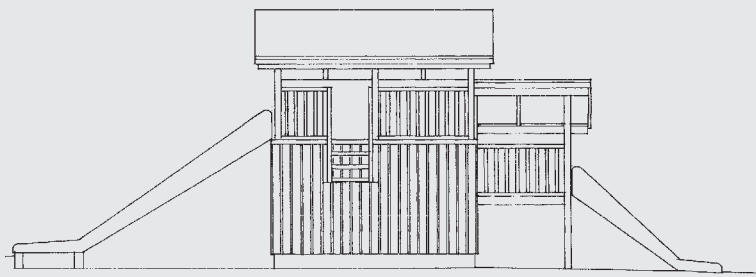
Päiväkodin vanhan osan sisäänkäynnissä on alkuperäiset ovet ja vetimet.
Alakuvassa vanhan osan käytävää.

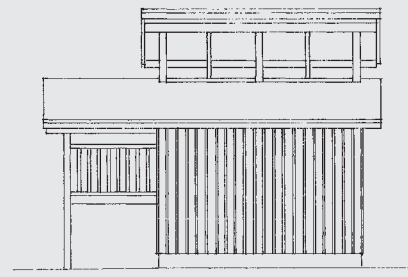
Laajennusosan ryhmähuoneita, joissa vino sisäkatto. Oikealla käytävänäkymä uuden ja vanhan osan liittymäkohdasta.

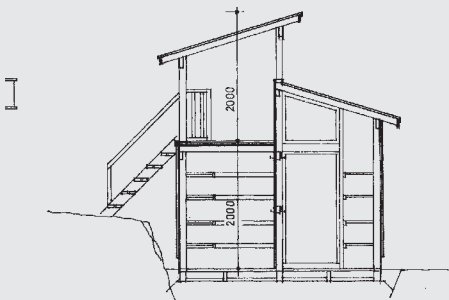
Uusissa sisäovissa toistuu rakennuksen arkkitehtuurin porrasaihe erilaisina teemoina.

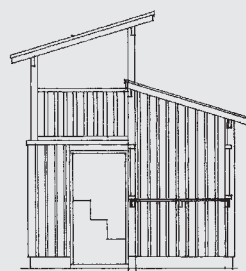
ETELÄÄN

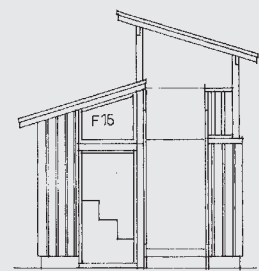
POHJOISEEN

LEIKKAUS A-A

B-B / ITÄÄN

LÄNTEEN

Laajennuksen yhteydessä pihalle rakennettu varasto-leikkimökki, josta erilliset liukumäet pienten lasten ja isompien piha-alueille.

VANHOJA VALOKUVIA PÄIVÄKODIN RAKENNUKSESTA JA PIHASTA

Kuva työmaavaiheesta, keskellä laajennusosan pääsisäänkäynti. (Arkkitietien Pirkko ja Carel van Bruggenin arkistosta)

VANHOJA VALOKUVIA PÄIVÄKODIN RAKENNUKSESTA JA PIHASTA

Leikkipihan länsiosa, joka oli tarkoitettu isommille lapsille. (Arkkitehtien Pirkko ja Carel van Bruggenin arkistosta)

Leikkipihan itäosa ja pihoja erottava aita. (Arkkitehtien Pirkko ja Carel van Bruggenin arkistosta)

Päiväkodin pihalle johtava portti. (Arkkitehtien Pirkko ja Carel van Bruggenin arkistosta)

3.3.4 Mäkkylän koulu (nykyinen Boställsskolan)

Rakennuslupa arkkitehti Kaj Saleniuksen laatimille uuden koulurakennuksen suunnitelmille myönnettiin alkuvuodesta 1961 ja Mäkkylän suomenkielinen kansakoulu aloitti toimintansa nykyisin Boställsskolanina tunnetussa rakennuksessa syksyllä v. 1962. Tuohon aikaan Espoon kauppalaan väestömäärä kasvoi huomattavan nopeasti ja tulevaisuudenusko oli korkealla. Avajaisjuhlien juhlapuheessa kiinnitettiin huomiota mm. teknisen kehityksen mukanaan tuomiin mahdollisuuksiin, kuten televisio-ohjelmien hyödyntämiseen opetuksessa.²⁶

Rakennuksen pohjaratkaisu perustuu kahteen kulmittain sijoitettuun massaan, alakoulusiipeen ja yläkoulusiipeen, joiden risteyskohtaan on sijoitettu voimistelusalit. Yläkoulusiipi oli kaksikerroksinen ja alakoulusiipi yksikerroksinen. Rakennuksessa on sisäisiä tasoeroja, joilla on hyödynnetty tontilla olevia korkeuseroja.

Yläkoulusiiven ensimmäisessä kerroksessa on ollut alun perin keittiö, kirjasto, tekstiilikäsityön tilat ja opettajien työhuoneet ja yksi asunto. Toisessa kerroksessa on ollut pelkästään luokkatiloja. Rakentamiskohdan tilatehokkuusajattelua kuvaa, ettei alkuperäisissä suunnitelmissa nimetty erikseen ruokasalia, vaan ruokailuun käytettiin tilaa, jossa muina aikoina toimi kirjasto ja tyttöjen käsityön opetus.

Alakatot luokka- ja huonetiloissa ovat alkuperäistä toja-levyä. Käytävillä ja aulatiloihin alakatot ovat alasaskujen takia akustista sisustuslevyä, mahdollisesti akustokarhua tai halltexia. Alkuperäiset seinäpinnat ovat joko tiilimuurausta tai betonivalua; molemmat valkoiseksi maalattuja. Myöhemmät väliseinät ovat pääsääntöisesti levyrakenteisia. Porrasaskelmat on peitetty kaikkialla muovimatolla. Pääporras rakennuksen keskellä on paikalla valettu, massiivinen betoniporras, jonka käsihoiteena on höylätty ja mustaksi maalattu lankku. Lattiapinnat ovat kaikkialla paitsi liikuntasalissa muovimattoja, joka ei liene alkuperäinen ratkaisu. Juhlasalissa on

²⁶ Majjala, "Leppävaaralaisten opintie", Albergasta Leppävaaraan 2011, s. 158

²⁷ Espoon kaupunginmuseo KAUKO 19.3.2020

Etualalla nykyinen Boställsskolan (ent. Mäkkylän koulu) ja taustalla Taiteilijatalo. Näkymä lounaan suunnasta on yhtenäinen ja rakennukset muodostavat rauhallisen kokonaisuuden. (YLE/ Helena von Alftan)

harvalaudoitettu pituussuuntainen ja valkoiseksi maalattu lautakatto. Lattia on lakattua mäntyä. Näyttämön etuseinä on vaaleaa, lakattua puuta ja alareuna tummansinistä levyä; näyttämön alaosa on avoin ja sinne voi varastoida tuolit²⁷.

Kaikki luokkatilat ovat avarat, vaaleat ja niitä yhdistää keskuskäytävään yläikkunat. Yläkoulun luokkasiiven eteläpäässä on näyttävällä maisemaikkunalla varustettu portaikko. Osassa yläkoulusiiven toisen kerroksen käytävän yläikkunoita on vielä jäljellä alkuperäiset ”sameat” profiililasit; kuvio muistuttaa pääasiassa vaakaviivoitusta. Alakoulun eli päiväkodin luokat ovat erittäin korkeat ja niissä on edelleen pohjoisen suuntaan olevat yläikkunat jäljellä. Alakattopinnat ovat alkuperäiset ja väliseinät ovat pystylaudoitettuun muottiin valettua betonia, joka on maalattu valkoiseksi; käytävän vastainen seinä on valkoiseksi maalattua tiiltä.²⁸

Alakoulun tiloja on muutettu vastaamaan päiväkodin tarpeita. Väliovet ovat osittain alkuperäisiä, mutta maalattuja.

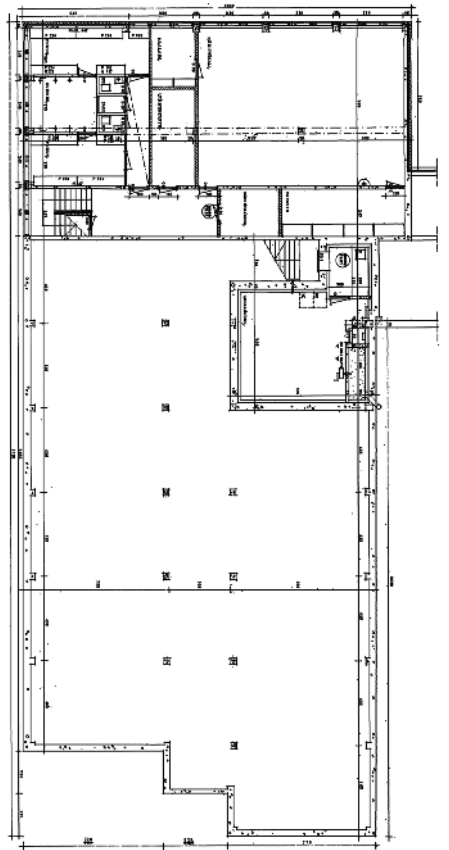
Suomalaisen kansakoulun rakennus oli suurin koulukeskuksen alkuperäisistä rakennuksista ja myös massoitteeltaan vaihtelevin. Julkisivuarkkitehtuuri noudattaa viitisen vuotta aiemmin toteutetun ruotsinkielisen koulun tyyliä, punatiiliset päädyt, nauhaikkunat ja valkoiset kentät ikkunarivien välissä. Katot ovat loivia harjakattoja, alakoulun puolen katto on ajalle tyypillinen epäsymmetrinen kahden pulpettikaton ja yläikkunoiden yhdistelmä.²⁹ Länsipuolen julkisivussa on leveä sadekatos, jonka alla on pääsisäänkäynti koulurakennukseen sekä ulkovarastoiksi muutettuihin entisiin wc-tiloihin.³⁰

Toissijaisten ulko-ovien pintamateriaalina on tamminen, lakattu umpinainen pystypanelointi, pääsisäänkäynneissä on metalli-lasiovet, joissa on leveä vaakasuuntainen puuvedin. Katoksen alapinta on tummaksi petsattua/maalattua lautaa.³¹

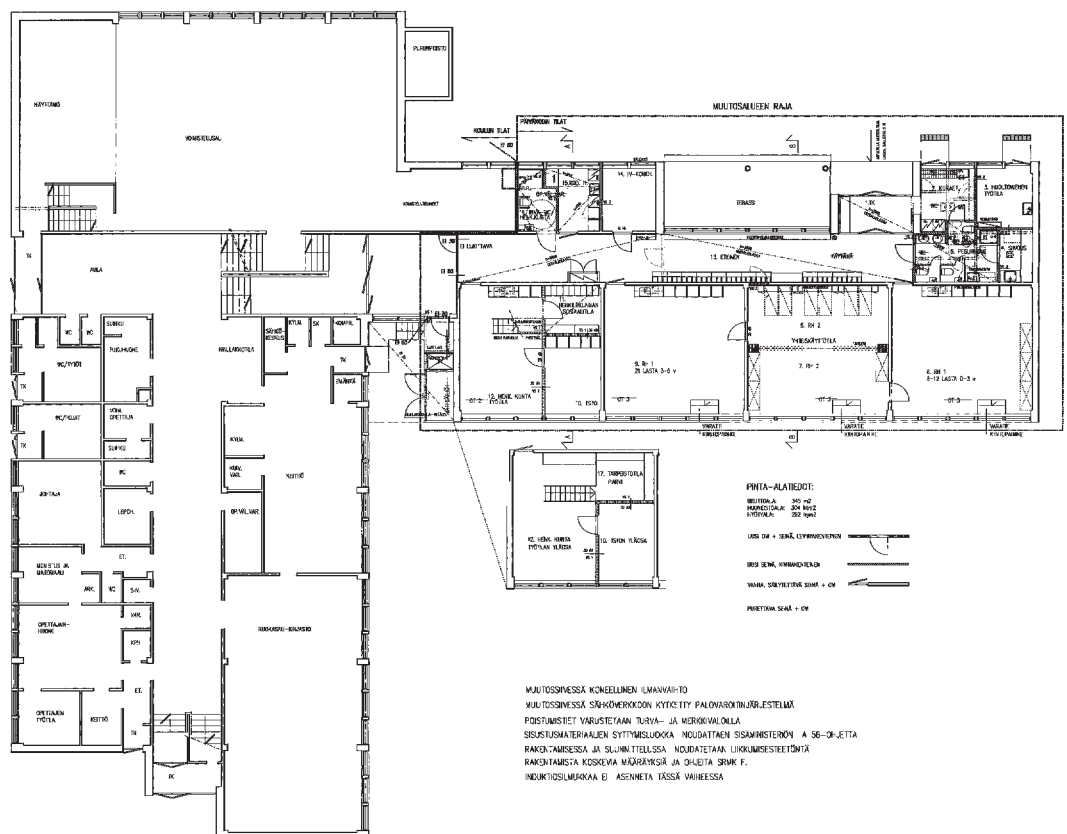
²⁸⁻³¹ Espoon kaupunginmuseo KAUKO 19.3.2020

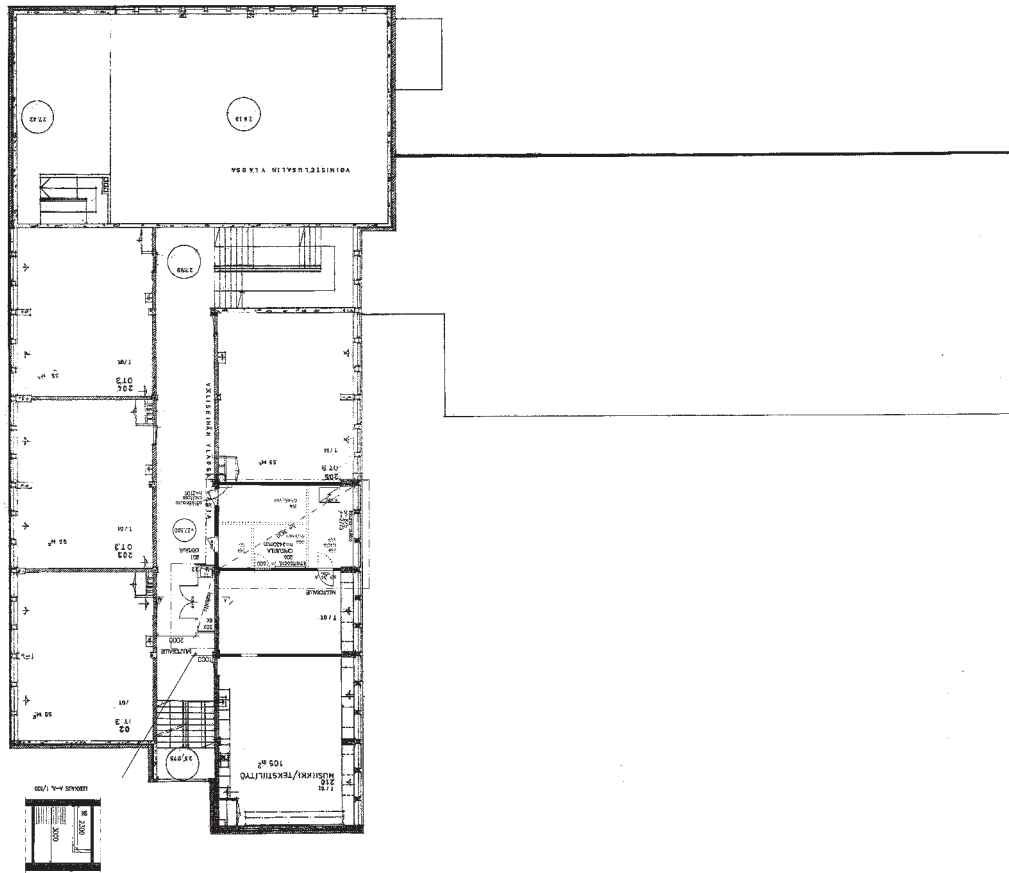

Luokkakuva v. 1963-64, 1. luokka. (Leppävaaran Alkukoti. Tarinoita ja kuvia Mäkkylän virkatalon mailta 2017, s. 199)

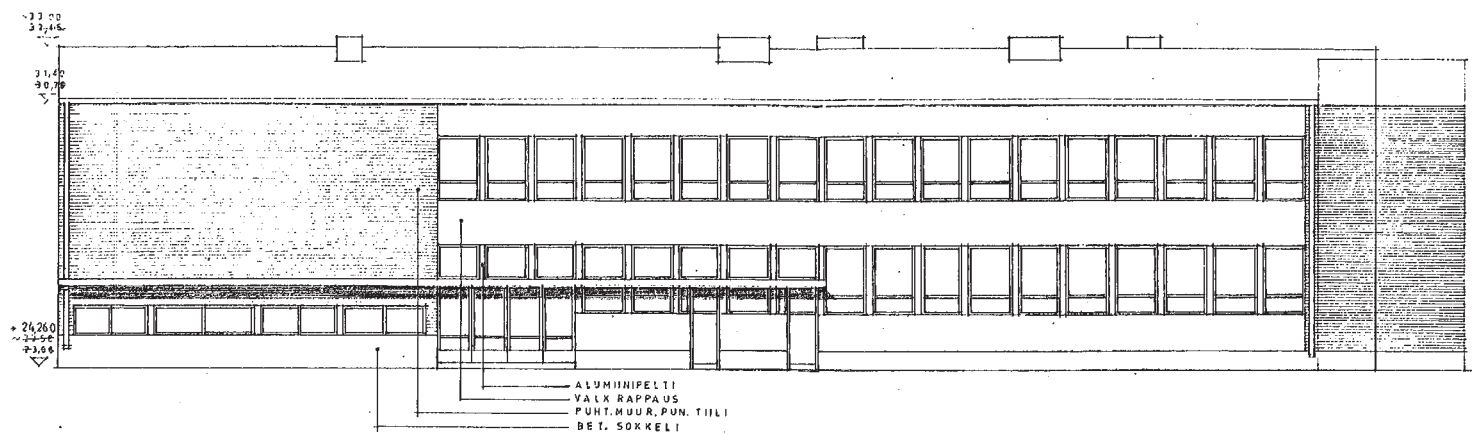

Kellarikerros. arkkitehdin alkuperäinen suunnitelma v. 1961

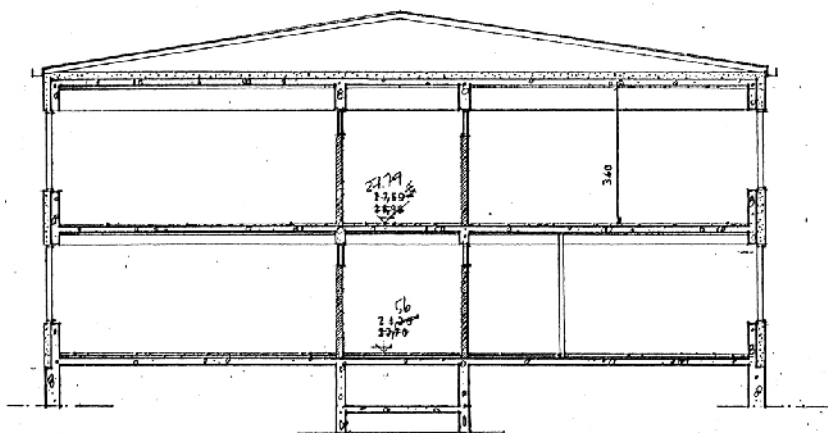
2. kerros, muutossuunnitelma vuodelta 2014. Yläkoulusiivessä oli alunperin kuusi luokkahuonetta, joista itäsivun keskimmäisen luokan tilajakoa on muutettu useampaan kertaan. Käytävälle on rakennettu pieni siivouskomero.

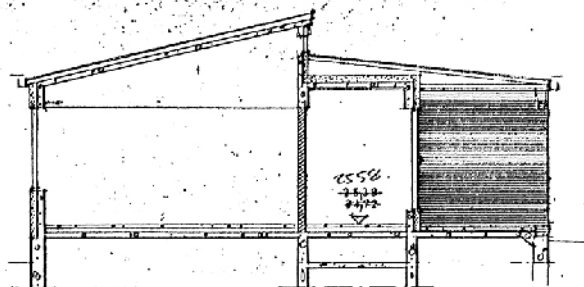
Julkisivu länteen, Arkkitehdin alkuperäinen suunnitelma

Yllä pääsisäänkäynti sekä käymälän ovi.

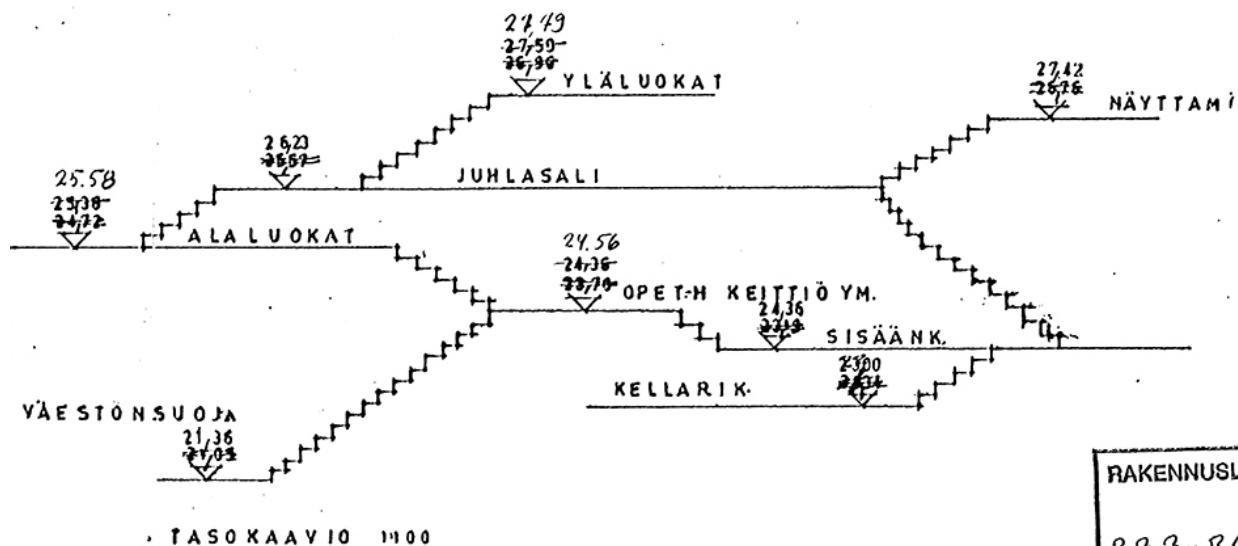

Leikkauspiirustus yläkoulusiiven kohdalta.

LEIKKAUS B-B

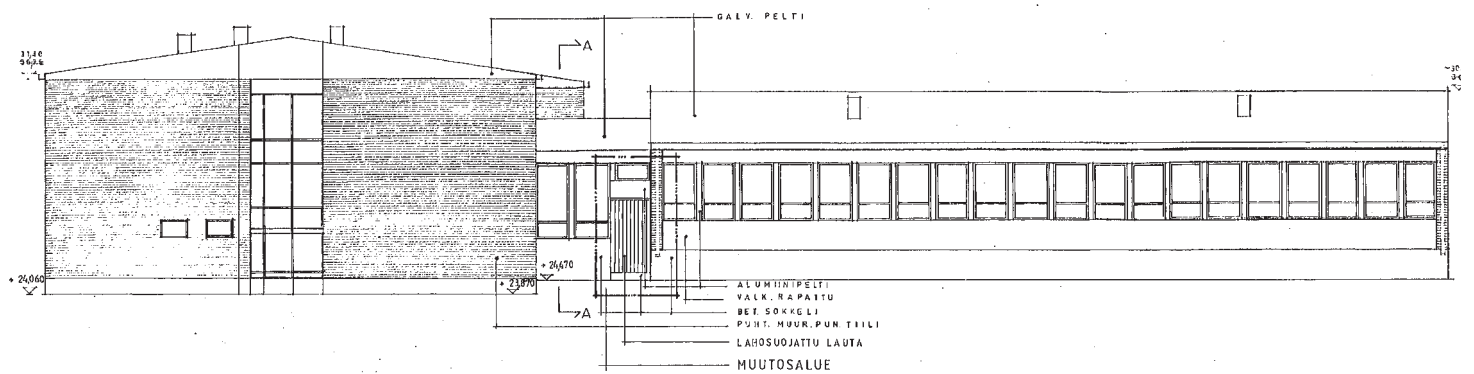
Leikkauspiirustus alakoulusiiven kohdalta

Kaavio rakennuksen eri osien eri korkeusasemista ja niitä yhdistävistä portaikoista. Rakennuksen ulkopuolelta ei monitasaisuutta hahmota.

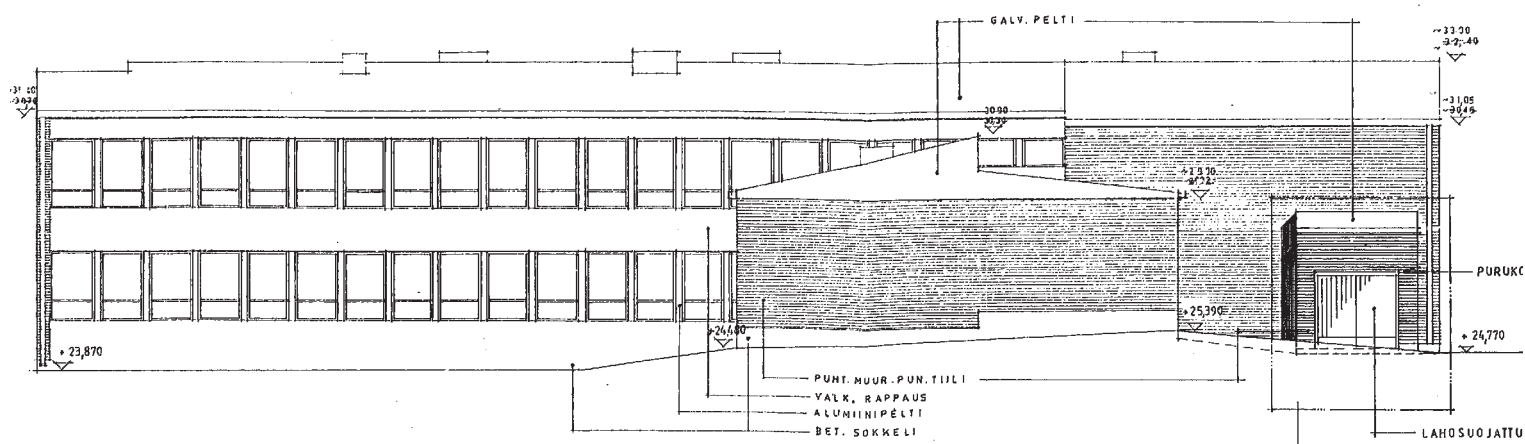
Koulun eteläpäädyn sisäänkäynti.

Julkisivu etelään. Alkuperäiset suunnitelmat / lupapiirustukset.

Vasemmalla kaksikerroksinen yläkoulusiipi ja oikealla alakoulusiipi, jossa nykyisin on päiväkoti. Rakennussiipien kulmauksessa on keittiön huollon lastauslaituri.

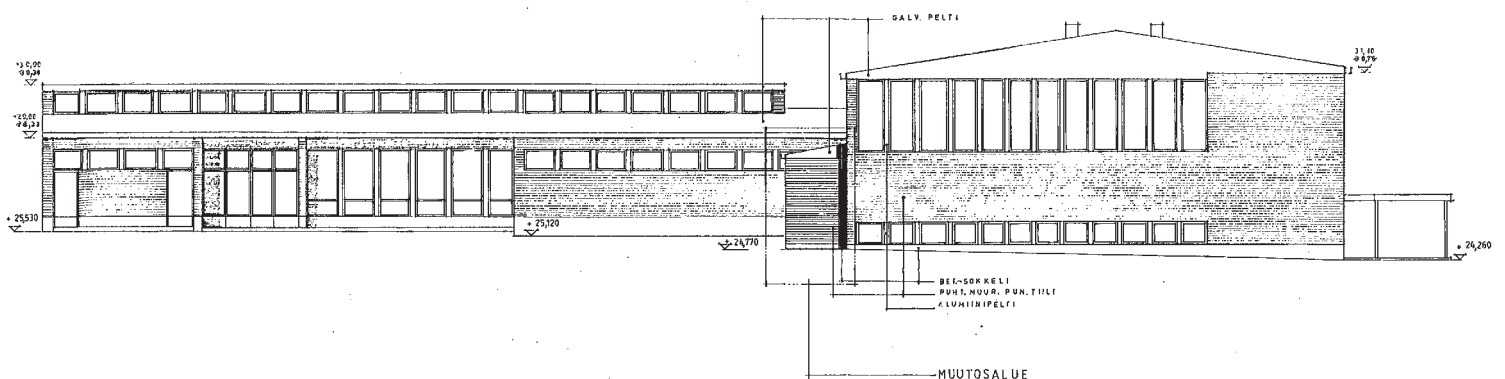
Julkisivu itään. Alkuperäiset suunnitelmat / lupapiirustukset.

Päiväkotiäiven pohjoispuolinen sisäänkäynti ja leikkipiha.

Näkymä pohjoisesta. Korkeassa osassa voimistelusalvi. Koulun piha-alue rajautuu Kehä I:n meluvalliin.

Julkisivu pohjoiseen. Alkuperäinen suunnitelma

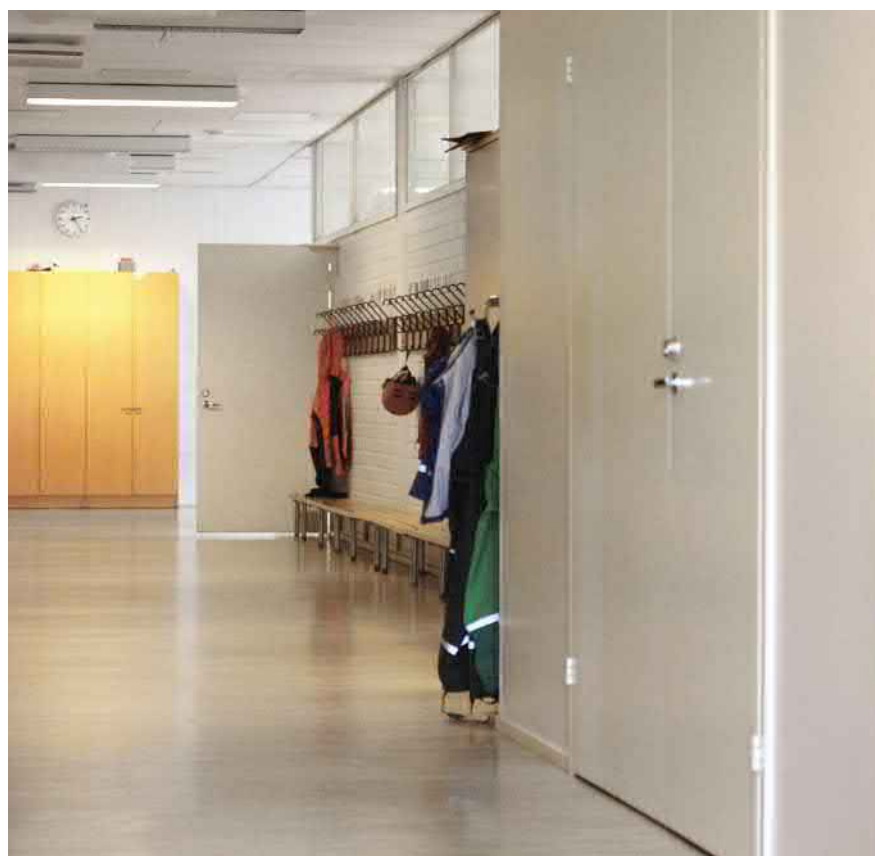
Eteläisen portaikon ikkuna on samanhenkinen kuin Taiteilijatalossa, mutta portaan kaide on umpinainen betonikaide, jossa pintaan on jätetty betonilaudoituksen struktuuri.

Tuulikaappien ovet ovat lasiaukollisia puuovia, joiden vetimenä on tukeva vaakalauta.

Toisen kerroksen luokahuoneita ja käytävää. Keskimmaisessä kuvassa sisäilmaongelmien takia asennettu tilakohtainen ilmanvaihtokoje, jonka ilmanotto-kanava on liitetty ikkunarudun kautta ulkoilmaan. Luokkien yläikkunat tuovat päivänvaloa käytävälle.

Voimistelusalusi, teknisen työn luokka sekä ruokala.

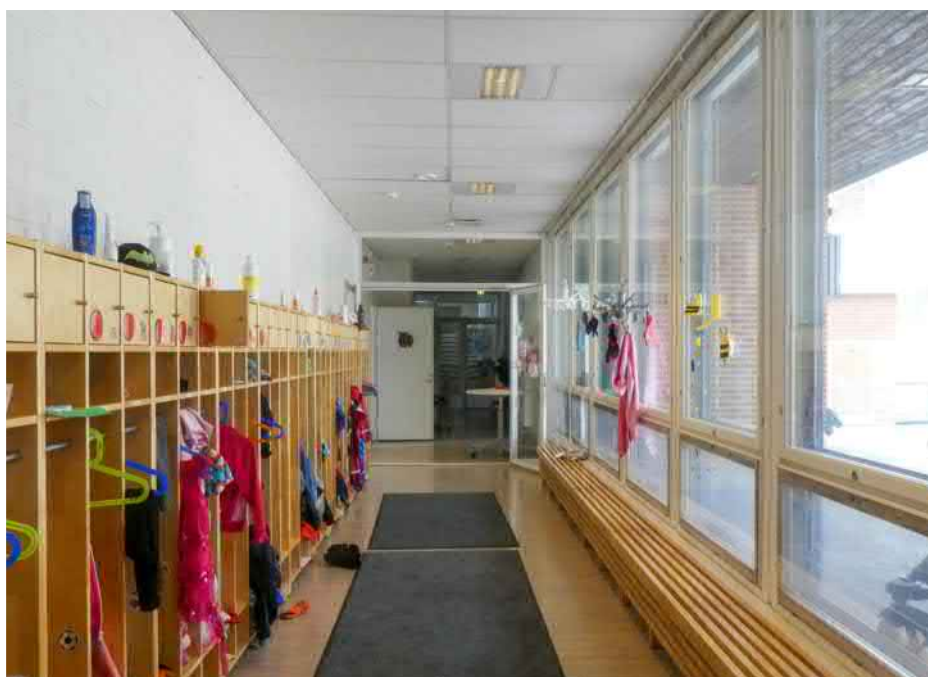

Rakennuksen siivet yhdistävä portaikko, jossa yläikkunat. Käynti voimistelusaliiin on portaikon keskellä.

Päiväkodin ryhmähuoneissa on vino sisäkatto ja yläikkunat.

Päiväkodin käytävä, oikealla ikkunat terassille ja leikkipihalle.

Yläkoulusiiven 1. kerroksen käytävä, jonka varrella on henkilökunnan tiloja ja ruokala.

Siivouskomeron ovi ensimmäisen kerroksen käytävässä.

Alakattoasennuksia 1. kerroksen käytävällä.

Lattiamateriaaleja siivouskomeron ja käytävän lattiassa.

Rakennuksen ikkunat on uusittu v. 1996. Ikkunalauta on todennäköisesti samalta ajalta. Lämpöpatteri on alkuperäinen.

Opettajienhuoneen naulakko on koivua.

Opettajienhuoneen tuulikaapin ja eteisen lattianpäällysteet sekä kynnyks.

3.3.5 Tontti

Rakennuspaikaksi valittiin Mäkkylän sotilasvirka-talon alueelle rakennussuunnitelmassa puistoksi varattu melko tasainen peltoalue. Tontille sommiteltiin ruotsinkielisen kansakoulun, asuntolan sekä päiväkodin rakennukset, ja myöhemmin vielä suomenkielisen kansakoulun rakennuspaikka.

Käynti tontille järjestettiin lännen suunnasta tontin luoteisnurkasta. Tontin ja tien väliin jätettiin tilaa pallokentälle. Ruotsinkielinen kansakoulu oli tontin luoteisosassa heti tontille saavuttaessa, sen takana tontin koillisosassa päiväkotit ja kaakkoisreunassa opettajien asuntola. Asuntolan lähellä oli pieni maastokumpare ja asuntolan paikkaa muutettiin suunnitteluvaiheen aikana vielä hieman siten, että se sijoittui tasaiselle kohdalle.

Maaperä rakennuspaikalla oli aikalaistietojen mukaan märkää ja savista, mutta ilmeisesti rakennusten perustaminen onnistui ilman suurempia ongelmia. Pihamaa oli pelkistetty, mutta toisaalta ympäröivässä luonnossa oli oppilaille paljon seikkailumahdollisuuksia: puita, oja ja kiipeilypaikkoja.³²

3.4 Käyttö- ja muutosvaiheet

3.4.1 Boställsskolan (nykyinen Taiteilijatalo)

Peruskoulu-uudistuksessa v. 1977 koulun nimi Alberga svenska folkskola muuttui Boställsskolaniksi.

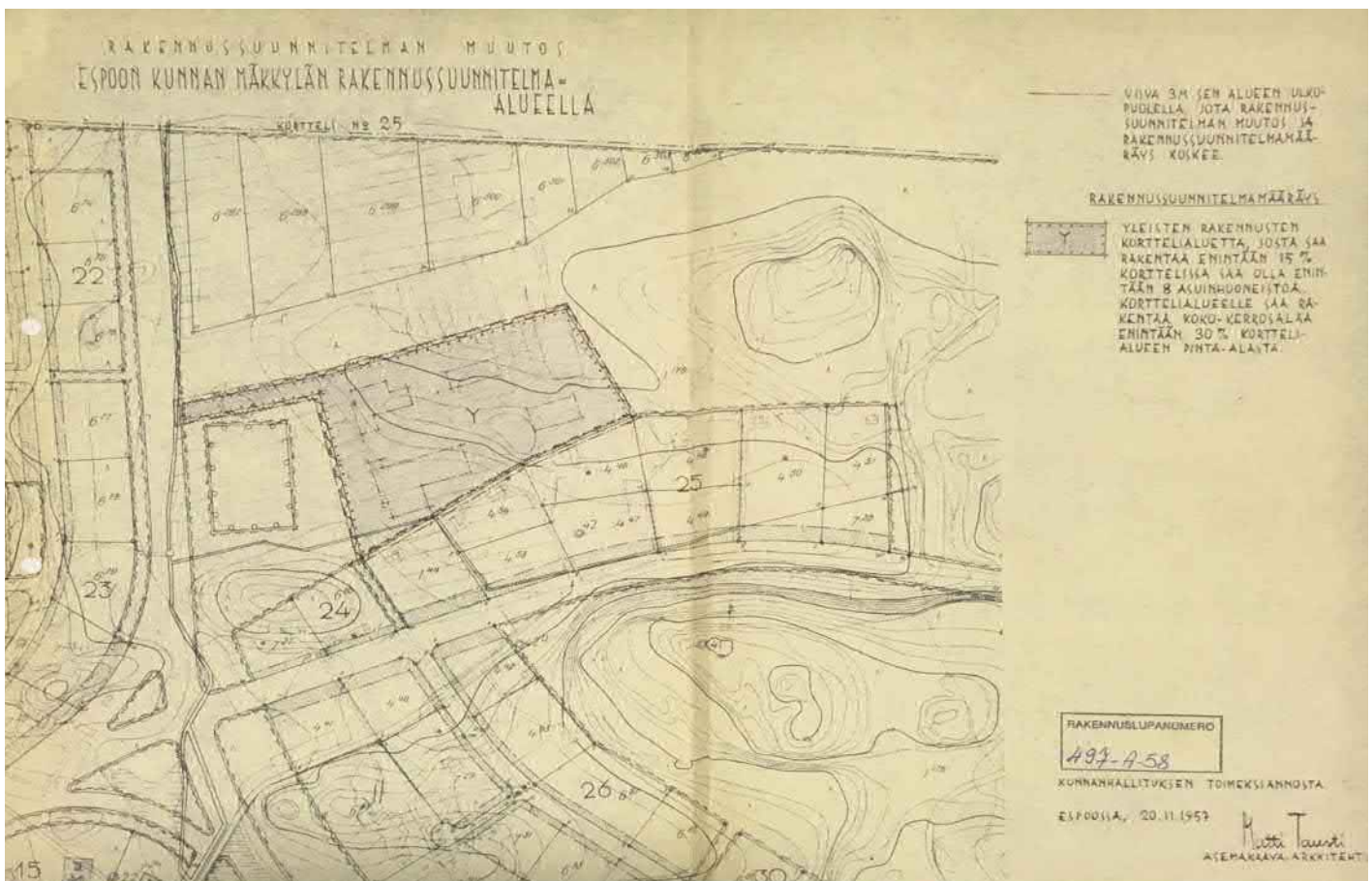
Tiloissa on tehty vähäisiä tilamuutoksia vuosien aikana. Vuonna 1985 tehdyssä saneerauksessa tehtiin muutoksia mm. kellarikerroksessa terveydenhoitajan tilassa, ruokala/keittiössä, teknisen käsityön tilassa, ja WC-tiloissa, 1 kerroksessa opettajien työtiloissa ja 2 kerrokseen korjattiin keittiöhenkilökunnan sosiaalitilat.³³

Pääsisäänkäynnin katos on kannatettu terästolpilla alkuperäisen suunnitelman tiilipilarien sijaan. Ei ole tietoa, onko muutos tehty jo toteutusvaiheessa vai myöhemmin.

Vuonna 2007 Boställsskolan muutti tyhjäksi jääneeseen viereiseen Mäkkylän koulun rakennukseen. Vanha Boställsskolanin rakennus on sen jälkeen ollut Espoo Art -taiteilijayhdistyksen käytössä.

³² Från Alberga folkskola till Boställsskolan, s 141

³³ Rakennuslupa-asiakirjat, Espoon kaupunginarkisto

Vuonna 1947 vahvistettua Mäkkylän rakennussuunnitelmaa muutettiin v. 1957, jotta koulurakennuksille voitiin osoittaa rakennuspaikka (kuvassa Y-kortteli).

3.4.2 Päiväkoti

1970-luvun lopulla rakennuksessa tehtiin pieniä tilamuutoksia, joilla parannettiin henkilökunnan työtiloja. Vuosina 1989–90 rakennus peruskorjattiin ja sitä laajennettiin lähes kaksinkertaiseen laajuuteen (ks. edellä).

Rakennuksessa toimii nykyisin Espoon kaupungin ylläpitämä Mäkkylän päiväkoti.

3.4.3 Asuntola

Asuinrakennuksessa tehtiin LVI-peruskorjaus v. 1986, jonka yhteydessä keittiöt ja kylpyhuoneet uusittiin. Rakennuksen ikkunat on uusittu puu-alumiini-ikkunoiksi.³⁴

Huoneistot ovat nykyisin kaupungin vuokra-asuntoina.

3.4.4 Mäkkylän koulu (nykyinen Boställsskolan)

Tiloissa on tehty vähäisiä tilamuutoksia vuosien aikana. Koulun sisätilat ovat suhteellisen hyvin säilyneet: vaikka tiloja on muutettu vastaamaan uusia tarpeita, on jäljellä joitakin alkuperäisiä rakennuksia, materiaaleja ja useita tilaryhmiä. Nykyisin tekstiilikäsityön paikalla on koulun ruokasali ja asunto on otettu opettajien käyttöön. Toisen kerroksen luokkatiloista sisäpuoleiset on järjestelty osittain uudelleen: kaksi luokkaa on yhdistetty ja osasta on tehty varastotilaa. Alakoulun luokka- ja aputiloja on jaettu uudelleen, mutta monia alkuperäisiä piirteitä on säilynyt.³⁵

Ikkunat on uusittu alumiini-puuikkunoiksi ja alumiinipellit on vaihdettu harmahtaviin, muovipintaisiin teräsprofiileihin.³⁶ Sisäilmaepäilyjen takia luokahuoneisiin on lisätty tilakohtaisia ilmanvaih-
tokojeita.

Vähäisen oppilasmäärän takia Mäkkylän koulun toiminta lakkautettiin v. 2007.³⁷ Alakoulusiipi muutettiin päiväkodin käyttöön v. 2008. Rakennuksessa toimii nykyisin ruotsinkielinen Boställsskolan ja Espoon kaupungin ylläpitämä Boställs daghem och förskola.

3.5 Arkkitehtuuri

Koulurakentaminen oli 1950- ja 1960-luvuilla Suomessa vilkasta ja koulua rakennustyyppinä kehitettiin monin tavoin, mm. halli- ja solu-koulutyyppinä.³⁸ Punatiilen käyttö julkisivumateriaalina yleistyi 1950-luvulla.

Mäkkylän koulujen toiminnallisessa suunnittelussa ei ole tuotu mukaan mitään erityisiä pedagogisia uudistuksia ja kokeiluja, vaan lähtökohtaisesti luokahuoneet on asetettu rationaalisesti riviin käytävän varrelle. Erityisiä aulatilajoja tai kokoontumispaiikkoja ei rakennuksissa ole.

Jokaisessa neljässä koulun pihapiirin alkuperäisessä rakennuksessa on samoja julkisivusommittelun elementtejä: punatiiliset, puhtaaksimuuratut pinnat umpinaisilla tai niukasti aukotetuilla julkisivuilla ja nauhaikkunaseinillä valkoinen rappaus ja ikkunoiden välissä alumiinilevyt ikkunaväleissä. Sokkelit ovat betonia. Tiili on kaikissa neljässä rakennuksessa samanlaista: langalla leikattua, väriltään tasaisen punaista.³⁹ Rakennusten sisätilat ovat kuitenkin jonkin verran eri luonteisia lähinnä erilaisista materiaaleista johtuen. Etenkin kahden koulurakennuksen välillä ero on helposti havaittavissa. Kun Taiteilijatalossa on punatiiliseiniä, mosaiikkibetonia ja pinnakaiteita, on Mäkkylän koulussa valkoiset seinät, muovimattoja ja betonikaiteet.

Mäkkylän koulukeskuksen arkkitehtoninen yleisilme on rauhallinen, jopa vaatimaton, mutta toisaalta ne muodostavat selkeästi yhtenäisen kokonaisuuden. Punatiili ja valkoinen rappaus, nauhaikkunat ja loivat katot luovat kokonaisilmeen, joka liittyy selvästi aikansa koulurakentamiseen, mutta niukalla detaljikallaan on ehkä kuitenkin hieman yksitotista.

³⁴⁻³⁶ Espoon kaupunginmuseo KAUKO 19.3.2020

³⁷ Majjala, ”Leppävaaralaisten opintie”, Albergasta Leppävaaraan 2011, s. 158

³⁸ Opintieillä. Helsingiläisiä koulurakennuksia 1880–1980, s. 52.

³⁹ Espoon kaupunginmuseo KAUKO 19.3.2020

3.6 Arkkitehti

Molemmat koulurakennukset, päiväkodin ja asuntolan suunnitteli arkkitehti Kaj-Erik Salenius (1923–2016). Salenius opiskeli sota-aikana Teknillisessä korkeakoulussa ja valmistui arkkitehdiksi vuonna 1949, diplomityönään suunnitelma Kymi Oy:n ”Tjänstemannacentrum”. Valmistuttuaan Salenius oli töissä Kai Blomstedtin & Birger Stenbäckin toimistossa sekä SOK:lla. Oman toimiston hän perusti v. 1953.

Salenius oli suunnitellut Helsingin Meilahdessa sijaitsevan Englantilaisen koulun uudisrakennuksen 1950-luvun alussa arkkitehti Torsten Nygårdin kanssa.⁴⁰ Lisäksi hän toimi Leppävaaran Veräjätalon koulun (valm. v. 1966) suunnittelijana.⁴¹ Saleniuksen tuotantoon ei tiedetä kuuluneen muita koulurakennuksia. Sen sijaan hän oli suunnittelijana lukuisissa toimisto- ja asuinrakennushankkeissa pääosin Helsingissä. Englantilaisen koulun projektiin ilmeisesti liittyi toimeksianto koulun lähellä sijaitsevan katolisen Pyhän Marian kirkon suunnittelusta sekä Kaivopuistossa sijaitsevan Pyhän Henrikin kirkon laajennus 1950-luvulla.⁴²

Rakennustaiteen seuran arkkitehtihaastattelujen sarjassa Kaj-Erik Salenius kertoi v. 1987 suhteestaan 1940- ja 1950-luvun arkkitehtuurisuuntauksiin. Englantilaisen koulun julkisivumateriaaleista hän mainitsee haastattelussa, ettei punatiilimuurauksen ja vaalean rappauksen yhdistelmälle ollut mitään erityistä esikuvaa tai tyylinäkemyä. Salenius ei ollut kovin tyytyväinen suomalaisen punatiilen sävyyn, mutta totesi valkoisen rappauksen piristävän kokonaisuutta. Haastattelussa ei juuri tuoda esiin muita suunnittelukohteita. Ulkomaisista suhteista ja vaikutteista Salenius totesi, ettei ruotsalaisen arkkitehtuurin merkitys ollut suuri, mutta positiivisena tapahtumana hän toi esille Arkkitehtiiliiton ekskursion Yhdysvaltoihin ja tutustumisen mm. Frank Lloyd Wrightin töihin.⁴³

Ehkä tunnetuimmat kohteet Saleniuksen tuotannosta ovat valtion virastotalot Haapaniemenkatu 4 (tunnettu verovirastona) sekä opetushallituksen talo Hakaniemenkatu 2 Helsingissä. Saleniuksen töistä on kooste Haapaniemenkatu 4 laaditussa rakennushistoriallisessa selvityksessä.⁴⁴ Saleniuksen toimiston myöhemmistä projekteista ei ole säilynyt tietoja.

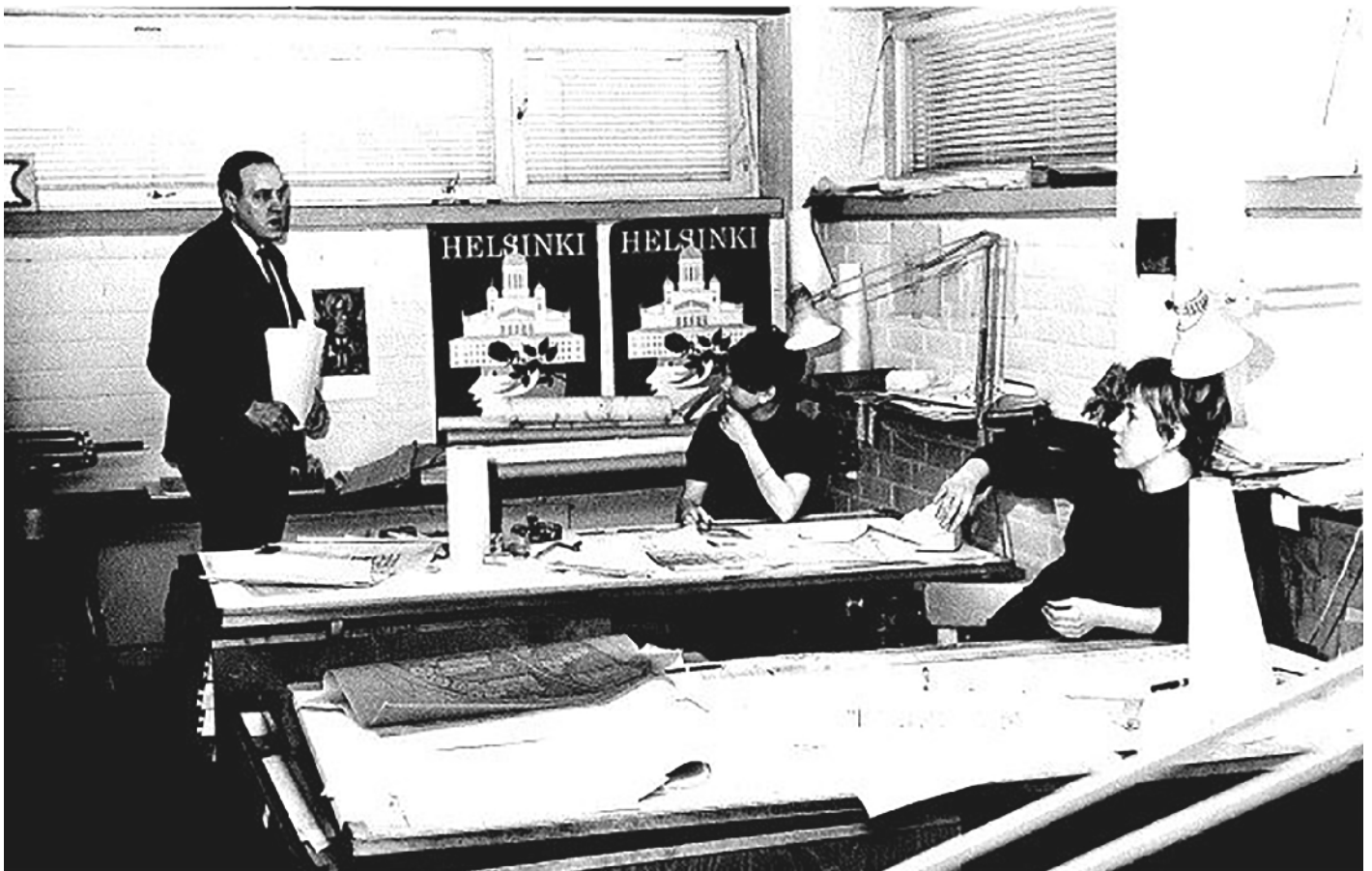
⁴⁰ Opintiaikaa. Helsingiläisiä koulurakennuksia 1880–1980, s. 91.

⁴¹ Espoon koulut. Sektori-inventointi 2017, s. 83.

⁴² Haapaniemenkatu 4 virastotalo. Rakennushistoriaselvitys 2013.

⁴³ Rakennustaiteen seuran arkkitehtihaastattelujen sarja, Kaj-Erik Salenius 23.1.1987, haastattelijana Asko Salokorpi.

⁴⁴ Haapaniemenkatu 4 virastotalo. Rakennushistoriaselvitys 2013.

Saleniuksen toimistossa Kasarmikatu 1, Helsinki 1965. (Haapaniemenkatu 4 RHS)

4 NYKYTILA JA SÄILYNEISYYS

4.1 Mäkkylän koulukiinteistöt

Mäkkylän koulun rakennukset ovat päiväkotirakennusta lukuun ottamatta ulkoasultaan hyvin säilyneitä. Päiväkodin laajennus v. 1990 kasvatti rakennuksen kokoa noin kaksinkertaiseksi ja samalla tehtiin sisätilamuutoksia.

Alueen nykyistä yleisilmettä määrittelevät Kehä I:n varteen rakennetut melusuoja-aidat, jotka rajaavat koulualueen tonttia ja viereistä asuintaloa sulkien nämä pois laajemmasta maisemasta pohjois- ja länsisuunnassa. Rakennukset ovat jääneet syrjään eikä ohikulkija välttämättä niitä edes havaitse.

Koulutontin piha-alueet ovat pelkistettyjä. Pihamaa on laajalti asfaltoitu. Pallokenttä on katulinjausten muutoksien myötä siirretty koulurakennusten länsipuolelta tontin itäpuolelle kävelyreitinvarteen.

4.2 Taiteilijatalo (entinen Boställsskolan)

Rakennuksen käyttötarkoitus on muutettu oppilaitoksesta taiteilijoiden työtiloiksi. Uuden toiminnan takia on tehty muutoksia lähinnä voimistelusalissa, joka on jaettu useammaksi työtilaksi. Sisätiloissa on jonkin verran muutoksia, mutta yleisvaikutelma on hyvin säilynyt.

Rakennuksen ulkoasu on hyvin säilynyt. Muutokset ympäristössä ovat johtaneet tilanteeseen,

jossa rakennuksen lännenpuoleinen pääjulkisivu ja -sisäänkäynti ovat jääneet maisemassa meluaitojen taakse ja rakennusta lähestytään etelän suunnasta hieman kuin takakautta.

4.3 Päiväkoti

Päiväkotirakennus toimii edelleen alkuperäisessä käytössään ja tilajako on vuonna 1990 tehdyn peruskorjauksen ja laajennuksen mukainen.

Rakennuksen ulkoasu on säilynyt peruskorjauksen ja laajennuksen mukaisena, mutta uudemman osan kohdalla julkisivumateriaalien kuluneisuus antaa hieman epäsiistin vaikutelman.

4.4 Asuntola

Rakennushahmo, materiaalit ja ovet ovat alkuperäisiä. Samoin rakennuksen käyttötarkoitus on säilynyt ennallaan.

4.5 Boställsskolan (entinen Mäkkylän koulu)

Rakennuksen ulkoasu on erittäin hyvin säilynyt. Ikkunat on uusittu, mutta kokonaisvaikutelma on yhtenäinen. Sisätiloissa tehdyt muutokset eivät ole oleellisesti muuttaneet tilavaikutelmaa, tosin muutokset pintamateriaaleissa eivät tue alkuperäistä tunnelmaa.

5 ARVOTTAMINEN

5.1 Koulukeskus

Rakennuskokonaisuus on rakennustaiteellisesti ajalleen tyypillistä arkkitehtuuria, joka on varsin hyvin säilynyt alkuperäisessä asussaan ja päiväkodin osalta säilyttänyt kerroksellisuutensa.

Rakennusten muodostama kokonaissommitelma on yhtenäinen ja materiaaleiltaan ajallisesti kestävä, mutta se ei luo erityistä kaupunkikuvallista tai tilallista kokemusta, joka osin johtuu myös korttelin ympäristössä tapahtuneista muutoksista.

Kohteella on paikallista kulttuurihistoriallista arvoa Mäkkylän alueen ensimmäisinä kouluina ja julkisina rakennuksina.

Espoon kouluinventoinnissa v. 2017 koulurakennukset ja asuntola on luokiteltu keskimmäiseen kategoriaan.⁴⁵

5.2 Taiteilijatalo (entinen Alberga svenska folkskola, Boställskolan)

Rakennus on tyypillinen aikakautensa koulurakennus, joskin varsin vailla useille tuon ajan kouluille tyypillistä persoonallista otetta tai lapsen mittakaavan huomioimista.

Kaupunkikuvallinen rooli on heikentynyt ympäristön väylämuutosten myötä, etenkin kun saapumisen rakennukseen tapahtuu nykyisin eri suunnasta kuin aiemmin.

5.3 Päiväkot

Päiväkotirakennus edustaa hyvin kahden eri aikakauden päiväkotisuunnittelua. Vanhemman osan arvo on lähinnä osana koulukeskuksen kokonaisuutta. Uudempi osa on tyypillinen 1990-luvun alun päiväkotivärikkäineen, lapsen mittakaavaan sovitettujen kalusteineen ja detaljeineen. Rakennuksen sijainti tontin takaosassa melumuurin kupeessa jättää sen kaupunkikuvassa piiloon.

5.4 Asuntola

Kansakoulukokonaisuuteen kuuluva asuinrakennus, joka on alkuperäisessä käytössä. Rakennus on ulkohahmoltaan ja sisätiloiltaan säilynyt erittäin hyvin. Rakennus edustaa 1950-luvun arkista, mutta huolellisesti suunniteltua asuinrakentamista.⁴⁶

5.5 Boställsskolan, Boställsdaghem och förskola (entinen Mäkkylän koulu)

Kuten vanhempi koulurakennus tontilla, on tämä rakennus tyypillinen aikakautensa koulurakennus, ympäristöön sovelias ja hyvin säilynyt, mutta vailla erityisiä laatulementtejä.

Kaupunkikuvallinen rooli on heikentynyt ympäristön väylämuutosten myötä, etenkin kun saapumisen rakennukseen tapahtuu nykyisin eri suunnasta kuin aiemmin.

⁴⁵ Espoon koulut. Sektori-inventointi 2017, s. 81.

⁴⁶ Espoon kaupunginmuseo KAUKO 19.3.2020

6 MÄKKYLÄNTIE 22

6.1 Taustaa

Mäkkylän pientaloalue sijaitsee entisillä Mäkkylän sotilasvirkatalon mailla, jotka kuuluivat valtiolle aina 1950-luvulla vahvistettuun, sotien jälkeiseen asutustoimintaan liittyvään tonttien lohkomiseen asti.

Sotilasvirkatalon alueelta oli kuitenkin jo 1920-luvulla vuokrattu asuinpalstoja ja nykyisen osoitteen Mäkkyläntie 22 kohdalla oli jo ennen nykyistä ra-

kennusta pieni, 1920-luvun puolivälissä virkatalon vuokramaalle rakennettu asuinrakennus.⁴⁷

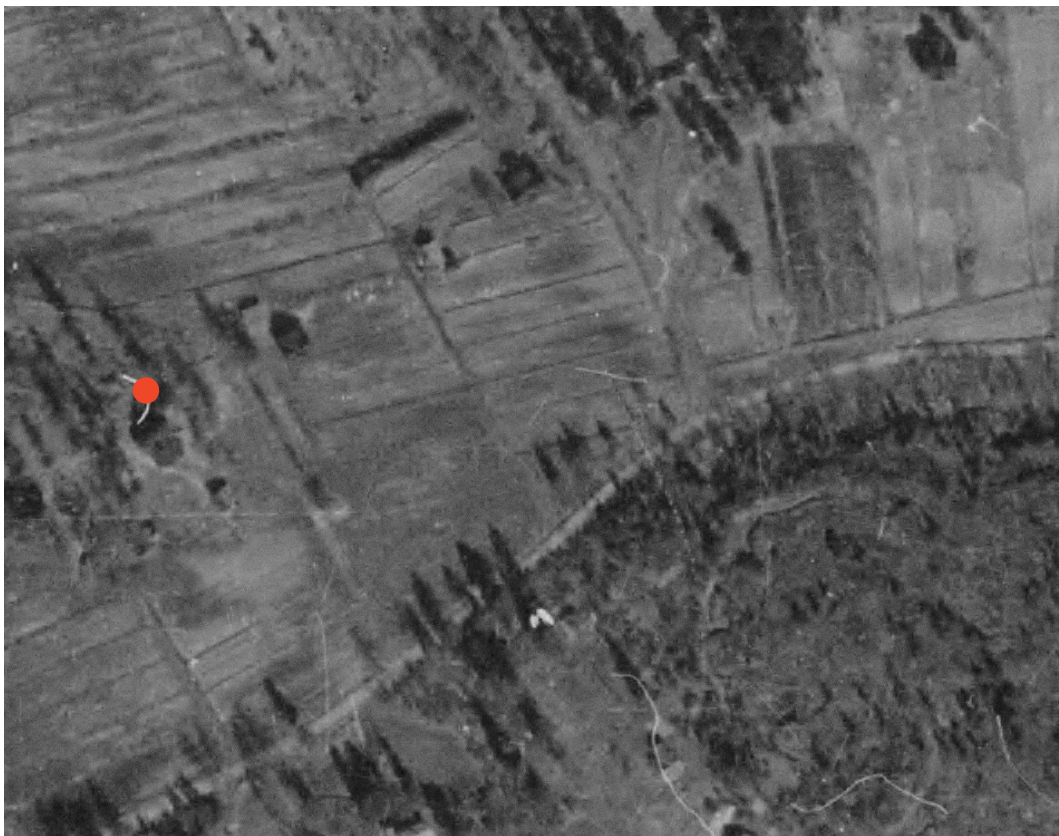
Tontin vuokra-ajan lähestyessä päättymistään v. 1945 tontin tuolloinen vuokralainen haki maansaantihakemuksella tontin lunastusta itselleen.⁴⁸

⁴⁷ Kansallisarkiston viesti Mikko Ojalle 19.8.2020. Aiempi asuinrakennus sijaitsi nykyisen rakennuksen eteläpuolella ja purettiin ilmeisesti 1970-luvulla.

⁴⁸ Kansallisarkiston viesti Mikko Ojalle 19.8.2020. Maanhankintalain mukaan maan saantiin olivat oikeutettuja siirtoväen lisäksi so-tainvalidit, sotaorvot ja perheelliset rintamasotilaat tietyin ehdoin. Maansaantihakemus piti lain mukaan tehdä viimeistään 1.10.1945.

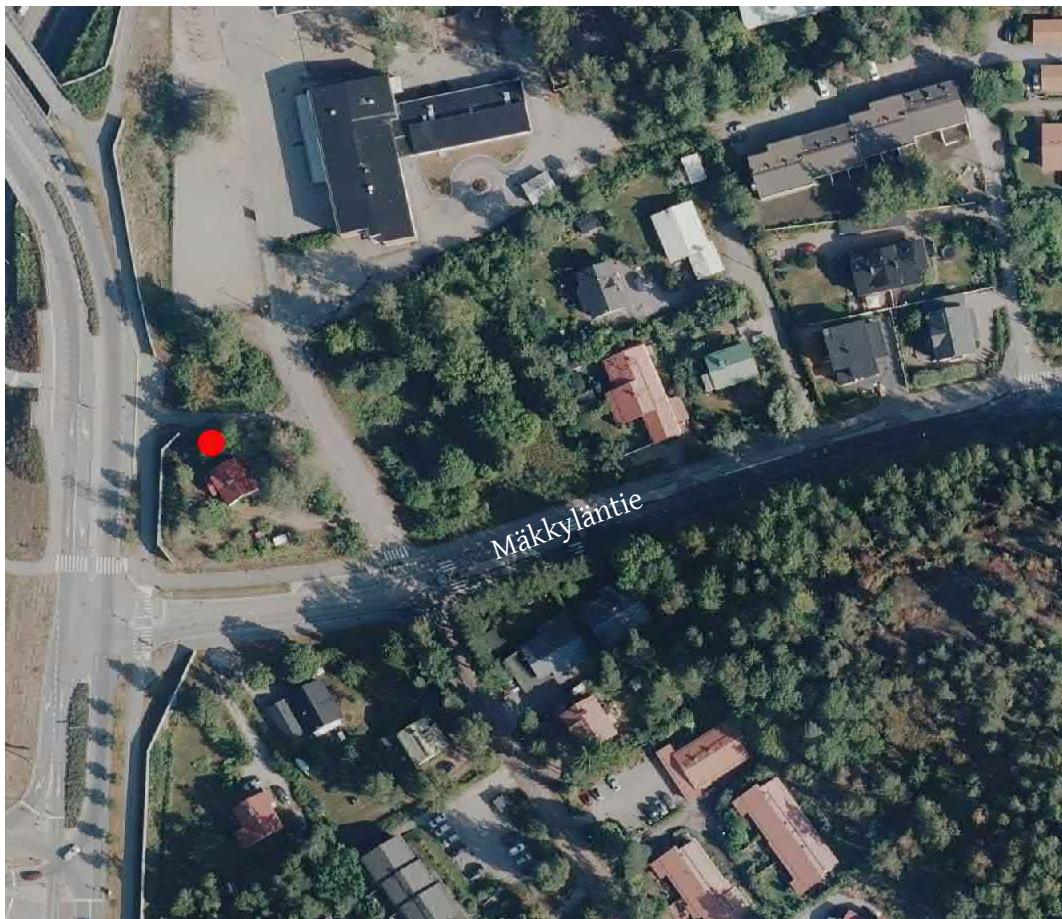
Kansallisarkistossa maa- ja metsätalousministeriön asutusasiainosaston materiaaliin sisältyy ajalta ennen 1940-lukua Mäkkylän sotilasvirkatalon kartta, johon on merkitty vuokratontit ja niiden vuokralaiset. Päiväämättömässä karttaosassa on lyijykynällä merkitty tontin 19 (nykyisen Mäkkyläntie 22) kohdalle teksti "Artturi Junkari". Junkkarin perhe oli tontin tuolloinen vuokralainen. Nykyinen koulukeskus sijaitsee kuvan vasemmassa yläkulmassa. (ote kartasta) Lähde: Kansallisarkisto.

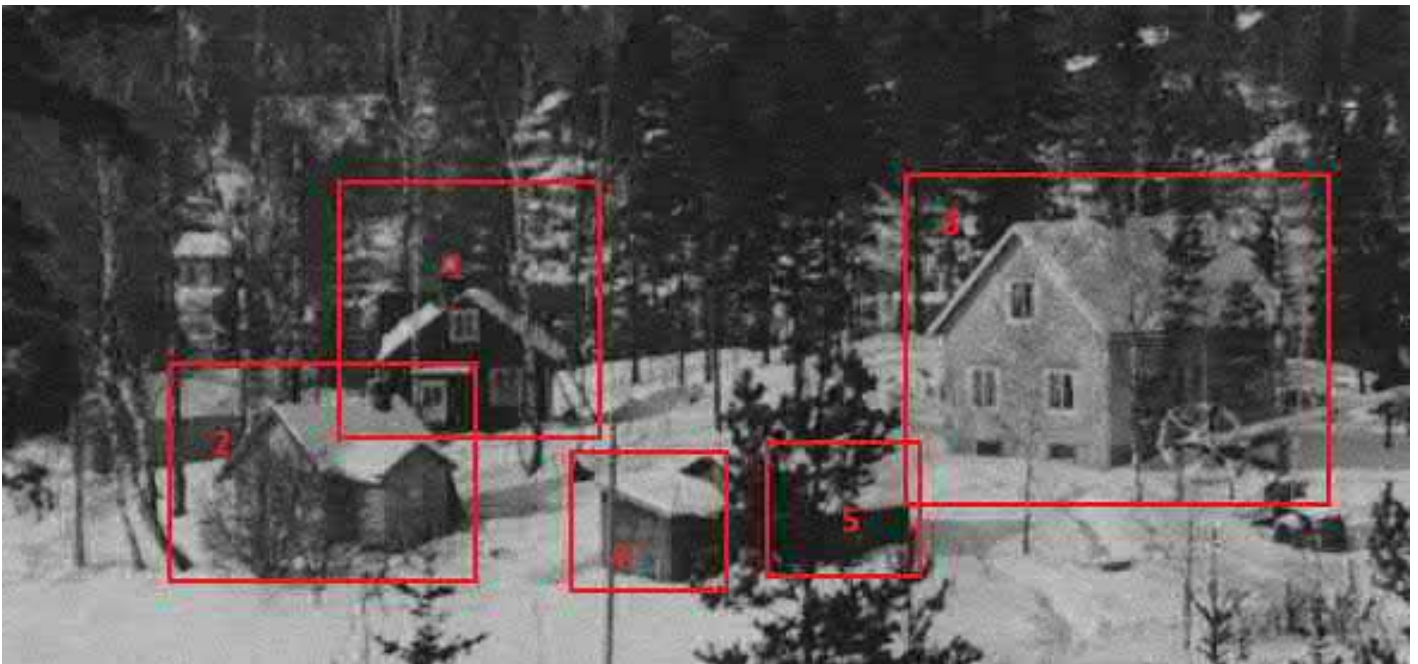
Ilmakuva vuodelta 1950. Mäkkyläntien aiempi linjaus kulki nykyistä etelämpänä.
(Ilmakuva Espoon kaupunki 1950, karttapalvelu)

Ilmakuva vuodelta 1969. Yläreunassa Boställsskolan:in koulurakennus. Mäkkyläntie 22 tontin kulmauksessa Mäkkyläntien vieressä näkyy kioskirakennus ja sen yläpuolella piharakennuksia. Kuvan yläosassa Mäkkylän koulu. (Ilmakuva Espoon kaupunki 1969, karttapalvelu)

Ilmakuva vuodelta 2019. (Ilmakuva Espoon kaupunki 2020, karttapalvelu)

Näkymä idästä Mäkkylänkalliolt v. 1951. Kuvassa 1. Mäkkyläntie 20 (nk. vanha Saaristo), 2. Mäkkyläntie 22 1920-luvulla rakennettu ”pikkumökki”, 3. Mäkkyläntie 22 asuinrakennus, 4. ja 5. piharakennuksia. (Leila Lehtovirta, perhearkisto)

6.2 Rakennus

Uusi asuinrakennus rakennettiin vuosina 1947-48.⁴⁹ Asutustoimintaa Espoon alueella johti Nylands svenska lantbrukssällskap.⁵⁰

Asuinrakennus Mäkkyläntie 22 on tyypiltään puoli-toistakerroksinen harjakattoinen jälleenrakennuskauden omakotitalo eli nk. rintamamiestalo. Rakennuksessa on pääkerroksen lisäksi asuinkäytössä oleva ullakkokerros sekä koko kerroksen laajuinen

kellarikerros. Kuisti on rakennuksen päämassasta ulostyöntyvä ja siinä on harjakatto.

Kuten yleisesti sotien jälkeen oli tapana, myös Mäkkyläntien talossa asui omistajien ohella vuokralaisia. Ensimmäisen kerroksen huoneista voitiin erottaa isoin, nykyisin olohuoneena käytettävä tila vuokralle ja toisessa kerroksessa oli huoneen ja keittiön asunto, johon oli oma käynti kuistilta.

Tontilla on aiemmin ollut lisäksi talousrakennuksia sekä tien varressa sijainnut kioski.

⁴⁹ Kansallisarkiston viesti Mikko Ojalle 19.8.2020.

⁵⁰ Kansallisarkistosta saadun tiedon mukaan Nylands svenska lantbrukssällskapin arkisto on järjestetty tavalla, jonka perusteella ei tontikohtaisia asutustoiminnan asiakirjoja ole mahdollista löytää.

Sisäänkäynti ja kuisti ovat rakennuksen lounaissivulla. Julkisivumateriaalit eivät ole alkuperäisiä lukuunottamatta betoniportaita, jotka ovat kestäneet jo yli 70 vuotta..

Näkymä pohjoisesta kevyen liikenteen väylältä.

6.3 Julkisivut ja ulkotilat

Rakennuksen harja on luode-kaakko -suuntainen ja sisäänkäynti rakennukseen on sen lounaissivulta. Savupiippu ja hormiryhmä on kattotuolien suuntainen eli vasten katon harjaa. Ullakkokerroksessa on vesikatosta ulostuleva kattolyhty.

Julkisivuissa on vaalean keltaiseksi maalattu vaakanelointi ja valkoiset nurkkalaudat. Sokkeli on harmaaksi maalattua betonia. Ikkunat ovat valkoiset ja niissä on kuusijakoinen ruudutus ulkopuitteessa. Ulko-ovi on valkoinen ja siinä on kuusijakoinen ikkuna-aukko. Ikkunoiden ja ulko-oven vuorilaudat ovat epätyypillisesti muotoilut, keskiosastaan leveämmät ja lovetut, ylälistassa

on harjamainen taite. Autotallin oviaukkoon on asetettu kiinteä puupaneeliseinä ja käyntiovi.

Vesikate on punaista, tiilikatetta jäljittelevää peltiä. Räystäskourut ja syöksytorvet ovat tummanruskeita.

Yläkuvassa kaakkoispääty, jossa symmetrinen ikkuna-aukotus ja sokkelissa saunan ikkuna. Alemmassa kuvassa on luoteispääty, jossa näkyy vaurioita pintaverhouksessa. Tummentuoneella kohdalla on aiemmin ollut porrashuoneen ikkuna, mutta se on laitettu umpeen julkisivuremontin yhteydessä.

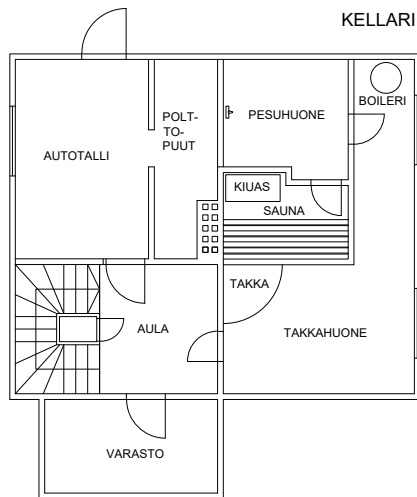

Autotallin oviaukko on laitettu umpeen ja aukossa on vain kapea käyntiovi. Julkisivuverhouksen vaurioiden syynä on mahdollisesti ollut lähellä ollut puusto ja muu kasvillisuus.

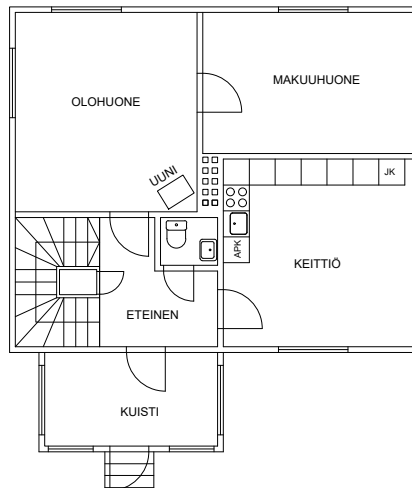

Ennen kunnallistekniikkaan liittymistä v. 1981 otettiin kiinteistön käyttövesi kaivosta, joka edelleen on nähtävissä tontilla, tosin pensaikon alle jääneenä. Hulevedet johdetaan maastoon, tässä kuitenkin keräysastia.

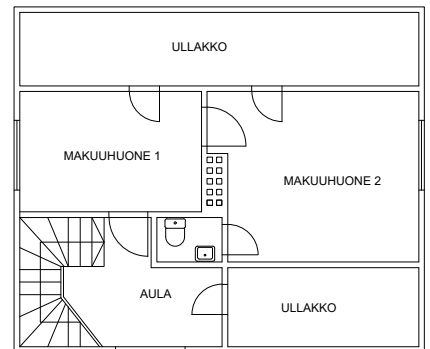
POHJAPIIRUSTUKSET 2020

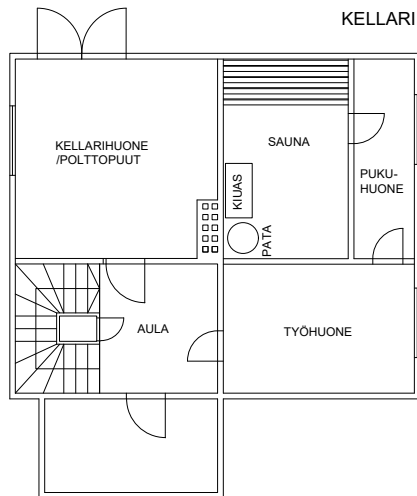
1 KRS.

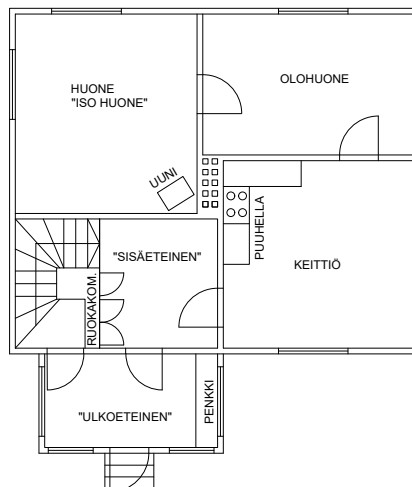
2 KRS.

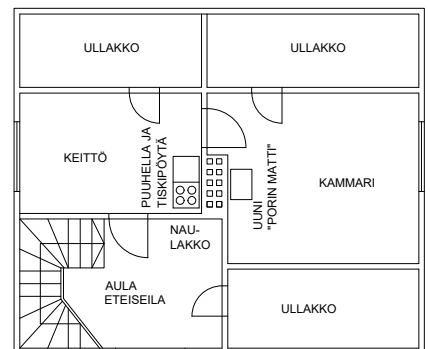
POHJAPIIRUSTUKSET 1950-luvulla.

1 KRS.

2 KRS.

Mäkkyläntie 22 nykytilanne ylärivissä ja oletettu alkuperäinen tilanne alemmassa rivissä. Oleellisia muutoksia ovat wc-tilojen lisäykset sekä 2. kerrokseen johtavaan portaaseen kulun siirtäminen kuistilta eteiseen. (tiedot Leila Lehtovirta)

6.4 Sisätilat

Rakennuksen pohjaratkaisu on tyypillinen rakennusaikansa pientaloissa. Rakennuksen keskellä on muurattu savuhormi, jonka ympärille kaikki tilat sijoittuvat. Pääkerroksessa on kuisti ja eteinen, josta on porrasyhteys sekä ullakkokerrokseen että kellariin. Eteisestä on käynti keittiöön sekä olohuoneeseen, jonka takana on yksi makuuhuone. Eteisen yhteydessä on myös pieni wc-tila. Ullakkokerroksessa on kaksi makuuhuonetta sekä wc ja matalaa varastotilaa. Kellarissa on varastotilaa, sauna ja takahuone sekä autotalli.

Asukas on ylläpitänyt rakennusta, mutta pääosin rakennus on nykyisin 1970-1980-lukujen vaihteen asunaan.

KUISTI

Kuisti on ollut alun perin lämmittämätön eteistila, josta on ollut kaksi käyntiovea sisätiloihin, erikseen 1. kerrokseen ja 2. kerroksen erilliseen huoneis-

toon. Käynti ullakkokerrokseen johtaviin portaisiin on muutettu kulkemaan eteisestä.

Umpikuistin sisäseinät on nyt vuorattu maalaa-mattomalla pystypaneelilla. Samoin sisäkatto on paneeliverhottu. Lattia on lakattua lautta. Eteiseen johtava ovi on samantyyppistä pystypaneelia kuin seinätkin ja siinä on yläosassa lasiruutu. Ovi ei ole alkuperäinen.

ETEINEN

Eteisessä on osin maalatut, osin paneloidut seinät, paneelikatto sekä laulalattia. Ovet ovat valkoiseksi maalattuja. Komeron ja kellarin ovet ovat kolmipe-lisiä vanhoja ovia, samoin wc:n ovi.

Kellariin ja toiseen kerrokseen johtavien portaiden askelmat ovat lakattua puuta. Alun perin kellariin johtavat portaavat olivat betonipintaisia ja toiseen kerrokseen johtavat portaavat tumman punaruskeak-si maalattua puuta. Portaikon seinät ovat paneeli-verhottuja.

Kuistilta eteiseen vievä ovi on vaihdettu 1970-1980-lukujen vaihteen muutostöissä, samoin kuistiin verhouk. Oikeanpuoleisessa kuvassa näkyy v. 1995 uusittujen ikkunoiden detaljeja. Jakoristikko on ikkunan ulkopuitteen ulkopinnassa.

Olohuone

Olohuoneen käytössä oleva uuni.

Keittiön kaapit ja laitteet on uusittu 1980-luvulla.

Keittiössä on avarat ikkunat kahteen suuntaan. Pinnat on uusittu 1980-luvun lopussa, mutta katto on alkuperäinen.

Vasemmalla eteisen alkuperäisiä ovia, joista vasemmanpuoleinen on komeron ovi ja oikeanpuoleinen johtaa kellari portaikkoon. Eteisestä on näköyhteys olohuoneeseen. Wc:n ovi näkyy keskimmäisen kuvan oikeassa laidassa.

OLOHUONE

Olohuoneen seinät ovat tapetoituja. Katto on lakattua puupaneelia ja lattia lakattua lautta. Hormin vieressä on matalahko uuni. Uuni on alkuperäinen, mutta se on nykyisin maalattu valkoiseksi, kun se aiemmin oli maalattu tiilikuvioiseksi.

KEITTIÖ

Keittiön alkuperäiseen varustukseen kuului puuliesi. Sen tilalla on nykyisin sähköliesi ja uusia keittiökalusteita. Keittiön kiintokalusteet ovat mäntyviilupintaisia kehyspeiliovia nuppivetimillä ja työtasot valkoista laminaattia puisella reunalistalla. Puolitoista-altainen pesuallastaso on ruostumaton terästä. Kodinkoneina on astianpesukone sekä jääkaappipakastin.

MAKUuhuoneet

Pääkerroksen makuuhuoneen seinät ovat tapetoituja, seinän yläosassa on boordinauha. Katto on verhottu neliömäisillä levyillä. Lattia on lautta.

Toisessa kerroksessa on porrasaulasta käynti yhteen makuuhuoneeseen (alun perin keittiö), jonka kautta kuljetaan toiseen huoneeseen. Yläkerrassa makuuhuoneissa on muovimatto, tapetoidut seinät ja lakattu paneelikatto, joka on alkuperäinen.

Aulasta makuuhuoneeseen johtava ovi samoin kuin toiseen makuuhuoneeseen sekä makuuhuoneista katon lappeen alle jääviin komerotiloihin johtavat ovet ovat sileitä vaneriovia ja osin varsin kuluneita. Ne ovat alkuperäisiä.

Yläkerran porrasaula, josta porras alakertaan. Yläkerran wc-tila on ollut aiemmin osa aulaa.

Yläkerran makuuhuoneet, vasemmalla luoteispäädyn ja oikealla kaakkoispäädyn huone

ULLAKKOKERROKSEN AULA

Toisessa kerroksessa portaikko liittyy pieneen aulaan, jossa on kattolyhdyn kohdalla ikkuna ja pieni työtila. Aulasta on käynti toiseen makuuhuoneeseen sekä matalaan varastotilaan. Makuuhuoneen lattiataso on askelman verran korkeammalla kuin aula. Aula on lähes alkuperäisessä asussaan.

WC-TILAT

Sekä 1. että 2. kerroksen wc-tiloissa on seinissä muovitapetti ja lattiassa muovimatto. Wc-istuin on Arabian nupista nostamalla vedettävää mallia, pesuallas vakiomallinen.

SAUNA

Kellarikerroksen sauna on alun perin ollut yhtä tilaa, mutta nykyisin se on jaettu löylyhuoneeksi, pesuhuoneeksi sekä eteistilaksi, jossa on lämminvesivaraaja ja pesukone.

Löylyhuoneessa on puulämmitteinen kiuas ja uudehkot lauteet ja savulasiovi. Pesuhuoneessa on suihku. Seinissä on noin 20x30 cm vaalea marmorkuvioitu kaakelilaatoitus ja seinän yläosassa boordilaattarivi, lattiassa pienempi laatta (noin 7x7 cm). Katossa on puupaneeli, joka on vähäoksisempaa kuin muissa tiloissa.

Kellarista eteiseen johtava porras, kellarin aula sekä autotalli, jossa autotallin pariovien aukkoon muutettu käyntiovi.

Kellarikerroksen takka-leivinuuni ja saunaosasto.

KELLARIN AULA

Kellarin portaiden alapäässä olevasta tilasta on käynti kuistin alla olevaan varastoon, autotalliin sekä takkahuoneeseen. Tilassa on lattialaatoitus, paneeliseinät sekä paneloitu katto.

TAKKAHUONE

Kellarikerroksen askarteluhuone/verstaas on muutettu takkahuoneeksi muuraamalla sinne uusi tiilinen takka-leivinuuni 1970-80-lukujen vaihteessa.⁵¹ Keltaisista tiilistä muuratusta kaarevapistaisessa uunissa on leivinuuni yläosassa ja takka alaosassa. Leivinuunin luukku on Porin konepajan (Björneborgs Mekaniska Werkstad Ab) mallia 1B, jota on valmistettu jo ennen 1940-lukua. Luukku saattaa olla peräisin keittiön hellasta, joka purettiin samoihin aikoihin.

AUTOTALLI

Autotallina toiminut tila on muutettu myöhemmin varastoksi ja autotallin ulko-ovi on kavennettu tavalliseksi oveksi.

Autotalliin liittyy sivutila, joka nykyisin toimii halokovarastona. Varaston pintamateriaalit poikkeavat muista tiloista: katto raakalautaa (jätelautaa?), seinät käsittelemätöntä betonia ja puuta, lattiassa on punaruskea laatoitus kuten autotallissa muutenkin.

TILOJEN MATERIAALEISTA

Useimmissa huonetiloissa on lattianpäällyste nykyisin lakattua mäntylautaa. Alkuperäisessä tilanteessa joissain tiloissa, mm. keittiössä, oli linoleum-päällyste ja toisissa tiloissa maalattu laualattia, väri tumman punaruskea.

⁵¹ Tieto nykyiseltä asukkaalta kesällä 2020.

Väkeä kokoontunut talon eteläpuolelle. (lähde: Riitta Vuorinen, Täyttä elämää Mäkkyläntiellä, teoksessa Leppävaaran alkukoti, 2017)

6.5 Tekniset järjestelmät

Kiinteistössä on nykyisin sähkölämmitys, mutta olohuoneessa on vanha uuni, takahuoneessa takka-leivinuuniyhdistelmä ja löylyhuoneessa kiuas, jotka on kytketty savuhormiin ja ilmeisesti ovat toimivia ja käytössä. Kiinteistö on liitetty kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. Sadevesiviemärintiä ei ole.

Ulkoseinissä ei ole näkyvissä raitisilmaventtiilejä. Ilmanvaihto hoituu mahdollisesti ikkunarakojen ja savupiipun kautta.

Useissa huoneissa on sähköpatterit. Sähköasennuksia on eri aikakausilta, pääosin kuitenkin noin 1980-luvulta.

6.6 Muutoksia alkuperäisiin sisätiloihin

Kiinteistö Mäkkyläntie 22 on käytännössä ollut kahden asukasperheen asuntona, vuoteen 1978 asti talon rakentaneen suvun omistuksessa ja siitä eteenpäin kiinteistön tuolloin ostaneella perheellä.

Kun rakennus vaihtoi omistajaa vuonna 1978, teki uusi omistaja rakennuksessa kattavan sisäpuolisen korjaus- ja muutostyön ja rakennus liitettiin kunnallistekniikkaan v. 1981. Rakennukseen tehtiin

tuolloin kaksi wc-tilaa ja keittiö remontoitiin ja kulku keittiöstä makuuhuoneeseen suljettiin. Lämmitys muutettiin sähkölämmitykseksi ja uunit ja puuhellat purettiin lukuun ottamatta nykyisessä olohuoneessa olevaa uunia. Käynti yläkertaan siirrettiin lähtemään eteisestä.

Huonetilojen pintamateriaaleja on aikojen kuluessa vaihdettu ja maalattu. Asuinhuoneissa oli alun perin linoleum-päällyste ja tapetoidut seinät ja ikkunoiden vuorilistat olivat valkoiset. Olohuoneen uuni oli maalattu tiilikuvioiseksi.

6.7 Muutoksia julkisivuissa ja ulkotiloissa

Julkisivuverhous, vesikate ja ikkunat on uusittu vuonna 1995. Alun perin pystysuuntainen rimalaudoitus julkisivuissa vaihdettiin vaakasuuntaiseksi paneloinniksi ja uusissa ikkunoissa on ulkopuitteisiin asennettu pikkuruutuisia ikkunoita jäljittelevät jakolistat.

Rakennuksen muokatun ulkoasun ja alkuperäisestä muuttuneen ympäristön perusteella ei rakennuksen alkuperäistä toteutusajankohtaa ole helposti pääteltävissä.

Piharakennukset on purettu 1980-luvulla.

⁵² Tiedot entiseltä asukkaalta.

6.8 Asemakaavallinen tilanne ja tontti

Mäkkylän sotilasvirkatalon maille laadittiin v. 1947 Rakennushallituksen toimesta asemakaavan tapainen rakennussuunnitelma, jonka pohjalta asuttamista Mäkkylässä johdettiin. Vuonna 1954 rekisteröidyssä lohkomistoimituksessa Espoon kunnassa sijainneesta Hangan-nimisestä tilasta (sotilasvirkatalo) erotettiin noin 300 tonttia, joista yksi oli osoitteessa Mäkkyläntie 22 sijainnut tontti (tila) 2 korttelissa 24.⁵³ Sen pinta-ala oli 2 122 m².

Virallisesti Suomen valtio myi tontin silloisille asukkailla vasta vuonna 1958, vaikka hakemus oli tehty jo v. 1945 ja hallintasopimus v. 1952. Viivästys virallisessa tontinluovutuksessa oli tyypillistä tuohon aikaan, kun asutustoiminnan käytännön toimet menivät virallisten muodollisuuksien edelle.

Kehä I:n rakennustöiden yhteydessä 1970-luvun lopussa liikennejärjestelyt Mäkkylän koulukeskuksen ja Mäkkyläntie 22 tontin ympäristössä muuttuivat oleellisesti. Kehätien linjaus katkaisi tieyhteydet pohjois- ja länsisuuntaan ja kulku koulutontille oli ainoastaan Mäkkyläntien kautta. Tähän liittyen tontista lohkottiin v. 1987 yleistietoimituksen yhteydessä 209 m². Mäkkyläntie 22 tontin pohjoisreunaan rakennettiin kevyen liikenteen väylä, joka sillan avulla yhdisti kehätien eri puolille joutuneet osat Mäkkylää. Kevyen liikenteen väylän liikenteellinen merkitys heikkeni, kun silta kehätien yli purettiin Mestaritunnelin toteuttamisen yhteydessä vuoden 2010 aikoihin.

Kehä I:n parannustyöt ja Mestaritunnelin rakentaminen muuttivat edelleen liikenteen järjestelyjä mm. siten, että selvityksen kohteen naapuritontti osoitteessa Mäkkyläntie 20 joutui uuden tielinjauksen alle ja että Mäkkyläntie 22 tontista lohkottiin v. 2005 katualueeksi lähes puolet eli 914 m². Tontin nykyinen pinta-ala on näin 999 m².⁵⁴

Espoon kaupunki lunasti kiinteistön itselleen v. 2009. Rakennuksen omistaa nykyisin Espoon kaupungin Tilapalvelut ja vuokralaisena on talon tuolloin v. 2009 myynyt asukas.

6.9 Rakennussuunnitelmat

Rakentamiseen liittyviä suunnitelma-asiakirjoja, kuten rakennuspiirustuksia tai materiaalilaskelmia, ei ole selvityksen laadinnan yhteydessä ollut käytössä.⁵⁵

Todennäköisesti rakentamisen pohjana on käytetty ajankohdalle tyypillisesti jotain tyypitalosuunnitelmaa tai sellaisen muunnelmää, jonka piirustuksilla on haettu rahoitusta. Tilaratkaisut, samoin kuin julkisivut, noudattelevat rakennusajankohdalle hyvin tyypillisiä periaatteita. Ainoastaan kellariin sijoitettu autotalli poikkeaa tavanomaisesta pohjaratkaisusta. Ilmeisesti se on kuitenkin käyttötarkoitukseltaan alkuperäinen, ehkä mahdollisesti liittynyt omistajan ammattiin tai harrastuksiin.

6.10 Säilyneisyys

Mäkkyläntie 22 tontti ja piha-alue ovat kokeneet huomattavia muutoksia viereisten katurakennushankkeiden myötä. Piha-alue on pienentynyt ja melusuoja-aita rajaa näkymää lännen suuntaan. Jälleenrakennuskauden pientalomiljööseen luonteenomaisesti kuuluvaa kasvimaata ja puutarhaa ei tontilla enää ole. Piha-alue on hoitamattoman oloinen.

Asuinrakennus on edelleen asuinkäytössä. Sisätilat ovat pääosin 1970-luvun lopun asussa.

Ympäristössä on vielä muutamia 1940-50-luvun omakotitaloja jäljellä, osa muutettuina. Pientaloalueen yleisilme on kuitenkin muuttunut selvästi nykyaikaisemmaksi.

⁵³ Kiinteistörekisteriote 49-439-6-0 HANGAS

⁵⁴ Kiinteistörekisteriote 49-439-6-80 K.24T.2.

⁵⁵ Asutustoimintaan liittyviä asiakirjoja on talletettu Kansallisarkistoon, mutta Kansallisarkistosta 19.8.2020 saadun tiedon mukaan ei tätä kyseistä kohdetta kuitenkaan heidän kokoelmistaan löydy. Rakennuslupia on Espoossa vaadittu vasta v. 1949 lähtien. Asutustoimintaa varten ei edellytetty vahvistettua asemakaavaa eikä rakennuslupaa. Maisala s. 384

Tontilla oli Mäkkyläntien varressa kiosk, jonka rakennusajankohtaa ei tiedetä, mutta joka näkyy ainakin v. 1969 ilmakuvasa. (lähde: Riitta Vuorinen, Täyttä elämää Mäkkyläntiellä, teoksessa Leppävaaran alkukoti, 2017)

Mäkkyläntie 22 pian valmistumisen jälkeen. (lähde: Riitta Vuorinen, Täyttä elämää Mäkkyläntiellä, teoksessa Leppävaaran alkukoti, 2017)

6.11 Rintamamiestalo rakennustyyppinä

Omakotitalojen tyyppimallistot ja rationaalinen tuotantotapa olivat herättäneet kiinnostusta jo 1930-luvun loppupuolella. Varsinaisen suosioon puolitoistakerroksinen puurakenteinen yhdenperheen talotyyppi nousi sotien jälkeen jälleenrakennuksen aikana rintamamiesten ja siirtolaisten asutustoiminnan kautta. Tämä omakotitalotyyppi oli suosittu vielä 1950-luvullakin.⁵⁶

Niukoilla resursseilla toteutettavan talon suunnittelun lähtökohtana oli yleensä yksi savupiippu, jonka ympärille huonetilat sijoituivat. Vesikatto oli jyrkähkö, joten ullakkotilaan voitiin saada lisähuoneita, usein myös vuokralaisia varten. Kellaria ei kaikissa taloissa ollut, varmaan osin myös tontin maaperästä ja asukkaan säilytystarpeesta riippuen.

Julkisivuverhous oli yleensä puuta, vaakasuuntaista limilautaa tai puolipaneelia tai pystysuuntaista peiterimalaudoitusta. Ikkunoissa oli usein vaakasuuntaiset tai lähes neliömäiset aukot, joissa kaksi tai kolme saman levyistä puitetta. Rakennusten yleishahmoja voi kuvata pelkistetyiksi, mutta laajoina

alueina samankaltaiset rakennukset pienine väri- ja detaljieroineen ovat muodostaneet miellyttäviä ja tasapainoisia miljöökokonaisuuksia.

6.12 Arvottaminen

Omakotitalo on tyyppillinen nk. rintamamiestalo, jollaisia rakennettiin erityisesti 1940- ja 1950-luvuilla. Mäkkyläntien varrella ja lähistöllä vastaavanlaisia asuintaloja oli runsaasti ja muutamia niistä on vielä jäljellä.

Rakennus on hahmoltaan hyvin säilynyt, mutta sekä sen julkisivuverhous, ikkunat, vesikate että sisätilojen materiaalit on muutettu eivätkä näiltä osin vastaa alkuperäistä asua.

Huonejako on pääosin säilynyt, mutta tulisijoista useimmat on purettu ja kunnalliseen vesijakeluun liittymisen myötä lisätyt wc-tilat ovat muutoksia alkuperäiseen.

Rakennuksen tontti ja lähiympäristö on muuttunut suuresti 1950-luvun jälkeen ja piha-alue on hoitamaton. Meluaita heikentää rakennuksen näkyvyyttä ympäristöön.

⁵⁶ Kummala 2005

7 LÄHTEET

7.1 Haastattelut, sähköpostikeskustelut

Arja Salmi, Leppävaara-seura sähköpostitse

Leila Lehtovirta, sähköpostitse

Pirkko ja Carel van Bruggen, 17.8.2020

7.2 Arkistot

Arkkitehtuurimuseo

- Arkkitehti Kaj-Erik Saleniuksen haastattelu v. 1987.

Espoon kaupunginarkisto

- rakennuslupahakemukset
- valokuvia kunnostustöistä
- kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston asiakirjat

Espoon kaupunginmuseo

- KAUKO

Espoon karttapalvelu

Kansallisarkisto:

- Maa- ja metsätalousministeriön tyyppitalopii-
rustukset (kokoelma)
- Maa- ja metsätalousministeriön asutusasia-
nosaston arkisto
- Asutushallituksen sotilasvirkatalokartat (ko-
kelma)

Maanmittauslaitos. Peruskartat, ruutu 2034 03
Tapiola

Rakennus- ja huoneistorekisteriotteet, Espoon kau-
punki, rakennusvalvontakeskus

7.3 Kirjallisuus

Albergasta Leppävaaraan. Sata vuotta ihmisiä, elä-
mää ja kehitystä. Leppävaaraseura – Alberga-sälls-
kapet ry 2011.

Haapaniemenkatu 4 virastotalo. Rakennushistoria-
selvitys 2013. Arkkitehtitoimisto Schulman oy.

Kummala, Petteri. Lamasalvoksesta elementti-
tekniikkaan. Suomalainen pientalosuunnittelu
jälleenrakennuskaudella. Suomen rakennustaiteen
museo 2005

Leppävaaran alkukoti. Tarinoita ja kuvia Mäkkylän
virkatalon mailta. Leppävaaraseura – Alberga-sälls-
kapet ry 2017.

Maisala, Pertti. Espoo – oma lukunsa. Kaupunki-
suunnittelun, kaupunkirakentamisen ja kaavoitus-
hallinnon kehitys vuoteen 2000. Espoon kaupunki-
suunnittelukeskus 2008.

Opinttiellä. Helsingiläisiä koulurakennuksia 1880-
1980. Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvi-
rasto.

Saarikangas, Kirsi. Model Houses for Model Famili-
es. Gender, Ideology and the Modern Dwelling. The
Type-Planned Houses of the 1940s in Finland 1993.

7.4 Kartat ja kuvat

Valokuvat WSP Finland Oy

Muut lähteet merkitty kuvan yhteyteen

MÄKKYLÄN KOULUKESKUKSEN JA KIINTEISTÖN
MÄKKYLÄNTIE 22 RAKENNUSHISTORIALLINEN
SELVITYS